

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.
OFFICIAL REPORT

*Third day of the Third Session of the Andhra Pradesh
Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 19th August, 1969

The House met at Half-Past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

TRANSPORT OF LIQUOR

61—

* 459 (2079) Q. —SRI R. Mahananda (Darsi):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) how the liquor manufactured in Government Distilleries is transported to various centres of districts in Telangana area in 1965-66 and 1966-67;

(b) whether this transport business was entrusted to private people, if so, who are those private agencies, and

(c) if so, the rate per mile allowed and whether the same policy is continued in 1967-68 also, if not, the reasons therefor?

The Deputy Chief Minister (Sri J. V. Narasinga Rao) :—(a) The Commissioner of Excise selected transport and supply contractors on competitive basis by inviting tenders.

(b) Yes. A statement showing the particulars is placed on the Table of the House.

(c) The rate per mile depended upon the tenders received for each district as shown in the statement.

Same procedure continued during 1967-68 also.

(Statement)

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Statement showing the particulars about the tenderers whose tender was accepted in the year 1965-66 and 1966-67.
(Vide L. A. Q. No. 2079 (Starred) [* 6.]

Name of the District	1965-66		1966-67	
	Name of the tenderer whose tender accepted.	Approved commission for Bulk litre on the liquor quantity fixed for the District.	Name of the tenderer whose tender accepted.	Approved commission for bulk litre on the liquor quantity fixed for the District.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Nizamabad	Sri L. Prakash Lingam	2 Paise.	Sri V. Santarlah	1 P for 325 litres
Medak	Sri B. Prakash Lingam	1 Paise for 61 litres	Sri P. Sreeramulu	1 P for 491 litres
Mahabubnagar	Sri Banshi Prasad	1 paise for 255 litres	Sri Sham Rao	1 P for 617 litres
Hyderabad	Sri D. Shankariah	2 paise	Sri Y. Babu Rao	1 P for 617 litres
Warangal	Sri Gopilal	5 paise	Sri P. Jagannadham	1 P for 100 litres
Khammam	Sri Chagenlal	$\frac{1}{2}$ paise	Sri D. Ramulu	1 P for 302 litres
Nalgonda	Sri M. Satyanarayana	1 P for 255 litres	Sri K. Narasimhulu	1 P for 617 litres
Karimnagar	Sri B. Balalah & Sri M. Baza Goud	7 paise	Sri M. Satyanarayana	1 P for 11 litres
Adilabad	Sri K. Rangiah	1 P. for 10 litres.	Sri G. Ramaiah	1 P for 2002 litres

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఈ రేట్స్‌లో డిస్టెన్స్‌నుబట్టి వేరియేషన్స్ ఉన్నాయి. లెండర్స్ పిలిచి లోయస్ట్ లెండర్స్‌ను యాక్సెప్ట్ చేస్తారా, లేక ఏ పద్ధతిని అవలంబిస్తున్నారు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రతి చోట లోయస్ట్ లెండర్ యాక్సెప్ట్ చేస్తారు. కాని ప్రతి ప్రైవేటు పూర్తి చేయడమనేది చాల తమాషాగా ప్రాక్ట్‌గా ఉన్నది. అందుకొరకు ప్రైవేట్‌లు యిదివరకే నిర్ణయం తీసుకొన్నది. ఆ ప్రాసీజర్ అంతా మార్చేశాము. ఆల్కహాల్ ఫ్యాక్టరీలవారూ ఈ వ్యవహారాల జరుపుకున్నాము.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్లు) :—ఇక్కడ యిచ్చినటువంటి సెబుల్‌లో ఏమిటేమిటో తెలియడం లేదు. ఒక చోట రెండు ప్రైవేటు ఉన్నది. దాని ప్రక్కన ఎన్ని లీటర్స్‌ని వ్రాయలేదు. ఒక చోట 5 ప్రైవేటు అని ఉన్నది. అది ఎన్ని లీటర్స్‌ని వ్రాయలేదు. ఈ సెబుల్ మంత్రిగారు ఎక్స్‌ప్లైన్ చేస్తారా? మాకు యిచ్చిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ వర్సే కన్‌ఫ్యూజన్ అయిపోయింది.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—80-88 లో రెండు ప్రైవేటు వారు పని అంతా చేస్తాము అన్నారు. ఒక ప్రైవేటు 61 లీటర్స్‌కు అన్నారు. ఇప్పుడు ఆ ప్రాక్టీసు లేదు. సేను మనవి చేసినట్లుగా ఆ ప్రాక్టీస్ ప్రాక్ట్‌లాగా కనబడ్డది. వాడు గుడుంబా అంతా కలిపి అమ్ముకొనేది. క్వాలిటీ చెడగొట్టేది. ఉచితంగా చేసినట్లుగా చేసేది. ఇంత ఉదారంగా ప్రభుత్వానికి సహాయపడడానికి ఎవరు చేస్తారు? It appears to be an illegal method అని ప్రైవేట్‌లు తీర్మానించింది. కనుక ఇప్పుడు ఆ ప్రాక్టీసే తీసివేశారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—దీనిని గురించి ప్రైవేట్‌లు స్ట్రాంగ్ స్టిక్చర్డ్ పాస్ చేసినది. దానికి ఎవరు బాధ్యులో వారి మీద ఏమి పక్షన్ తీసుకొన్నారు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—లోయస్ట్ ఏక్సెప్ట్ చేసినప్పుడు బాధ్యత అనేది ఉండదు.

LIQUOR PERMITS

62—

* 346 (1135) Q.—SRI R. Mahananda : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of liquor permits issued in the State for 1966-67 and 1967-68 districtwise, for consumption;

(b) what are the conditions prescribed for sanction of such permits; and

(c) who has to renew these permits?

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) & (b) :—A statement is placed on the Table of the House.

(c) District Collector concerned.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide clauses (a) & (b) of L. A. Q. No. 1135 (Starred) [*62])

Statement showing the districtwise number of liquor permits issued in the State for personal consumption of foreign liquor or Indian made foreign spirits during 1966-1967 and 1967-1968.

Name of the District	1966-67		1967-68	
	Number of liquor permits issued to foreigners	No. of liquor permits issued to Indians on medical grounds.	Number of liquor permits issued to foreigners	No. of liquor permits issued to Indians on medical grounds.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Srikakulam	—	3	—	—
Visakhapatnam	82	27	66	53
East Godavari	2	14	1	12
West Godavari	—	—	—	4
Krishna	—	3	—	5
Guntur	9	17	4	17
Nellore	1	2	1	5
Kurthool	—	7	—	9
Cuddapah	1	3	—	1
Anantapur	—	—	—	—
Chittoor	—	4	—	1
Hyderabad	—	5	—	7
Total	95	85	72	95

*Conditions prescribed for grant of liquor permits:**1. Permits to foreigners :*

- (i) shall not be below 21 years of age
- (ii) shall produce certified copy of his passport and visa showing duration of stay.
- (iii) shall remit Rs. 75/- through challan as permit fee.

2. Permits on medical grounds to persons residing in Prohibition area :

- (i) shall not be below the age of 30 years
- (ii) shall produce medical certificate from Assistant Civil Surgeon for liquor upto 4 units and from a Civil Surgeon in the case of 6 units of liquor;
- (iii) shall remit a licence fee of Rs. 75 for a year;

(iv) shall produce income certificate either from the Income Tax Department or from the Employer.

(v) *Quotas of liquor:*

(a) one unit for monthly income below Rs 500.

(b) Two units for monthly income between Rs 500 to Rs 1000.

(c) Four units for monthly income between Rs. 1000 to Rs 2000.

(d) Six units for monthly income above Rs. 2000.

Note : One unit represents, (a) one quart bottle of whisky or other spirits including liquors. or (b) three-quart bottles of wine or vermouth; or (c) twelve quart bottles of beer or cider.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—ఇల్లసిట్ లిక్విడ్ ట్రాన్స్ఫోర్మ చేసినట్లు ప్రభుత్వానికి దృష్టికి వచ్చినటువంటి చోట్ల అటువంటిది పట్టుబడిన చోట్ల ప్రభుత్వం తీసుకొనే చర్య ఏమిటి?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఇల్లసిట్ ట్రాన్స్ఫోర్మ అని అన రాదు. వాళ్లు ఒక వైస కొరకు ట్రాన్స్ఫోర్మ అంతా చేస్తున్నాము అంటే there must be something fishy అని ఆ తీరుగా ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉండినది. ఆ తీరుగా ప్రాజెక్టు తీర్మానించిన తరువాత యిప్పుడు ఆ ప్రాక్టీసు రద్దు చేశాము. ఆల్కహాల్ ఫ్యాక్టరీ ద్వారా ఈ కార్యక్రమం జరుపుతున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) :—రెండు వైసలు ఉన్న చోట్ల 7 వైసలు యిస్తున్నాము అన్నారు. వారు యిప్పుడు జవాబులో ఇల్లసిట్ ఎక్కడైనా ఉన్నది. అంటే ప్రొహిబిట్ చేశాము అన్నారు. అనకాపల్లిలో పట్టుకొన్న దానిని ఏమి చేశారో యింతవరకు తేలలేదు. అనకాపల్లిలో ఇల్లసిట్ ట్రాన్స్ఫోర్మ జరిగిందని అది ప్రాదరాబాద్ వస్తూ ఉండగా గుంటూరులో దింపుకొన్నారని, ప్రాదరాబాద్ లో పట్టుకొన్నారని—

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే ఆ వివరాలన్నీ సేకరించి మనవి చేస్తాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇది ప్రత్యేక ప్రశ్న అనేకసార్లు వేశాము. వేసిన తరువాత పట్టుకొన్నారు. ఆ స్టాక్ దొరికింది. గవర్నమెంటు చేతిలోకి వచ్చింది. ఫలానవారు తప్పు చేశారని ఎ. సి. బి. కి పంపించిన తరువాత వచ్చింది. ఆ తరువాత విజిలెన్స్ కమిషన్ కు వెళ్ళింది. విజిలెన్స్ కమిషన్ నుంచి గవర్నమెంటు దగ్గరకు వచ్చినది. ఇంత జరిగిన తరువాత కూడ గవర్నమెంటు చేయకపోతే దానికి చేతకాదని మేము భావించవచ్చునా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఇక్కడ ప్రశ్న ఏమి ఉన్నది? డిస్ట్రిబ్యూర్ గురించి, ట్రాన్స్ఫోర్మ గురించి ఉన్న ప్రశ్నలో దొంగపారాయ పట్టుకొన్న కేసులన్నీ ఉద్భవిస్తాయని అంటే వేసు ఏమి చెప్పగలుగుతాను?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దొంగసారాయి కాదు. బహిరంగపు సారాయి. డినేచర్ స్పిరిట్‌లో దొంగతనంగా చేశారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) :—డి నేచర్ స్పిరిట్ గురించి అసెంబ్లీలో హాజరవుతున్న ప్రతి ఒక్కరికి తెలిసిన విషయమే. మంత్రిగారికి ఎందుకు తెలియడం లేదో అర్థం కావడం లేదు. ఎన్నోసార్లు ప్రశ్నలు వేశాము పోయినసారి కూడ అప్పుడు ఉన్న మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము మరి మంత్రిగారు చెప్పకపోవడంలో అర్థం ఏమో అవుపడడం లేదు.

శ్రీ తె. వి. నరసింగరావు :—లిక్కర్ మాన్యుఫాక్చర్ ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ అపేరి ప్రశ్న. దీనిలో ఈ ప్రశ్న ఉద్భవించదు. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే వివరాలు సేకరించి మనవి చేస్తాను.

శ్రీ బి. రత్నసఖావతి (రాజంపేట) :—ఈ అప్రూవ్డ్ రేట్స్‌లో పాచ్చు తగ్గులు ఉన్నవని ఒప్పుకొన్నారు. ఫిషీగా ఉన్నదని ఒప్పుకొన్నారు, అందు వలన డిస్‌కంటిన్యూచేశాము, అప్రూవ్డ్‌ను వదలివేశాము అన్నారు. ఫిషీగా ఉన్నదని అడ్మిట్ చేసినప్పుడు ఈ విధంగా రేట్స్ చూస్ చేసినటువంటి ఆఫీసరుకు గాని, డబ్బు తీసుకొన్న పెద్దమనుష్యులపై నగాని ఏమైన ఎంకవైరి జరిపారా? పక్షన్ తీసుకొన్నారా?

శ్రీ తె.వి. నరసింగరావు :—వాళ్లు లెండర్స్ పిలుస్తారు. Whichever is the lowest it was accepted. There is no responsibility on any officer. అది అంతే. రెండు పైసలు యిస్తే వేసు ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ చేస్తాను అని అంటే—technically it is the lowest. తరువాత వీడు యిది ఎందుకు చేస్తూ ఉండ వచ్చు అని ఆలోచించాము, విషయాలు ఆలోచించి ప్రభుత్వమే దీనిని ఇన్‌వెస్టిగేట్ చేస్తూ ఉంటే గాని కాంక్రీట్ ఇన్‌వెస్టిగేషన్ రాలేదు. ఈ మధ్యన కోర్టులో అదే అనుమానం వెలిబుచ్చారు. ఇదేదో ఉంటుంది గనుక ఈ పద్ధతి పనికిరారు అంటే కాన్సిల్ చేశాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—క్వాలిటీ నమంగా ఉంటుందో లేదోనని ఎప్పు డైనా ఆలోచించి దానినిగురించి చర్యతీసుకొన్నారా?

శ్రీ తె.వి. నరసింగరావు :—ఇప్పుడు మాత్రం ప్రత్యేకం కేసులు వచ్చిన వోటల్స్ చర్యతీసుకొన్నారు. ఈ విషయాలలో మాత్రం కేస్ రాలేదు.

Sri A. Madhava Rao :—Is it an answer;

Sri J.V. Narasing Rao :—It is a definite answer.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇప్పుడు అంత తక్కువలోయిస్ట్ లెంకరుకు పోతూ ఉన్నది అంటే మనం అంత గుడ్డితనంగా ఎట్లా ఉంటాము? దీనిలో ఏదో లోపం ఉంటుందిగదా, ఆ లోపం ఏమిటో ఆలోచించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నదంటారా లేదంటారా?

శ్రీ తె.వి. నరసింగరావు :—ఆ సిస్టమ్ అజాన్ డన్ చేసినప్పుడు ఏమి అయి ఉండవచ్చునని ఎంకవైరి చేసి ప్రజల డబ్బు వృథాచేయడం అనవసరం. There

may be some other methods. Why should they do it as charity. That is the observation of the High Court.

డాక్టర్ టి ఎన్. మూర్తి :—వైసకు 200 లీటర్స్ అని అదిలాబాద్ లో వ్రాసి ఉండే. లోయస్ట్ పెండరు మేము యాక్సెప్టు చేశాము అంటున్నారు. ఫీషిగా ఉన్నదని అనుకోన్నప్పుడు వైసెండర్ యాక్సెప్టు చేసి ఉండవచ్చుగదా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:—ఒక వైసకు బదులు వైసన్నర ఉన్నా రెండు వైసలు ఉన్నా—everything appears to be suspicious. దానివలన మనకు వచ్చే ఫలితం ఏమిటో కూడ నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇదివరకు లోయస్ట్ అనే పద్ధతి మన దగ్గర ఉన్నది. ఆ పద్ధతి బాగా లేదని ప్రభుత్వం కూడ అనుకొన్నది. దానిని ఎజాస్ డన్ చేశాము. వరే పద్ధతిగా చేస్తున్నాము ఒక వైస రెండు వైసలు ఏ డిస్ట్రిక్ట్ చెప్పండి ఆ డిస్ట్రిక్ట్ లోయస్ట్ యాక్సెప్ట్ చేశామా లేదా తమ ముందు నేను ఆ భోగట్టా పెడతాను.

Mr Speaker:—Three or four times the question was answered and the Minister in charge of the portfolio said that the case was pending.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించినదే. తమరు దీనిమీద వేయమన్నారు. ఒక ప్రశ్నకు అయినా అడిగిన దానికి జవాబు వస్తే ఈ 10 సంవత్సరాల సభ్యత్వంలో మేము సంతృప్తి పడతాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—Everyday we are not able to cover more than 10 questions ప్రాహివిజన్ వైస ఏ క్వశ్చన్ వచ్చినా అనకావల్లివస్తుంది. రెవిన్యూ మ గురించి వచ్చినప్పుడు నౌజిక్ వహాడ్ గురించి రావలసిందే. This is a different question altogether. The question is about liquor permits issued in the State in 1966-67. దానిని గురించే ఆ కేసు యిప్పుడే స్థితిలో ఉన్నదని ప్రశ్న వేస్తే I will call upon the Minister to answer.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—జిల్లాలవారీగా ఎవరెవరికి యిచ్చారని ఉన్నది. దానిలో శ్రీ కాకుళం. విశాఖపట్టణం పేర్లుకూడ ఉన్నాయి. ఉన్న వాటిలో ఎబ్యూక్ అయింది ఏమిటి అని క్వశ్చన్ వచ్చినది. అప్పుడు అడిగితే మళ్ళీ అడుగమంటారు. ఇప్పుడు అడిగితే కాదంటారు. ఊరికే ఫారమల్ గా క్వశ్చన్ అడగడం అయితే మేము సంతృప్తి పడతాము.

Mr Speaker:—I think the matter is before the Court. Is it still there?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఎన్ని సార్లు సెవరేట్ క్వశ్చన్ వేసినా సరైన జవాబు యివ్వడంలేదు.

Sri J. V. Narasinga Rao:— I think it is still before the Court...

Sri K. Govinda Rao:— No, Sir. It is before the Government and the Government have not yet decided.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:— ఇంకా కేసు డిస్ పోజిట్ కాలేదని విన్నాము.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):— తమరు చెప్పినట్లుగా యీ సమస్యలను మళ్ళీ మళ్ళీ సభలో తీసుకురావాలనే అఖిలాభ వుండకూడదు. కాని ఇక్కడకు తీసుకువచ్చిన తరువాత, కాసన సభలో దానిపై వాగ్దానం యిచ్చిన తరువాత కూడా అది డిస్పోజిట్ కాకపోతే యింక మేమేం చేయాలి? తమరు దీనిపై న్యాయం చేకూర్చాలి.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:— పార్టు నోటీసు కొచ్చెన్ వేయండి. నేను ఇన్ ఫర్ మేషన్ తెప్పించాలి గదా.

మిస్టర్ స్పీకర్:— తమరు పార్ట్ నోటీసు క్వశ్చెన్ వేయండి.

TRAVELLERS BUNGALOW AT KURICHEDU

63—

* 347 (1115) Q.—Sri R. Mahananda :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Government to construct a Travellers Bungalow at Kurichedu, Darsi Taluq, Nellore District;

(b) whether the Kurichedu Pancha at represented in September, 1968 to the Chief Minister for sanction; and

(c) if so, the state at which the matter stands now?

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— ప్రశ్నలో— 'బి' భాగానికి 'నో' అన్నారు మంత్రిగారు. నేను ప్రత్యక్షంగా ముఖ్యమంత్రిగారు దర్శి వచ్చినప్పుడు యివ్వడం జరిగింది. పంచాయితీ సమితివారు పెటిషన్ యివ్వడం కూడా జరిగింది. 'నో' అంటున్నారు యిప్పుడు. ఆ కాగితాలన్నీ మిరాయి పొట్లాలకు అమ్మివేయలేదు గదా.

మిస్టర్ స్పీకర్:— మీరు స్వయంగా మంత్రిగారికి యిచ్చారా?

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—ముఖ్యమంత్రిగారికి మేము పిటిషను యిచ్చాము. ఆ కాగితాలు మంత్రిగారికి చేరినవా లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:— బహుశా మీరు అద్దంలో బిగించి యిచ్చి వుంటారు; అందువలన అవి చేరివుండవు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— విడిగా పైపు చేసి కూడా యిచ్చాము.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:— మా డిపార్టుమెంటుకు రాలేదు. ప్లానింగ్ కు వ్రాసి కమ్యూంట్ల వారు కూడా రాలేదన్నారు.

Mr. Speaker:— What can you do? They will bring it to your notice.

Sri J. V. Narasinga Rao:— I shall get it examined.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల):— ఇప్పుడు మంత్రిగారికి యిచ్చే విజ్ఞాపన పత్రాలను గూర్చి తమ రొక్క అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించారు. మంత్రులకు ఏవయినా విజ్ఞాపన పత్రాలను— ఏ రూపంలో యిచ్చినప్పటికీ, వాటిని—కనీసం వాటిలోని పాయింట్స్ను ఆ డిపార్టుమెంటుకు పంపించే ఆచారం వున్నదా? లేక అవన్నీ బుట్టదాఖలు అవుతాయా?

శ్రీ తె. వి. నరసింగరావు:—అట్లా పంపించడం జరుగుతూ వుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— నా అనుభవంలో వున్న విషయాన్ని చెబుతాను. మీరు ఏవయినా కాగితాలు—మెమోరాండములు మొదలైనవి యిచ్చారూ అంటే వాటిని తప్పకుండా వారు పరిశీలిస్తారు. They will send it to the Department and get the information. మీరు అద్దంలో బిగించి, గిట్టప్రేంలో పెట్టి యిస్తే వాటిని వారు యింట్లో గోడకు తగిలించుకోవాలి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:— అద్దంలో బిగించి యివ్వడమని కాదు, వారి ప్రైవేటు సెక్రటరీ వాటిని కలెక్ట్ చేస్తూ వుంటారు. ఆ కాగితాలు కన్సర్వేడ్ డిపార్టుమెంటుకు వెళ్ళే వ్యవస్థ వుందా, లేదా?

శ్రీ తె. వి. నరసింగరావు:— స్పీకర్ గారు సెలవిచ్చినట్లుగా, వాటిని అయీ డిపార్టుమెంటుకు వెంటనే పంపించడం జరుగుతుంది. కాని కొన్నిసార్లు పద్యాలు వ్రాసి అందులోనే అన్ని విషయాలూ జొప్పించి యిస్తూ వుంటారు. ఏ కాగితాలు యిచ్చినప్పటికీ, అందులో వున్న రెలెవెంట్ విషయాలను మేము అయీ డిపార్టుమెంటుకు పంపించే ప్రయత్నం చేస్తూ వుంటాము.

LAND TO HINDUSTAN CHARITY TRUST FOR TEMPLE

64—

* 315 (7571) Q.—Sri Badrivishal Pitti (Maharajgunj):—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) when the 13 acres of land at Nowbatpahad has been donated to Hindusthan Charity Trust for the purpose of construction of Sri Venkateswara Temple Vygnanika Kendra Auditorium, Library and Tourist Home;

(b) whether any agreement has been reached between the said Trust and Government;

(c) if so, whether a copy of the agreement will be placed on the Table of the House; and

(d) the progress achieved so far in the construction of Temple and other institutions ?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy):—(a) An extent of 13 Acres of land covered by the Kalapahad hillock opposite to the Ritz Hotel was alienated in favour of the Hindusthan Charity Trust in G.O Ms. No : 94, Revenue, Dated : 27-1-1965 for the purpose of developing it as a cultural centre with a temple and auditorium etc.,

(b) Yes.

(c) A copy of the agreement is placed on the Table of the House.

(d) The Trust has laid a temporary road and constructed steps to carry materials up the hill. The Hindusthan Charity Trust has sought the approval of the Government for the structural plans of the shrine prepared by them. The matter is under consideration.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE CLAUSE (C) OF L. A. Q. No. 7571 (Starred) [*64]

DEED OF ASSIGNMENT

This grant made on this twelfth day of August 1965 Between the Governor of Andhra Pradesh (hereinafter called "the Government" which expression shall where the context so admits include their successors in office and assigns) of the One part and the Hindusthan Charity Trust (represented by its Constituted Attorney) a Trust constituted by a deed of trust dated 31-3-1942 duly registered with the Sub-Registrar of Assurances, Lashkar, Gwalior and having its office at 8-A Chowringhee Palace, Calcutta (hereinafter called the "Charitable Trust" which expression shall where the context so admits include its successors in office, executors, administrators, representatives and assigns) of the other part.

Whereas the schedule mentioned property known as "Kalapahad" in the Hyderabad City measuring about 13 (thirteen) acres is the absolute property of the Government of Andhra Pradesh.

Whereas the Charitable Trust applied for the assignment of the schedule mentioned property to them free of any premium, rent or other payment whatsoever for developing it as a Cultural Centre with a shrine, an auditorium and a library.

And whereas the Government having considered the application of the Charitable Trust decided to grant the schedule mentioned property to the Charitable Trust.

NOW THE INDENTURE WITNESSETH AS FOLLOWS

1. The Government both hereby transfer and assign to the Charitable Trust for ever free of any premium, rent or other payment whatsoever the schedule mentioned property known as "Kalapahad".

2. The Schedule mentioned property shall be utilised only for the purpose of developing it into a Cultural centre with a shrine, an auditorium, library etc.

3. The Charitable Trust shall take immediate steps for preparing the layout plan of the area showing the roads etc, as approved by the Municipal Corporation of Hyderabad and start construction work needed for the purposes within a period of three years from the date of this grant and finalise the construction within a period of three years from the date of this grant or such extended period as may become unavoidable.

4. The Schedule mentioned property shall not be alienated by the Charitable Trust without the sanction of the Government and any such alienation shall make this deed invalid.

5. The public shall have all the customary rights in the Schedule mentioned property if they have any and the grant is made subject to such rights.

6. The Government may resume and re-enter the Schedule mentioned property in the event of infringement of any of the conditions stated above, provided that the infringement continues unrectified for more than three months even after due notice thereof has been given by the Government to the Charitable Trust.

7. The plans of the proposed structures are subject to the approval of the Government in the Revenue Department.

8. The Charitable Trust in token of the acceptance of this grant subject to the above conditions has also signed this deed.

SCHEDULE

The land known as Kalapahad measuring 13 (thirteen) acres bearing Town Survey Number situate in the City of Hyderabad, Bonded on the

East by Adarshnagar Colony.

South by Water Reservoir, Naubathpahad Area.

West by Houses of Mrs. Coorlawala, E. V. Rama Reddy, P. Jagan Mohan Reddy, Akbar Ali Khan and Chief Conservator of Forest's office, Hyderabad.

North by Raja Rajeshwar's green House Gate, Lokender Bahadur's house.

In witness whereof the Collector of Hyderabad District acting for and on behalf of and by the order and direction of the Governor of Andhra Pradesh and Shri Panna Lal Bhandari, the Constituted Attorney of the Charitable Trust have hereunto set their hands and seals the day, month and year first above.

In the presence of:

Witnesses:

1. Sd/—

2. Sd/—

(Sd)/—K. Vasudeva Rao
Collector of Hyderabad Dt.
for and on behalf of and by
the order and direction of
the Governor of Andhr Pradesh.

(Sd)/—

Constituted Attorney Hindusthan Charity Trust.

Witnesses:

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— ఈ అగ్రిమెంటు ప్రకారం మూడు సంవత్సరాల లోపం వారు మొదలుపెట్టి పూర్తిచేయాలని వున్నది. కాని యింకా రోడ్డు చేయడం, ప్లాన్స్, ఎన్జి మేట్సు అప్రూవ్ కావడంలోనే వున్నది. అగ్రిమెంటు ప్రకారంగా జరగలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిని కాన్సిల్ చేసి యితర పర్సనెల్ కొరకు పునయోగించడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— లేదు, ప్లాను తయారుచేశారు. ఆ ప్లాన్ — ఉత్తర హిందూస్థానపు పర్వతాల్లో టెంపుల్ కట్టాలని— కర్నూలులో బిర్లావారు కట్టిన పర్వతాల్లో ఇండియన్ స్టయిలులో ఉండాలని వారు ఇచ్చిన ప్లాను మన డిపార్టు మెంటు పరిశీలించి ఇది సౌత్ ఇండియన్ స్టయిలులో వుంటే కాగుంటుందని అప్రొవాయవడం జరిగింది. దానిపై వారు ఆఫీసర్లను కూడా కలుసుకున్నారు. దానివలన కొంచెం అలస్యం కావచ్చు.

Sri G. Sivayya (Puttur):— I would like to know what this Hindustan Trust Board is, from where it has started, who are the members of the Board, etc. When the Agreement is clear that the building has to be constructed and completed within three years from the date of agreement (20-8-65), what action has been taken so far. The question is whether the Government itself are thinking of extending the time or whether the party have applied for extending the time.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— ఆ డిడ్ ఆఫ్ ఎగ్రీమెంట్ సభ్యులు చూశారు. చాలేమీ ప్రభుత్వాన్నిగాని మరొకరినిగాని మోసగించాలనే వ్యవహారమేమీ కాదీ. వారు హానెస్ట్గానే ఆలండియా జేసిన్ పై యిటువంటి టెంపుల్స్ కట్టి కేంద్రాలను స్థాపించాలనే విధానం వారికి వున్నట్లుగా వున్నది. బిర్లావారు దీనికి కొంత డబ్బు చెట్టినారు. ప్రభుత్వాన్ని కూడా కలుసుకుని యిటువంటి కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి అభివృద్ధిచేయాలని వారు చూస్తున్నారు. అయితే యీ మధ్య దీనిలో యిబ్బందులు వచ్చాయి. కొంతమంది యీ భూమి మాది అని క్లెయిమ్ చేశారు. ఈ పదమూడు ఎకరాలలో మూడు నాలుగెకరాల తప్ప తక్కిన భూమి డిస్ ప్యూట్ లో వున్నది. అందువలన కొంచెం అలస్యం జరుగుతున్నది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—(కాకినాడ):—మూడు ఎకరాలు తప్ప మిగతా భూమి డిస్ ప్యూట్ లో వున్నదన్నారు మంత్రిగారు, ఆ డిస్ ప్యూట్ ఏమిటి? ఎంత కాలం నుంచి డిస్ ప్యూట్ లో వున్నది? దానిపై తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఈ ప్రావర్టిస్ మెంట్ నుండి ఎలియనేట్ చేసేటట్లుయితే గవర్నమెంటు చర్య తీసుకోవాలని ఉన్నది. ఏరయినా ఎలియనేట్ అయినదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— ఇంకా ఏదీ ఎలియనేట్ కాలేదు. ఈ భూమి మాది అని కొంత మంది క్లెయిమ్ చేశారు. గవర్నమెంటు భూములకు యీ మార్చిగా హక్కుదారులు వస్తావుంటారు. అది విచారణలో ఉన్నది.

శ్రీ పి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— యీ చారిత్రాత్మక వెంకటేశ్వరస్వామి టెంపుల్ నిర్మించమన్నట్లు, వైజ్ఞానిక కేంద్రం, ఆడిటోరియం, టూరిస్ట్ సెంటర్

యివన్నీ ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు చెప్పారు. మంత్రిగారుకూడా వారు అలాంటి ఉద్దేశముతోనే చేయబోతున్నట్లు చెప్పారు. దీని వెనక డబ్బు యిచ్చే వారుకూడా కొంతమంది వుండివుంటారు. యిది అన్ని మతాలకు చెందిన ప్రజలకూ ఓపెన్ గా వుంటుందా ? లేక, ప్రత్యేకం వెంకటేశ్వరుల భక్తులకే వుంటుందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది నేను చెప్పలేను. లెంపుల్ మట్టుకు వెంకటేశ్వర లెంపుల్, అక్కడికి ఎవరయినా వస్తే అభ్యంతరం ఉండకూడదనుకుంటాను. దానికి చిన్నచిన్న అంశాలు వుంటాయేమో తెలియదు. లైబ్రరీ అన్నప్పుడు అందరికీ ప్రవేశం వుండాలనుకుంటాను.

శ్రీ సి.పాచ్. రాజేశ్వరరావు :—ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తున్నప్పుడు యీ వివరాలన్నీ ప్రభుత్వానికి తెలిసివుండాలిగదా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది నేను వెంటనే చెప్పలేను. ఇప్పుడు మనముందు ఎగ్రిమెంటు కాగితం మాత్రం ఉన్నది. ఆ వివరాలు ఏమైవా కావాలంటే తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దానివెంట ఎంత పెద్ద కోటిశ్వరులున్నారో తెలుసా ? వారు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో తమ వ్యవహారంలో గవర్నమెంటు వత్తిడి చేయకుండావుండే కండిషన్ తో యిక్కడ దేవాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ఒప్పుకున్నారా ? ఆ పరియా సర్వే అయినదా ? సర్వే అయితే, యిదివరకే డిస్ ప్లాట్ లో వుంటే, వారికి ఆ స్థలం యివ్వడానికిగల కారణమేమిటి ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అంతదూరం యోచనచేసి వుండరనుకుంటాను. ఒక మంచి పనిచేస్తుంటే, భూమికావాలంటే భూమి యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేశామేగాని, వెనక ఆలోచనలు ఏమీ ఉన్నాయో నేను చెప్పలేను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఉన్నాయి. లేదని అంటే ఎట్లా, బిల్గాగారు యిందులో ఉన్నారా, లేదా ? ఆ ఒక్కమాట చెప్పండి.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య (అల్లవరం) :—ఇప్పుడు రాజేశ్వరరావుగారు ఒక పాయింట్ చెప్పారు. మనం సెక్యూలర్ స్టేట్ లో ఉన్నప్పుడు, ప్రత్యేకించి ఒక మతసంబంధమైన విషయానికి, ప్రభుత్వం డబ్బు యివ్వడం తగునా ? రెండవది ఎండ్ ఓపెన్ స్థలాలు మన సిటీలో చాలా ఉన్నాయి. ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుజేసి వారికి యివ్వవచ్చుగదా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఇది మంచిపని అనుకున్నాను. మనబోటి కొంత మందికి, భక్తులకు ఒక రకమైన ఉత్సాహాన్ని, ఆవేశాన్ని యిచ్చే లెంపుల్ కావచ్చు. ఇతరులకు అర్థమైతే యింటరెస్టు వుండవచ్చు. అది వారివారి చూపుకు సంబంధించిన విషయం. దానికి అభ్యంతరం చెప్పడం అంత కాగుండలేమోననిపిస్తున్నది.

RAYALASEEMA FAMINE FUND

65—

* 355 (1247) Q.—Sarasri P Subbaiah (Yerragondipalem) and B. Niranjana Rao (Malleswaram):—Will the hon Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Rayalaseema Famine Fund is in a Bank at Bombay unreleased for the past 20 years, and if so, the amount of the same and

(b) what action has been taken for its recovery ?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) Yes, sir. The exact amount is being ascertained.

(b) The Chief Minister of Maharashtra who was addressed to arrange to send the balance has sent a cheque for Rs. 27,000 and has promised to send the balance after the accounts of the Rayalaseema Famine Relief Fund Committee are finalised.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—శాంజే కాకుండా యితర రాష్ట్రాల నుంచి కూడా యీ రాయలసీమ ఫామిన్ ఫండు వున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. అది గవర్నరు మెంటు దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మా దృష్టికి రాలేదు కాని గౌరవసభ్యుల దృష్టిలో వదివుంటే మాకు చెబితే వెంటనే చర్య తీసుకుంటాము.

SENDING OF FARMERS ABROAD *

66—

* 84 (7695) Q.—Sri T. Purushotham Rao [put by Sri B. Ratnasabhapathi]:—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) what is the procedure while sending the farmers abroad through International Farm Youth Exchange Programme;

(b) how many candidates are being sent every year from our State;

(c) the criteria for the selection and agencies through which the candidates are being called for; and

(d) whether sufficient time is being given to the agencies to inform the candidates and fulfil the formalities who are eligible to apply ?

The Minister for Panchayati Raj (Sri T. Ramaswamy):—(a) The Government of India invite nominations of Young Farmers from the state Government who are required to examine them thoroughly before recommending to Government of India. For the purpose of selection at the State level, a Selection Committee was constituted. The Director of Agriculture in consultation with the Collector and the Chairman, Zilla Parishad of the concerned district recommend the candidates who satisfy the stipulated conditions. The State Level Selection Committee interviews such candidates and the names of the

suitable candidates will be recommended to the Government of India. Final selection of candidates will be made by the Government of India through the own selection Committee.

(b) Year.	No. nominated by State Government.	No. selected by Government of India.
—	—	—
1966	3 Boys only	1
1967	3 Boys only	—
1968	6 Boys only	1
1969	7 Boys only	1

(c) The Young Farmers both boys and girls must be actually engaged in agriculture. Age between 25-33 years, must be a practising farmer; must be having land below 30 acres; must not be a Government servant or in private service, must not be a student. Girls should be un-married.

The Director of Agriculture in consultation with the Collector and the Chairman, Zilla Parishads of the concerned districts recommend the candidates for selection by the State Level Committee. The final selection of candidates recommended by the State Government will be made by the Inter-Ministerial Selection Committee set up by the Government of India.

(d) Generally, Yes, Sir.

శ్రీ కె. బచ్చిరాయడు (కొవ్వూరు):—అసలు యీ అప్లికేషనులు ఎవరు తీసుకుంటున్నారో, ఎవరికి అప్లై చేయాలో సరిగా తెలియడం లేదు కాబట్టి ప్రెస్ ద్వారా ప్రకటించి అప్లికేషనులు తీసుకుంటారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇదివరకు అగ్రికల్చరు కై చెక్కు ద్వారా కాలి ఫర్ చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు చెప్పే సలహా బాగానే వుంది. ఈ సంవత్సరం నుంచి పేపరులో పబ్లిష్ చేయిస్తాము.

Mr Speaker :—You will be inviting a lot of difficulty if you publish in the newspaper because you will be selecting only one man whereas you will be receiving thousands of applications. On what basis are you going to make the selection?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఇంతవరకు ఎవరిని సెలెక్టు చేశారో జిల్లా వారిగా పేర్లు చెప్పగలరా?

Sri T. Ramaswamy :—Sri Srinivas Reddy was selected by the Government of India.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—మన స్టేటు నుంచి సెలెక్ట్ అయి అమెరికా వంప బడిన వారి పేర్లు వదిలారు. ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి కూడా వంపుతున్నారు కదా. Number of people sent from other States and the number of people sent from our State. దీనిని చూచి మనకు తక్కువ గచ్చివుంటే సంబంధ ఎక్కువ చేయడానికి ఇండియా గవర్నమెంటుతో ప్రయత్నం చేశారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి ఎంతమందిని పంపించారో మా దగ్గర లేదు. మన స్టేటు నుంచి బాగానే పంపించామని వా ఉద్దేశం.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఇండియా గవర్నమెంటు ఫైనల్ లెట్ చేసిన పేరులు మాత్రమే మంత్రిగారు చెప్పారు. అసలు మనం రికమెండ్ చేసిన పేర్లు కూడా చెబితే—ఆ జాబితాకూడా చదివితే అది ఒకవర్గానికి సంబంధించి ఉన్నదా, నలుగురికీ ప్రాతినిధ్యం వచ్చేటట్లుగా వున్నదా అనేది మనకు అర్థమవుతుంది.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నేను చదివినవన్నీ మేము రికమెండ్ చేసిన పేర్లే. The names recommended by the State Government. వీరు ఏ వర్గానికి చెందినవారో వాకు తెలియదు.

శ్రీ అహ్మద్ హుసేయిన్ (సీతారాంబాగ్) :—వారు చదివిన పేర్లలో అంతా రెడ్డిలే వున్నారు. రాజులు—ఇతరులు లేరా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఉన్నారు. మహిపాల్ కూడా ఉన్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్సల్) :—బి. ఎ. చదివిన విద్యార్థులే ఉన్నట్లు వ్నారు. బి. ఎ. కీ, అగ్రికల్చరుకూ సంబంధం ఏమిటి ? వ్యవసాయములో ప్రావీణ్యంఉండి, ప్రోగ్రెసివ్ ఫార్మర్స్ గావున్నవారిని పంపించితే వ్యవసాయాభివృద్ధిని గురించి తెలుసుకోడానికి వీలవుతుంది కదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—బి.ఎ. చదివి, వ్యవసాయం బాగా, స్వయంగా చేసే వారిని సెలక్టు చేయాలని కొన్ని కండిషన్లు వున్నాయి.

శ్రీ చౌదరి సత్యనారాయణ (హిందూరు) :—బి. ఎ. లు, ఎం. ఏ. లు అయిన కుర్రవాళ్లను పంపించారు. కాని పల్లెటూళ్లలో వ్యవసాయం చేసే గ్రామమలను విచేతాలకు పంపించి అక్కడ వ్యవసాయ విధానాన్ని తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—స్వయంగా వ్యవసాయం చేసే వారిని సెలక్ట్ చేస్తారు. వ్యవసాయం చేయని వారిని సెలక్టు చేయరు.

ADDITIONAL SCHOOLS AND COLLEGES IN HYDERABAD

67—

* 718 (1499) Q.—Smt. J. Eswari Bai [Put by Sri A. Madhava Rao] :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there are proposals to enhance the number of High Schools and Colleges in the twin cities during the ensuing academic year; and

(b) whether there are proposals to provide more number of admissions to non-domiciles in the city Educational Institutions as per recommendations of the Central Education Board Conference held recently at Delhi ?

The Minister for Education (Sri P. V. Narasimha Rao):—
(a) and (b) The matter is under consideration and suitable decisions will be taken after assessing the actual requirements before the next academic year.

PRODUCTION OF GRAPES

6 —

* 647 (7892) Q.—Sri K. Someswara Rao (Nidumolu):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the total quantity of grapes produced in the vine yards in Andhra Pradesh during 1967-68; and

(b) the steps taken by the Government for the construction of cold storage godowns to store the grapes ?

The Minister for Agriculture (Sri K. Venkataratnam):—(a) 25,000 M. Tonnes.

(b) The answer is in the negative Sir.

(a) 25 వేల మెట్రిక్ టన్నులు.

(b) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చలవ గోదాములను నిర్మించలేదు.

శ్రీ బి. రత్నసఖావతి :—క్వాంటిటీ ఆఫ్ గ్రేప్స్ గురించి చెప్పారు. మొత్తం స్టేటులో ద్రాక్ష పండ్లు ఎన్ని ఎకరాలలో పండిస్తున్నారు.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఆంధ్ర రాష్ట్రం మొత్తంలో 3,150 ఎకరాలలో ద్రాక్ష పండ్లు పండిస్తున్నారు. అందులో హైదరాబాదు జిల్లాలో 2,150 ఎకరాలలో పండిస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—గత సమావేశంలో అగ్రికల్చర్ మంత్రి గారు 80 వేల టన్నులని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఐదువేలు తగ్గింది. దానికి కారణము ఏమిటి? పంటలు పోయాయా? తోటలు పోయాయా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఈ సంవత్సరం పంట గురించి నేను చెప్పాను: లోగడ చెప్పింది అంతకు ముందు సంవత్సరానికి సంబంధించి కావచ్చు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—తగ్గడానికి కారణం ఏమిటి :

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—పంట తగ్గి ఉండవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—దానికే కారణం?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—గత సంవత్సరం ఎంత పండినా. దానికి యీ సంవత్సరం ఎంత తగ్గింది అనుకున్నా, ఈ సంవత్సరం పండింది 25 వేల మెట్రిక్ టన్నులు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ద్రాక్షతో సారాయి, విస్కీ తయారు చేసే ఫ్యాక్టరీ పెట్టే విషయం అలోచనలో ఉందా? ఇటీవల గొడవల వల్ల ద్రాక్ష

తోటల వారు బాగా నష్టపోయారు. వారికి నష్టపరిహారం యిచ్చే ఆలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :— దాడు సారాయి తయారు చేసి ఫ్యాక్టరీల మూడు ఉన్నాయి. 1. హవాల్స్ ఫ్యాక్టరీ, మాలాఖి 2. సిటీస్ టెంపెరీ, సూర్ నగర్ 3. ఉమర్ ఖయ్యాం, పంపాబాద్. ఎన్ని తోటలు సరికారో, ఎంత నష్టం జరిగిందో నేను ఇప్పుడు చెప్పలేను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— గత సంవత్సరం 80 వేలు ఈ సంవత్సరం 25 వేలు అన్నారు. మామూలు పరిస్థితులలో అన్ని చోట్లా విస్తరించడమే తప్ప ఎక్కడా తగ్గనట్లు లేదు. తెలంగాణా ఉద్యమం వేరుతో ఎన్ని వేలు టన్నులు పంటపోయింది ఎక్కడెక్కడ నష్టం జరిగింది, ఎంత పంట నష్టం ఐతది. — ఈ వివరాలు ప్రభుత్వం ఇంజనీర్లకు సేకరించకపోతే ఎందుకు సేకరించలేదు? ఎందుకు నిర్లక్ష్యం వైఖరి అవలంబిస్తున్నారు.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :— ఇందులో నిర్లక్ష్యం వైఖరి ఏమీ లేదు. పంట తగ్గితే తగ్గి ఉండవచ్చును. ఎక్కడైనా కొంత నష్టపోయి ఉండవచ్చును. అటు వంటివి ఎప్పుడూ కొంత వుంటూ ఉంటాయి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— ఉద్యమం వల్ల ఎంత నష్టపడిందో ప్రభుత్వం వద్ద లెక్కలేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇప్పుడు లేదంటున్నారు.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే తెప్పిస్తాము.

BUS PASSES TO TEACHERS

69—

* 147 (1851) Q.—Smt. J. Eswari Bai :—Will the hon. Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to give passes to Teachers ; and

(b) if not, the reasons therefor ?

The Minister for Transport (Dr. M.N. Laxminarsayya):—(a) and (b) There is no proposal with the Government to give bus passes to the teachers. It is due to the difficult ways and means position.

AUDIT OF ACCOUNTS OF PALAKOL MUNICIPALITY

70—

* 765 (1790) Q.—Sri R. Satyanarayana Raju (Narasapur):—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the accounts of the Municipality of Palakol, West Godavari District for 1966-67 and 1967-68 have been audited;

(b) whether it is a fact that it was found in the audit that an amount of nearly Rs. 30,000 has been misappropriated by some persons working in the said municipality ;

(c) if so, the names of the said employees ; and

(d) the action taken against them ?

The Minister for Panchayati Raj deputised the Minister for Municipal Administration and answered the question

SRI T. Ramaswamy .— (a) Yes, Sir.

(b) An amount of Rs. 11,518.92 was actually found misappropriated.

(c) The following employees of the Municipality are involved in the defalcation of the above amounts :—

(1) Sri Sambhani Satyanarayana Murthy, Clerical Attender

(2) Sri S. Pydaiah, ex-Shroff.

The following individuals connived and abetted the defalcation of the said amount :

(i) Sri J. V. Ramanayya, Accountant ,

(ii) Sri S. Ammathalli, ex-Upper Division Clerk and present Upper Division Clerk of Pithapuram Municipality ;

(iii) Sri A. Bapiraju Sarma, ex-Upper Division Clerk and present Upper Division Clerk of Bhimavaram Municipality

(iv) Sri N. Subba Raju, Clerical Attender now in Public Health Division of the Municipality

(d) The following employees have been kept under suspension.

(i) Sri Sambhani Satyanarayan Murthy, Clerical Attender

(ii) Sri S. Pydaiah; Shroff.

(iii) Sri J. V. Ramanayya, Accountant.

The question of taking further action against the concerned individuals to recover the amount and to take departmental and other legal action is pending with the Executive Committee of the Municipality. The Regional Director of Municipal Administration (Northern Range) who was instructed by the Director of Municipal Administration to visit Palakole Municipality and conduct an enquiry has submitted his report and it is under examination by the Director of Municipal Administration.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ రాజు :—రెండు సంవత్సరాలకు జరిగిన ఆడిట్ ప్రకారం 11 వేలు మాత్రమే దుర్వినియోగం ఐనట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో స్థానిక కౌన్సిలర్స్, శాసనసభ్యులు ఒక పేటిషను ఇచ్చి ఆడిట్ సక్రమంగా జరుగలేదని రీఆడిట్ చేయాలని అట్లా చేస్తే ఇంకా దుర్వినియోగము ఐనట్లు స్పష్టం కాగలదన రిప్రజెంట్ చేశారు. దానిపై చర్య తీసుకున్నారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—శ్రీ పి. శేషావతారం, కాన్సిలర్స్ రీఆడిట్ చేయించాలని ఒక పిటిషను యిచ్చారు. మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ డైరెక్టర్ అసిస్టెంట్ ఎగ్జిమినర్ ఆఫ్ లోకల్ ఫండ్స్, పలూరుకు వ్రాశారు—అక్కాంటు వెరిఫై చేయాలి. రీఆడిట్ సాయాలంటే 18 వేలు ఎక్కువగా ఖర్చు అవుతుంది. ఆ ఖర్చు మున్సిపాలిటీ థర్షి చేయడానికి అభ్యంతరం లేదని అన్నారు. వారు అంగీకరించిన తరువాత రీఆడిట్ చేయిస్తారు.

శ్రీ లక్ష్మీ. సత్యనారాయణ రాజు :—మునిసిపాలిటీ ఎట్లా అంగీకరిస్తుంది? ఎందుకు అంగీకరిస్తుంది? అంగీకరించకపోయినా, ప్రభుత్వమే తీసుకుని మూడు వాలుగు సంవత్సరాల లెక్కలు రీఆడిట్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆడిట్ ఖర్చు భరించాలి. మేము అసిస్టెంట్ ఎగ్జిమినర్ ఆఫ్ లోకల్ ఫండ్స్, పలూరు వెళ్ళి అక్కాంటు వెరిఫై చేయాలని కోరాము. అందులోనే తెలియవచ్చును.

SUB-TREASURY AT CHILAKALURIPET

71—

* 862 (312) Q.—Sri K. Butchiah (Chilakaluripet):—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) whether there is any proposal under consideration of the Government to establish a Sub-Treasury at Chilakaluripet, Guntur District ; and

(b) if so, when ?

The Minister for Finance (Sri K. Vijayabhaskara Reddy):—(a) Yes, Sir.

(b) A final decision in the matter will be taken after examining the report from the Director of Treasuries and Accounts.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ప్రతి సమితి పాడ్ క్వార్టర్స్ లోనూ ప్రైవేట్ పెడకామని అన్నారు. అది ఏమైనది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—చేస్తాం అంటున్నారు.

HOSPITAL RUN BY SIMHACHALAM DEVASTHANAM

72—

* 64 (7309) Q.—Sri P. Sanyasi Rao (Visakhapatnam):—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether any hospital is run by the Simhachalam Devasthanam for the benefit of pilgrims ;

(b) if not, whether there is any proposal to open a hospital on behalf of the Devasthanam; and

(c) whether the Government are aware of the fact that the pilgrims are subjected to ill health for want of medical aid and other facilities in the Devasthanam ?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju) :—

(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Yes, Sir, The Director of Health and Medical Services is being addressed to appoint a full time Medical Officer at the up-Hills of Simhachalam.

(ఎ) లేదు (బి) లేదు (సి) ఔను. సింహాచలం కొండపై పూర్తి కాలం పని చేసే ఒక వైద్యాధికారిని నియమించాలని ప్రజారోగ్య, వైద్య శాఖ డైరెక్టరును కోరడమైనది.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—సింహాచలం దేవస్థానానికి రోజూ యాత్రీకులు వందలాది వచ్చేటప్పుడు ఇంతవరకు హాస్పటల్ లేకపోవడం విచారకరం. మనుష్యులు మందులు సౌకర్యం లేక రెండు మూడు రోజులు ఉండేటప్పుడు కడుపు నొప్పి వచ్చి చచ్చిపోతున్నట్లు ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—చచ్చిపోతున్నట్లు తెలియలేదు కాని వైద్య సౌకర్యం లేదని తెలిసింది. అందుకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయడానికి డైరెక్టరును కోరడం జరిగింది.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—ఎంతకాలమైనది ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—ఈ మధ్యనే జరిగింది.

CHANGES IN THE CROPPING PATTERN OF T. B. PROJECT

78—

*310 (7498) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur):— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether there are proposals before the Government to effect some changes in the cropping pattern of Tungabhadra Project, Low Level Canal ayacut :

(b) if so, the changes that are contemplated; and

(c) when are they likely to be implemented?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy) :— (a) No, Sir

(b) & (c) Do not arise.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—తుంగభద్ర లో తెవెలు ఆయకట్టు క్రింత క్రాప్ పాటర్న్ మార్చేది లేదు అంటున్నారు. మార్చకపోతే రైతులు చెబ్బి తింటారు. మాగాడి చేయవలసిన భూములు మెట్టకు పెట్టారు. మెట్టగా ఉండవలసిన భూములు మాగాడిగా ఉంచారు. రైతులు చెబ్బి తింటున్నారు. దీనివల్ల ఆయకట్టు డెవలప్ కాలేదని ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—తెలుసు. తెలిసిన తరువాతనే ఈ మార్పులు వస్తున్నాయి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—మరిగతిగారు ఇచ్చిన సమాధానం సరిగా లేదు. ఇప్పుడు ఉండే క్రాప్ పాటరన్ డిఫెక్టివ్ గా ఉంటున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు చెప్పిన విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకుని చేసాం అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—ఒరిజనల్ గా ఒక క్రాప్ పాటరన్ ఏర్పాటు చేశారు. అది లాభం లేదంటే దానిని ఛేంజ్ చేసి అమలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఒరిజనల్ పాటరన్ ఏమిటి ?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—ఒరిజనల్ పాటరన్ ప్రకారం పాడీ ఫస్ట్ సీజన్ లో 18048 ఎకరాల 48 సెంటు, రెండవ సీజన్ లో 18,048 ఎకరాల 48 సెంటు మొత్తం 36,096 ఎకరాలు. ప్రాటెక్టివ్ ఇరిగేషన్ టు మిల్లర్స్ కోర, జూన్ 18,048 ఎకరాలు మరల సెకండ్ క్రాప్ కు 18,048 ఎకరాలు మొత్తం 36096 ఎకరాలు. మంగారు కాటన్, ఇంగారు కాటన్ కు సంబంధించి—

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇంకా ఎంత సేపు వదుతుందో చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—అన్నీ చెప్పాలి అన్నారు కదా. సరే. ఇది అమలు చేయడం సాధ్యం కాదని పంటలు సరిగా లేవని అంటే మార్చి ఇప్పుడున్న పాటరన్ తెచ్చారు.

BLIND PEOPLE IN ANDHRA PRADESH

74—

*657 (933) Q.—Sri C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether Government is aware that 50 lakhs blind people live in India, if so, what is the statistics of blind people in Andhra Pradesh; and

(b) whether it is not true that blindness is due to poverty and ignorance according to Dr. R. T. Vyas of the National Association of Blind, Bombay; if so, what steps did Government take to alleviate this blind disease in the State ?

The Minister for Health and Medical (Sri M. Ibrahim Ali Ansari)

(a) There are about 4.8 million blind people in India and 3 lakh blind people in Andhra Pradesh ;

(b) the main causes of blindness in Andhra Pradesh are Mal-nutrition Small-pox, Glaucoma infections and injuries. The National Society for Prevention of blindness and the Government of Andhra Pradesh are trying to educate the public by way of posters, pamphlets, Radio, Audio Visual means and by extending public health services to prevent the blindness.

Sri C. V. K. Rao :—Can the hon. Minister tell us about the statistics of the blind people in each district and what steps the District Medical Officers are taking there ?

Sri Mohammed Ibrahim Ali Ansari :—I do not have all the details.

RAJAHMUNDRY CO-OPERATIVE SPINNING MILL

75—

* 86 (1933) Q.—Sri C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Handlooms and Co-operative Factories be pleased to state :

(a) whether shares were collected in full for the Rajahmundry mill ; if so, what was the amount so collected ;

(b) whether Government is aware that a number of shares by workers submitted the mills by Kakinada workers were repaid by the Managing Director, after having credited them to the Co-operative Yarn Mill, if so, how many share amounts were repaid and what are the reasons therefor ;

(c) whether Government is aware that acknowledgement was not given for share amount paid ; even after a lapse of a year of payments ; and

(d) whether the Government has investigated into the expenditure involved and whether it was properly spent for Rajahmundry Mill so far ; if so, what is the hitch for commissioning of the Mill ?

The Minister for Handlooms and Co-operative Factories (Sri A. Bhagavantha Rao) :—(a) Yes, Sir. Rs. 32,62,700.

(b) Some workers from Kakinada area applied for the allotment of shares in the mills. They also remitted the amount to the mills. The mill kept the amount in suspense account pending allotment of shares by the Board of Directors. When the Board took up the question of allotment of shares it was found that "B" class shares were over subscribed. Therefore, the applications for allotment of shares by workers from Kakinada were rejected. The number of such applications rejected is 61 and the amount involved is Rs. 6,100 excluding the entrance fee of Rs. 2 for each share. The mill refunded Rs. 6,222 to the workers on 22-2-1968.

(c) Whenever shares are subscribed the amount is received by Co-operative Institutions under suspense account and adjusted to share capital account only after the allotment of shares is made by the Board. Then only share certificates are issued. This takes some time. It is now understood from the Managing Director that shares certificates in respect of all subscribers accepted by the Board have been issued.

(d) Investigation into the expenditure incurred by Co-operative Institutions is not taken up unless some fraud and misappropriation is reported or suspected. The accounts of Co-operative Institutions are audited by the Departmental staff every year and audit certificates issued by the Department. No case of misappropriation or fraud is reported in the case of Rajahmundry Cooperative Spinning Mill.

The Mill could not go into production so far for want of block capital. It has so far spent about Rs. 34 Lakhs in the construction of buildings and purchase of machinery. It requires about Rs. 30 lakhs more for the purchase of the balance of the machinery, equipment required and for margin money towards working capital.

The Industrial Finance Corporation has approved the application of this mill for grant of a loan of Rs. 80 lakhs subject to State Government 100% guarantee for repayment. It has since been decided to give guarantee for the Mills:

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నేను దై రెక్కరుతో మాట్లాడినప్పుడు ఎక్కువ షేర్ హోల్డర్లను యిన్ వైట్ చేస్తూ వర్కర్లను చేర్చుకుంటామని చెప్పారు. కాని వర్కర్లు షేర్లు యిచ్చేసి ఎలిమినేటు చేయడం మిస్సివన్ కాదా? 84 లక్షలు ఖర్చు పెట్టినప్పటికీ యిప్పటివరకు పని చేయడం లేదంటే దుర్వినియోగం అయినట్లు మంత్రిగారు గుర్తిస్తారా?

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—దుర్వినియోగం అయినట్లు రిపోర్టు గాలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వర్కర్లు పార్టీ సిపేషన్ అనేది ప్రధాన సిద్ధాంతం అయి ఉండగా షేర్లు యిచ్చిపారేయడం ఎట్లా సహించ గలరు?

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—దీనిలో రెండు రకాల షేర్లు ఉంటాయి. ఎ. క్లాసు షేర్లు, బి. క్లాసు షేర్లు. వర్కర్లు యిండివిడ్యువల్ గా కంట్రీబ్యూటు చేసే షేర్లు వాటి క్రింద వస్తాయి. By the time the Board took up the consideration, it was over-subscribed. ఓవర్ సబ్ స్క్రైబ్డ్ అయిన తరువాత చేర్చుకొనడానికి వీలులేదు. కో-ఆపరేటివ్ బ్రైలాస్ ప్రకారం.

HIGH SPEED INSTRUMENT STERILIZERS

76—

* 240 (6283) Q. -Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) how many high speed instrument sterilizers are purchased through the Stores Purchase and Industrial Marketing Department in February 1965; how many offers received;

(b) what are the lowest quotations; whether the lowest quotation has been accepted; if not, the reasons;

(c) did any additional quantity of sterilizers are purchased, by inviting tenders in November, 1965, what is the lowest tender; has it been accepted; if not why?

The Minister for Power (Sri V. Krishnamurthy Naidu) :—(a) Ten sterilizers were purchased in 1965. 8 offers were received of which 5 conformed to specifications.

(b) & (c): Three sterilizers were purchased from a firm whose tender was the lowest. Subsequently on receipt of an indent from the Medical Department tenders were called for again and seven sterilizers were purchased from a firm whose tender was the highest. It was done on the specific recommendation of the Medical Department. The lowest tender was Rs. 12,500 It was not accepted as the indenting Department preferred the sterilizer offered by the highest tenderer on the ground of superior quality.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, బి. జవాబు చెప్పడంలో తెంపియి విలిచి లోయస్ట్ తెండరు అప్రూవ్ చేశారన్నారు. మెడికల్ డిపార్టుమెంటు చనికి రాదని చెప్పిన దానిని అప్రూవ్ చేశారా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—మొదట పిలిచినప్పుడు రెండింటిలో లోయస్ట్ యాక్సెప్ట్ చేసినాము. తరువాత అదే కంపెనీకి ఆర్డరు చేయాలంటే కమిటీ ఉంది, తెండర్లు కాల్ ఫర్ చేయమన్నారు. లోయస్ట్ తెండరు 12,520 రూపాయలకు వచ్చింది. అది మంచి క్వాలిటీ కాదని మెడికల్ డిపార్టుమెంటు చేయకపోతే హయ్యర్ యాక్సెప్ట్ చేశాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—పరికరాలు కొనుగోలు చేయడంలో వర్తతి ఏమాత్రం సరిగా లేదు. పోలు వేస్తే తీగెలుండవు. తీగెలుంటే పోల్ ఉండదు. అందుచేత మెటీరియల్స్ కొనడంలో ఆతిస్యం ఎందుకు జరుగుతుందో పరిశీలించి నివారణ చేస్తారా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—ఇది స్టేషనరీకి సంబంధించిన ప్రశ్న. వారు ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించి ప్రశ్నిస్తున్నారు. అందుచేత వేరే ప్రశ్న వేయాలి.

[PURCHASE OF POWER FROM MYSORE

77—

* 380 (1573) Q.—Sarvasri Agarala Eswara Reddy (Tirupathi), and Dhanenkula Narasimham (Udayagiri):—Will the hon. Minister for Power be pleased to state :

(a) whether any fresh agreements for the purchase of Power from Mysore was signed by the Andhra Pradesh Government this year ;

(b) if so, the quantity of power that was contracted to buy from Mysore for the calendar year 1968 ; and

(c) whether all the power purchased from Mysore was being utilised in our State ?

Sri V. Krishna Murthy Naidu :—(a) and (b) It has been agreed between the Andhra Pradesh State Electricity Board and the Mysore State Electricity Board to purchase power to an extent of 9 M. W. from Mysore from 1-3-1968, under an agreement which is under finalisation. Now it is finalised.

(c) Yes, Sir.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హిందూపూర్ పాయింట్ దగ్గర వవరు తీసుకుంటున్నారు. 5 వ పైసలు, లేక 10.5 పైసలు చొప్పున తీసుకుంటున్నారు. మదరాసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 5 పైసలు లేక 6 పైసలు చొప్పున తీసుకుంటున్నారు. నై వేలి ప్రాజెక్టు నుంచి వవరు తీసుకొనడానికి అవకాశం ఉందా ?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—It is under consideration, Sir.

శ్రీ వి. రత్న సభాపతి :—కృష్ణన్, పూర్తిగా అన్నరు కాలేదు. మైసూరు నుంచి తినుకున్న పనకు మనదగ్గర నుంచి 8 పైసలు చొప్పున, 10 పైసలు చొప్పున పనులు చేస్తున్నారు. మదరాసు ప్రభుత్వం నుంచి మాత్రం 5 పైసలు చొప్పున పనులు చేస్తున్నారు. మనకు కూడా 5 పైసలు చొప్పునే లభించడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—మైసూరు నుంచి 7 పైసలు చొప్పున తెచ్చుకుంటున్నాము. మదరాసువారు 9 పైసలు అడుగుతుంటే 7 పైసలుకి యివ్వాలని బార్గెయిన్ చేస్తున్నాము.

Mr. Speaker :—Madras people are purchasing at the rate of 5 paise where as we are purchasing at the rate of 8 paise is the question. ఆ డిఫరెన్సు ఎందుకని అడుగుతున్నారు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—We are purchasing at a slightly higher rate for this reason— the transmission lines to Madras, if I remember correct అది 220 కె. డబ్ల్యూ. మనకు అది లేదు. అది వచ్చి నప్పుడు మనకు అదే రేటు వస్తుంది అని మనవిచేస్తున్నాను.

STARTING OF HOSPITAL AT RAMAGUNDAM

78—

* 6 (5235) Q.—Sri K. Ramanatham (Mudinepalli):—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether the delay in starting the hospital in the building constructed from the Labour Welfare Fund, for the medical facilities of the Labourers at Ramagundam division of Singareni Collieries Company has been brought to the notice of the Government ;

(b) whether there is any proposal to establish it soon in consultation with the Collieries Welfare Commissioner; and

(c) if so when ?

The Minister for Labour (Sri G. Sanjiva Reddy):—(a) No, Sir. No complaint has been received by Government about the delay in the construction of hospital building.

(b) The building was completed in all respects and is now ready for occupation.

(c) It is reported that it will be opened soon.

MEDICAL FACILITIES TO RAMAGUNDAM COLLIERIES WORKERS

79—

* 7 (5242) Q.—Sri K. Ramanatham :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether it has been brought to the notice of the Government that there are absolutely no medical aid facilities to the workers in the Ramagundam Collieries ;

(b) whether it is a fact that no medicines are found available at any time in the only hospital there ;

(c) whether it has been brought to the notice of the Government that there are instances of failure to render first aid to a worker injured in an accident ; and

(d) if so, the action taken thereon ?

Sri G. Sanjiva Reddy :—(a) & (b) No representation about the lack of medical facilities to workers at Ramagundam Collieries has been received.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ బి నిరంజనరావు :—అధ్యక్షా, రిప్రజెంటేషను లేదని అన్నారు. అక్కడ మెడికల్ ఫెసిలిటీస్ లేవుకదా ? ఏమి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—కోల్ మైన్స్ లోపల మెడికల్ ఫెసిలిటీస్ కూడ పనిసినది వెల్ ఫేర్ బోర్డు డ్యూటీ. అది ధన్ జాదులో వున్నది. వారు అరేంజి చేసే దానికి కంపెనీ వారు ఇస్తున్నారు. గవర్నమెంటుకు ఏమీ సంబంధము లేదు.

శ్రీ కె. రామనాథం :—అధ్యక్షా, వెల్ ఫేర్ ఫండ్స్ నుంచి లేబరుకు ఇంకా సౌకర్యాలు కలుగచేసే విషయములో ప్రత్యేకముగా హాస్పిటల్ కట్టడానికి సహాయము తీసుకొంటున్నారా అని ప్రశ్న.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—అక్కడ వెల్ ఫేర్ బోర్డువారు 80 బెడ్స్ హాస్పిటల్ కట్టడానికి శాంతు చేశారు. బిల్డింగ్ పూర్తి అయిపోయినది.

శ్రీ జి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (పీలేరు) :—అధ్యక్షా, లేబరు ఆఫీసు అగ్రికల్చర్ లేబరుకు కూడ వర్తింపజేశారు. ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికులకు మాత్రమే మెడికల్ ఫెసిలిటీస్ కలుగజేస్తున్నారు. పల్లెలలోని కార్మికులకు కూడ ఫెసిలిటీస్ కలుగజేసే విషయము చూస్తారా ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—చేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ప్లేటులో వున్న లేబరు హెల్తు గురించి బాధ్యత వహించవలసినది ప్లేటుగవర్నమెంటు అమకొంటాను. వెల్ ఫేర్ బోర్డువారు చేస్తున్నారంటున్నారు. ఏమి ఫెసిలిటీస్ వున్నవి ప్రభుత్వం అలోచించినదా ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—కోల్ మైన్సులో ప్రతి టన్నుపైన ఇంత సెన్సు అని వసూలు చేస్తున్నారు. సగము సెన్స్ వెల్ ఫేర్ యాక్టివిటీస్ మీద ఖర్చు పెట్టాలి. రమారమి 7 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి బిల్డింగ్ నిర్మించారు హాస్పిటల్ ని ఓపెన్ చేస్తామని చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, సెన్ వసూలు చేస్తున్నారు సరే. అసలు అక్కడ ఏమి మెడికల్ ఫెసిలిటీస్ వున్నవి ?

శ్రీ జి. సంతోష రెడ్డి :—ఇప్పుడు రామగుండంలో కంపెనీ తరపు నుంచి ఒక హాస్పిటల్ నడపుతున్నారు. ఒక లేడీ డాక్టరు, ఒక మేల్ డాక్టరు పని చేస్తున్నారు. హాస్పిటల్ గురించి వెల్ ఫేర్ బోర్డు వారు ఒక బిల్డింగ్ ని కట్టించున్నారు.

HOUSE SITES FOR HARIJANS

80—

*569 (576) Q.—Sri V. Muniswamappa (Vepanjeri) :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the inconvenience being felt for want of suitable house-sites for the Kathamanchi Harijan Locality, Chittoor Municipal Town, Chittoor District ;

(b) whether the site has been inspected by the Municipal authorities ; and

(c) the reason, why the matter has remained pending since 1962 and house-sites have not been distributed so far to the Harijans?

The Minister for Social Welfare (Sri D Perumallu) :—(a) and (b) Yes, Sir.

(c) No applications were received from the Harijans. However the Collector, Chittoor has been asked to submit land acquisition proposals, immediately.

శ్రీ వి మునిస్వామప్ప :—అధ్యక్షా, 7 సంవత్సరాలుగా ఇది పెండింగ్ లో వున్నది ఇండ్లకు జాగా కావాలని అప్లికేషన్లు లేవని మంత్రిగారు అంటున్నారు. హరిజన వాడకు 2 ఫర్లాగుల దూరములో దాదాపు 1 ఎకరము 60 సెంట్లు వర్ష మెంటు పోరంబోకు భూమివున్నది. అది ఇస్తామని చెబుతున్నారు. మంత్రిగారికి వచ్చిన సమాచారము సరిగా లేనట్లు వున్నది. ఇప్పుడైనా ఆలోచించి హరిజనులకు ఆ సలము ఇస్తే బాగుంటుంది. మరల ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ డి. చెరుమాళ్లు :—ఈ కట్టమంచి విలేజ్ చిత్తూరు మునిసిపాలిటీ లిమిటెడ్ లో వున్నది. అక్కడ ఏ విధమైన పోరంబోకు భూమి లేదని చెప్పారు. దీనికి 2 ఫర్లాగుల దూరములో రైతుల స్థలము వున్నట్లు చెబుతున్నారు. యస్ సర్. 2 6/2. లాండు అక్విజిషన్ ప్రొపోజల్స్ పంపించాలని కలెక్టరుకు ఆదేశం ఇవ్వడము జరిగింది.

COFFEE PLANTATIONS

81—

*811 (2.04) Q.—Sri K. Muniswamy :—Will the hon. Minister for Forests be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to raise coffee plantations in the area of Kampakkam hills, Katur hills, Sathyavedu taluk, Chittoor District ;

(b) if so, when ; and

(c) if not the reasons therefor ?

The Minister for Forests (Sri S. Suryanarayana Raju) :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) The soil and rainfall conditions of these areas are not suitable to the growth of Coffee.

(ఎ) లేదు (బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు. (సి) ఈ ప్రాంతములో నేల, వర్ష పాతము కాఫీ తోటలు పెంపకానికి అనువైనది కాదు.

(Laughter)

అధ్యక్షా వారు నవ్వేదానికి కారణమేమిటో తెలుసుకోవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు నవ్వే దానికి కారణము దేనికితావు వుందో తెలుసుకోవాలనేది.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—అయినే నేను మనవి చేస్తాను. కాఫీ తోటలు పెంచడానికి తగిన వర్ష పాతములేదు. ఆ ఎత్తు స్థలములో ఒక రకమైన తోట వేస్తే పనికిరావు. ఇంకొక రకమైన తోటవేస్తే పనికివస్తాయి కాని దానికి ధరలేదు. అందుచేత తావు లేదని మనవిచేశాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు పెంచుతున్నామని చెప్పే కాఫీ తోటలు సక్రమంగా పెరుగుతున్నవా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :—దానికి దీనికి సంబంధము లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, తావు వున్నచోట ఎంతవరకు పెరుగుతున్నవి ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :—ఎక్కడ కావాలో అడిగితే చెబుతాను.

శ్రీ జి. చంద్రశేఖరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, తావు వుండే ప్రశ్నలు ఏమీ వున్నవో మాకు ముందు లిస్టు ఇస్తే బాగుంటుంది. ఏదైనా వారిని ప్రశ్న అడగాలంటే తావులేదని సమాధానము వస్తుందని భయంగా వున్నది ఆ లిస్టు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—చిత్తూరు జిల్లాలో కాఫీ తోటల పెంపకము గురించి అడిగాయి. ఏ జిల్లా విషయము కావాలో అడిగితే అది మనవి చేస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారిని చూసి మిగతా మంత్రులు కూడ తావు లేదని చెప్పడం మొదలు పెడతారేమో అని నా భయం.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—అధ్యక్షా, కాఫీ తోటలు పెంపకానికి వర్షపాతము లేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఈ సుధ్య కొత్తగా

విమానాల నుంచి కామన్ సాల్ట్, ఏదో చల్లి వర్షాలు కురిపించే ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నవి. అటువంటిదేమైనా ఈ మంత్రిగారి కాలములో చేయించి వర్షాలు కురిపించడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—తావు వున్న చోటనే పూర్తిగా పరిశీలన చేయడానికి చాల కష్టము లో వున్నాము. తావులేని చోట వర్షపాతము తెప్పించి ఎలా చేయగలమో అర్థము కావడములేదు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు (జామి) :—అధ్యక్షా, ఒక రకమైన తోటలు అంటే ఏ రకమైన తోటలో చెబుతారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—అధ్యక్షా, రోప్టా రకము కాఫీ తోట నముద్రానికి 1500, 3000 అడుగుల ఎత్తున వుండాలి. దానికి ఇక్కడ వర్షపాతము తక్కువగావుంది. అందుచేత దీని ఖరీదు నక్కువ వుంది. అది వేయడానికి వీలులేదు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—అధ్యక్షా, అది ఏ రకము తోట అని.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—కాఫీలో ఈ రకము తోట అని చదివాను గదా.

శ్రీ కె. మునిస్వామి :—అధ్యక్షా, చిత్తూరు జిల్లాలో కాంపాక్ హిల్స్, కాటూరు కొండలు వున్నవి. సంవత్సరము పొడవున నీటి వనరులుంటే వాగులు పారుతున్నవి. సీతాలం ఆనే వాగుకు అనకట్ట కట్టాలని ప్రభుత్వము కూడ ఆలోచిస్తున్నది. ఆ వాగు అంచున కాఫీ తోటలు వేయడానికి అనుకూలమని ఆఫీసర్లు చెప్పారు. ఇది మరొక సారి పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ప్రతాపరుద్రరాజు (నాగూరు) :—అధ్యక్షా, గుండు గింజలు, బద్ద గింజలు అను రెండు రకాలున్నవి. హైలెవల్ లో పండేవి. లోలెవల్ లో పండేవి ఉన్నవి. మా ప్రాంతంలో ఏజన్సీ గ్రామాలలో కాఫీ ప్లాంటేషన్స్ రబ్బర్ ప్లాంటేషన్స్ పెడితే గవర్నమెంటుకు డబ్బు వస్తుంది. అలాంటిది ఏదైనా యోచన చేస్తారా?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—యోచన చేస్తాము.

RUBBER PLANTATIONS

82—

*481 (2256) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Forests be pleased to state .

(a) whether the Government have taken up the raising of the rubber plantations for the purpose of rubber production in the State :

(b) if so, the area-wise extent of land raised during 1967-68 ;

(c) whether plantations raised in the previous years, if any, have yielded production ; and

(d) the nature of special facilities to be provided to private parties to raise the rubber plantations and produce rubber ?

Sri S. Suryanarayana Raju :—(a) Yes Sir, Experimental plantations were raised over an area of 10 acres at Maredumilli, in East Godavari District during 1968-69. Large scale plantations for purpose of rubber production would be taken up after watching the performance of the experimental plantations.

(b) No plantations were raised during 1967-68.

(c) Rubber trees yield after about 7 years of planting. The first plantations were raised only during 1968-69.

(d) No special facilities have been provided.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—జానంది. 1968-69 లో తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మారేడుమిల్లిలో పది ఎకరాల విస్తీర్ణంలో తోటలు ప్రయోగాత్మకంగా పెంచబడ్డాయి. యీ తోటలవలన వచ్చే ఫలితం ఏ విధంగా ఉంటుందో పరిశీలించాక రబ్బరు ఉత్పత్తికి తోటలు భారీ ఎత్తున వేసే పని చేపట్టబడుతుంది. 1967-68 లో తోటలు వేయలేదు. రబ్బరుచెట్లు వేసే ఏడు సంవత్సరములవరకు దిగుబడిరాదు. ప్రత్యేకమయిన సదుపాయములు ఏమీ సమకూర్చలేదు.

BRAHMANANDA REDDY CHITRA PURI

83—

*75 (7558) Q.—Sarvasri Agarala Eswara Reddy, C. V. K. Rao and P. O. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Information and Public Relation, be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a committee has been appointed to supervise the development activities of Brahmananda Chitra puri ;

(b) if so, the names of the members of the committee and its functions ?

The Minister for Information (Sri A. Vasudeva Rao) :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నేను ఒక సలహా ఇవ్వదలచానండి. తెలంగాణా పేరు మార్చి బ్రహ్మనందరెడ్డి చిత్రపూరి అంటే బాగుంటుందేమో.

PAINT MANUFACTURING INDUSTRIES

84—

*283 (7120) Q.—Sarvasri R. Mahananda and P. Venkata Reddy (Kanigiri) :—Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to start any Small Scale Industries for manufacturing paints, rubber, soaps, cosmetics and insecticides in Anantapur and Kurnool Districts where there is soft mineral for steatite and talc in abundance ;

(b) if so, whether the Government consider to sanction financial assistance if any private company comes forward to start such industries?

The Minister for Small Scale Industries (Sri G. C. Venkanna):—
(a) The Government have already started a unit at Rayalacheruvu in Anantapur district for manufacture of paints and varnishes under the Rural Industries Programme.

(b) Yes, Sir. The applications would be considered on merits and as per rules.

(ఎ) గ్రామీణ పరిశ్రమల కార్యక్రమం క్రింద పెయింట్లు వార్నిషులు తయారు చేయడానికి అనంతపురంజిల్లా రాయల చెరువులో ప్రభుత్వం ఇప్పవరకే ఒక యూనిట్ ప్రారంభించింది.

(బి) దరఖాస్తులు వచ్చినప్పుడు యోగ్యతలను బట్టి పరిశీలించబడతాయి.

శ్రీ సి.పెచ్. సుబ్బారాయుడు (తాడిపత్రి):—కర్నూలు జిల్లాలో ఇలాంటివాటికి అవకాశం ఉందన్నారు దానినిగురించి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అదృశ్య, మోడల్ యూనిట్ గా యాలఘు పరిశ్రమల ప్రయివేటు రంగానికివదలివేశాము. కాబట్టి ప్రయివేటు రంగం ఏదైనా ముందుకువస్తే దానికి ఫైనాన్షియల్ అసిస్టెన్స్ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కర్నూలుజిల్లా ఇటువంటి పరిశ్రమలకు అవకాశాలు ఉన్నాయా అని అంటున్నారు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—లేవండి ప్రభుత్వ ఆలోచనలో లేవని చెబుతున్నాను.

శ్రీ సి.పెచ్. సుబ్బారాయుడు :—ఇండాక మంత్రిగారుచెప్పిన రాయల చెరువులో పెట్టిన యూనిట్ ఎలా పనిచేస్తోంది? అది ఇప్పుడు నడుస్తోందా? అది లాభమా నష్టమా అనేది కలవిస్తారా?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అదృశ్య, 1966-67 లో ఉత్పత్తి 8,960 రూపాయలు అమ్మకం 5,110 రూ.లు 1967-68 లో ఉత్పత్తి 18,100 రూ.లు అమ్మకం 7,850 రూ.లు 1968-69 లో ఉత్పత్తి 10,110 రూ.లు అమ్మకం 6,244 రూ.లు.

శ్రీ బి. రత్నసఖావతి :—ఇప్పుడు యీ ఇండస్ట్రీ ప్రొడక్టును ఎంత? కెపాసిటీ అంతా యుటిలైజ్ చేశారా? లేకపోతే ఎంత తక్కువ ఉంది?

(జవాబులేదు)

TOP RANKING STATE IN EXPORT OF CHILLIES

89—

*244 (6116) Q.—Sri T. C. Rajan (Palamaner):—Will the hon. Minister for Commerce be pleased to state;

(a) which is the top ranking State in exporting chillies in India;

(b) what is the rank of our State in this respect;

(c) what is the foreign exchange we are getting per year through chillies export;

(d) which are the countries importing our chillies; and

(e) is there any proposal to send a chilli-growers deputation to those countries to understand the facilities of the business?

The Minister for Commerce (Sri A. Prasada Rao):— (a) & (b) As no State wise export statistics are being compiled, it is not possible to rank the States in chillies export.

(c) The foreign exchange earnings on indirect exports of chillies from Andhra Pradesh are estimated at 4,900 tonnes in 1964-65 valued at Rs. 82 lakhs and 3,500 tonnes in 1965-66 valued at Rs. 91 lakhs.

(d) Ceylon, Nepal, Kuwait and Gulf territories in Middle East, U. K. and Italy.

(e) A proposal for sending a chillies delegation to U. S. A. certain West Asian Countries Malaysia, and Singapore has been agreed to in principle by the Government of India and the delegation is reported to be leaving for these countries shortly.

శ్రీ కె. బచ్చిరాయడు (కొవ్వూరు):—యీ మిరపకాయలవిషయంలో రేట్స్ లో వేరి యేషను ఉంది. క్రిందటి సంవత్సరం ధరలు పడిపోయి చాల నష్టం వచ్చింది. కాబట్టి ఆ మిర్చిని మన ప్రభుత్వం ఆరయతులనుంచి కొని ఆరయతులకు నష్టం రాకుండా చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. ప్రసాదరావు:—ఇప్పుడు అటువంటి ప్రతిపాదన లేదండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):—యీ చిల్లీస్ రాష్ట్రంలో ఏయే ప్రాంతాల్లో ఎంతెంత ఎక్స్ పోర్టు చేస్తున్నారో లెక్కలు లేవంటున్నారు కామర్స్ మినిస్ట్రీ పుట్టి మూడేళ్ళయింది యీ వ్యాపార విషయంలో ఇంత ఆక్రద్ధ ఎందుకో శలవిస్తారా?

శ్రీ ఎ. ప్రసాదరావు:—రేంజ్ ఆఫ్ ది స్టేట్ అడిగారు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా రివెన్యూలో లెక్కలు కంపైల్ కానందువలన...

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—కామర్స్ అండ్ ఎక్స్ పోర్ట్ ప్రత్యేక మినిస్ట్రీ రెవిన్యూ మంత్రిగారు ఏర్పాటుచేయడంలో ఇతర రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రం ఎక్కువ అభివృద్ధి ఎగుమతిలో సాధించడం అని శలవిచ్చారు. అటువంటప్పుడు ఏ ప్రాంతం నుంచి ఏయే దేశాలకు ఎంతెంత ఎగుమతి చేస్తున్నారో లెక్కలు యీ రోజు వరకు లేదని శలవిస్తున్నారు. ఇది అక్రద్ధక్రిందకు వస్తుందా రాదా?

శ్రీ ఎ. ప్రసాదరావు:—ఆల్ ఇండియా జేసిస్ మీద ఒక ఇన్ స్టిట్యూట్ ఉంది. వారు తయారుచేయాలని చెప్పానుండి. మన ప్రభుత్వానికి సంబంధించి

సంతకము లెక్కలున్నాయి. మద్రాసు రాష్ట్రం ప్రధమంగాను, ఆంధ్ర రాష్ట్రం రెండవదిగాను యీ చిల్లీస్ ఎక్స్‌పోర్టులో వస్తుందండి

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—మంత్రిగారు యీ స్టేట్ వైడ్ లెక్కలు లేవన్నారు. కాని ఇంతకు ముందు నారాయణరెడ్డిగారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో ఆంధ్రప్రదేశ్ అయిదవ స్టేట్‌గా ఉన్నట్లుగా ఇచ్చారు. చునకి యీ చిల్లీస్ ద్వారా ఫారన్ ఎక్స్‌చేంజ్ వచ్చే అవకాశాలున్నాయి. దానికి చిల్లీస్ ప్రొడ్యూస్ చేసేవారికి ప్రోత్సాహం ఉన్నా వ్యాపారాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ఇతర దేశాలకు దిప్పుతున్న పంపిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. ప్రసాదరావు :—మన ప్రభుత్వం వారు మనరాష్ట్రంలో ఉన్న ఇటువంటి వాటిగురించి ఫారన్ కంట్రీస్‌కు ఎక్స్‌పోర్టు చేయడానికి కొన్ని డెలిగేషన్లు పంపించడానికి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారికి రిపోర్టు పంపించారు. ఇంకా వారినుంచి సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :—మంత్రిగారు చెబుతూ చిల్లీస్ ఎక్స్‌పోర్టులో మద్రాసు మొదటిది. ఆంధ్ర రెండవది అన్నారు. కాని ఆల్ ఇండియా ప్రొడక్షన్ స్టేటిస్టిక్స్ చూసినా ఎక్స్‌పోర్టు చూచినా వాస్తవానికి ఆంధ్రయే. అయినా చిక్కు పడుతుంటే ఇక్కడ డైరెక్టుగా ఎక్స్‌పోర్టర్స్ లేకుండా ఇక్కడ ప్రొడ్యూస్ అయిన చిల్లీస్ అంతా మద్రాసు పంపించి ఆ ఎక్స్‌కాంటింగును మొత్తం అంతా ఎక్స్‌పోర్టింగు చూపించడంవలన మన ఎక్స్‌చేంజ్ విషయంగాని ఇన్ సెంటివ్ విషయంగాని మన ఆంధ్రప్రదేశ్ చాలా నష్టపడుతున్నది. దీనిని, సద్దాటు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎ. ప్రసాదరావు :—ఇప్పుడు డైరెక్టుగా మన రాష్ట్రం నుంచి ఎక్స్‌పోర్టు చేసే అవకాశాలు తక్కువగా వున్నాయి. ఎక్కువగా చిల్లీస్ టుటికారన్ పోర్టునుంచి ఎక్స్‌పోర్టు అవుతున్నవి. అక్కడనుంచి కూడా మద్రాసు రాష్ట్రం మన రాష్ట్రం కుడి ఎడమగా కొద్దికేడాతో సమానంగా ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తున్నాయి.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

MAT WEAVING INDUSTRY

85—

*259 (6768) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that nearly hundred families are depending on Mat Weaving at Iravolu in Vinukonda Tq., Guntur District ;

(b) whether they are supplying mats even to big cities of Northern India like Agra, Delhi ; Nagpur, etc. ;

(c) whether there is any proposal to sanction them modern equipment to this cottage industry ; and

(d) whether they have applied for subsidy to build their houses and a common shed for this mat weaving purpose ?

A:—

(a) No Sir. Only about 40 families are depending on mat-weaving at Inavolu ;

(b) They are not supplying mat in bulk quantity to big cities like Agra, Delhi and Nagpur. But the mat-weavers themselves take the mats and sell them in the surrounding villages of Wardha, Allahabad and Nagpur.

(c) There are no such proposals at present.

(d) No, Sir.

BREACHES TO GOLLAPADUKATTU

86

*354 (1235) Q.—SRI MD RAJAB ALI:—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that on account of the breaches occurred to Gollapadukattu, Khammam taluk all the water is leaking out wastefully with the result crops are failing ;

(b) whether repairs have been carried out to the Kattu and its channels at any time ;

(c) whether representations have been submitted to the Government by the Ayacutdars regarding the dilapidated condition of the said Kattu ; and

(d) if so, the action thereon ?

A:—

(a) There are some leakages in the anicut but it is not a fact that all the water is leaking out. No registered ayacut has suffered for want of adequate supply.

(b) No repairs were carried out to the Kattu but channels have been remodelled in 1966.

(c) Yes, Sir.

(d) An estimate for repairs to the anicut, is under preparation.

GANDHARI VAGU PROJECT

87—

* 271 (6993) Q. —Smt. J. Eswari Bai.—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to have an irrigation project for the people of Gandhari in Yellareddy taluk and if so, when ; and

(b) the details of the same ?

A:—

(a) A proposal for the construction of Gandhari Vagu Project was considered some time back, but it was dropped since the water supply position to Nizam Sagar Project which is already precarious, would be affected.

- (b) Estimated Cost .. Rs. 10.50 lakhs.
 Ayacut proposed to be benefited .. About 1425 acres.
 Financial return .. About 2% with the usual betterment charges.

LOSS OF RENT ON GOVERNMENT QUARTERS DUE TO DELAY
 IN FIXING RENTS

88—

* 600 (6705) Q.—SRI R. MAHANANDA :—Will the hon. Minister for Housing and Accommodation be pleased to state ;

(a) whether it is a fact that there was a loss of Rs. 18,350 towards rent of the double room and single room tenements constructed at Mahaboobnagar in 1958 due to the delay in passing of orders by the Government in fixing the rent ;

(b) if so, who is responsible for this loss ; and

(c) whether any action has been taken in the matter ?

A :—

(a) There was no loss due to the delay in finalising the sale price of tenements as the quarters were let out on rent till they were finally sold on hire-purchase. However, a sum of Rs. 14,444.19 has to be recovered towards arrears of Rent which was perhaps due to delay in finalising the rent to be collected.

(b) & (c) The Collector, Mahaboobnagar has been requested to fix the responsibility for delay in getting the sale price approved by the Government and in fixing the rent to be collected in case of allotment on rental basis. His reply is awaited.

KADIUM FISH FARM

90—

* 701 (1859) Q.—SRI C. V. K. RAO :—Will the hon. Minister for Fisheries and Ports be pleased to state :

(a) whether Kadium fish farm in East Godavari District has in its fish culture induced breeding of Indian major carps and exotic carps, if so what is its productivity and what is the annual expenditure of the farms itself for 1966-67 and 1967-68.

(b) whether foreign species like grass carp and silver carp are induced to breed at Kadium and if so, how many lakhs of eggs are produced per K. G. of foreign species and what is the expenditure involved in that ; and

(c) whether it is a fact that 1½ K. G. of Mrigela had bred six lakhs of eggs at Kadium and if so, what use is made of this productivity by the Fisheries Department ?

A :—

The answer is placed on the Table of the House.

PAPER LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide answer to L. A. Q No 1359)]* 90]

(a) At Kadur, Fish culture is being taken up on induced breeding on Indian major carps and exotic carps in addition to the rearing of Godavari Fry

Indian Major Carps : The Indian major carps constitute catla, Rohu and Mrigala.

Exotic Carps or foreign species : Exotic carps constitute Cy. carpio, Grass carp and silver carps.

Production during 1966-67 : (a) *Indian major carps* : The Indian Major carps were in the yearling stage and did not attain maturity. Hence the breeders were kept under reserve for culture during 1967-68.

(b) *Exotic Carps* :

1. Cy. Carpio : Fry produced	2,15,000
2. Fingerlings realised and sold	1,13,000

Grass Carp : The fingerlings were brought from Visakhapatnam during 65-66 and allowed to grow maturity stage for a period of three years.

3. Silver carp	-do-
4. Expenditure	11,62 -70

Production during 1967-68 :

Indian Major Carps : Induced breeding experiments of major carps, Mrigala, Rohu was conducted.

Fry produced	40,000
Fingerlings reared and sold	28,400

(b) <i>Exotic Fishes</i>	
Cy. Carpio Fry produced	.. 70,000
Fingerlings reared and disposed	24,000

(c) *Grass Carp* : They were allowed to grow bigger for maturity

(d) <i>Silver Carp</i> :	-do-
(e) <i>Expenditure</i> :	Rs. 12,804-85

(b)

Yes, Sir, Foreign species like grass carps were tried.

Grass Carp : One K. G. Body weight of fishes yield 80,000 eggs (average yield).

The particulars of induced breeding of Grass carp during the year 1968-69 are furnished below :

		Total eggs produced
1. Female	0-9 Kg.	2-46 lakhs
Male	1-1 Kg.	
2. Female	1-8 Kg.	1-19 lakhs
Male	1-5 Kg.	
3. Female	1-7 Kg.	0-72 lakhs
Male	1-7 Kg.	
4. Female	1-2 Kg.	0-19 lakhs
Male	1-2 Kg.	

Silver Carp : Silver carp breeding was tried by pituitary hormone injection i. e., induced breeding. When these fishes have not responded for hormone injection, the same breeders were tried by stripping method, but the eggs have not fertilised.

(c) Yes, Sir, it is a fact that 1½ Kgs. of Mrigala has bred 6 lakhs of eggs and the fingerlings realised were sold to private parties and blocks.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మేము, 2. 8 call attentions ఇవ్వవలసియున్నది. కాని ఏ port folio ఏ మంత్రిగారి దగ్గర ఉండేది తెలియదు. Law and Order, Land Reforms ఆ రెండిట్లపైనే motions యివ్వడానికి అవి ఎవరిదగ్గర ఉన్నాయో తెలియకుండా ఉన్నది. అది Chief Minister గారు clarify చేస్తే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—Please write to Minister for Law and Order, I will call upon the Minister for Law and Order, whoever is in charge of that port folio will answer.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—మీరు చెప్పింది బాగానే ఉంది. కాని అది Chief Minister clarify చేయవచ్చుకదా!

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Law and Order అనే portfolio లేదండి. అది ఎక్కడ services ఉంటాయో అక్కడ ఉంటుంది.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—Land Reforms ఎవరిదగ్గర ఉన్నవండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నేను ఒక సలహా ఇస్తాను. మీకు అనుమానము వస్తే, నాకు వ్రాయండి. అది ఏ మంత్రిగారికి పంపించవలెనో వారికి పంపిస్తాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అసెంబ్లీలోనే అనుమానము వస్తే ఎట్లాంటిది. అది తమరు యిక్కడ చెప్పవచ్చుకదా. Land Reforms కూడా తమరికి పంపించుంటారా? అయితే Law and Order, Land Reforms Chief Minister గారి దగ్గర ఉన్నాయని మేము తీసుకోవచ్చునా, ప్రస్తుతానికి?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీ అనుమానం గురించి వ్రాయండి, వారు చెప్పతారు ఆ సంగతి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అసెంబ్లీలోనే అదుగుతూఉంటే, అసెంబ్లీలో చెప్పడానికి ఏమి సందేహమండి ! ఇప్పుడు Home Department నుండి law and order ముఖ్యమంత్రిగారు ఉంచుకొని minus law and order, Home విడదీశారా అనేది సమస్య.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మేము ఏమి విడదీసుకొంటే మీకెందుకు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఇదిమరీ అన్యాయమండి. మా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకొంటాము అంటారు. ఇది ఎక్కడిన్యాయమండి ! మీరు ఏమి చేసుకొన్నారో మేమే చూడవలసినవాళ్లము.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మీరు చూడవలసిందే. మీరు చూడబట్టే, మేము బాగాఉన్నాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఇంకా బాగుపడతారులేండి. దానికేమి అభ్యంతరం లేదు. నేను మనవిచేసేది, Home Department నుండి law and order విడదీశారా అని ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మన State లో మొత్తం మొదటి నుంచీ కూడా law and order generally went with the Services, దానికి separate గా law and order అని వ్రాసిఉండదు. Services ఎక్కడ ఉంటాయో అక్కడ law and order ఉంటుంది. తరువాత Land Reforms ది పంపించండినాకు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అది ఇప్పుడు ఎవరివగ్గర ఉండేది తమరు చెప్పవచ్చును కదా !

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అదినాదగ్గరే ఉన్నట్లు ఉన్నది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అందువల్లనే నేను మొట్టమొదటనే అడిగాను. వివిధ మంత్రుల port folios మాకు తెలియజేయాలని అడిగితే ఇస్తామని అన్నారు. ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. అది ఇచ్చినట్లయితే, ఈ clarification కు తావేలేదు కదా !

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నిరాశేవణీయంగా. అది Gazette లో publish అయింది. కావాలంటే Secretary గారికి చెప్పితే, అది బిల్లుపైన పెడతారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మొన్ననే అసెంబ్లీలో తప్పకుండా ఇస్తామని చెప్పి ఇప్పుడు కావాలంటే సెక్రటరీ ఇస్తారని అంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆశేవణ తేదు. అది Gazette Publication Sir, సెక్రటరీగారితో circulate చేయించండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఈ portfolios ఇచ్చేటప్పుడు departmental గా portfolios మాకు ఇవ్వకపోతే కష్టము. ఎందుకంటే, ఒక్కొక్క department ను అనేకమంది పంచుకొన్నట్లువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. అందువల్ల details ఇస్తేనే సరిగా తెలుస్తుంది. ఏదే departments లో ఎవరెవరు ఎంతతీసుకొన్నారో ఏమి తీసుకొన్నారో చెప్పితేవాగుంటుంది. ఇప్పుడు Industries ఉన్నదనుకోండి. అది మూడు భాగాలై యింది. Irrigation నాలుగు అయింది అట్లాగే అనేకము అయినాయి. అవిధంగా వరుసగా భాగాలు అన్నిటికీ ఇస్తే, మేము representation చేయడానికిగాని, దేనికిగాని అనుకూలంగా ఉంటుంది. gazette లో ఇచ్చిందిచాలదు, ఎక్కువ వివరాలు కావాలి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అక్కరలేదండి, కొన్నివేరే departments ఉన్నాయి. ఇప్పుడు religious endowments మనదగ్గర Home Department లో వున్నవి. cinematographs కూడా Home Department లో ఉన్నది, అవికొన్నిఉన్నాయి తప్ప regulator గా P. W. D. అంటే Minor Irrigation కానివ్వండి, Medium కానివ్వండి, major కానివ్వండి, food control కానివ్వండి, దాని సందర్భంలో Secretary, P. W. D. అనేఉంటుంది. Industries కు సంబంధించి, ఇద్దరుమంత్రులు ఉన్నా, ముగ్గురు మంత్రులు ఉన్నా, ఎంత మందికి ఉన్నా, అది Secretary, Industries సందర్భంగానే ఉంటుంది. కొన్ని Boards కు ఉన్నట్లువంటి సందర్భంగాను ఉంటాయి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఇంకొక చిన్న విషయం clarify చేయాలి. ఇప్పుడు ఈ Co-operative Societies విషయంలో, ఎవరిదగ్గర ఏయేరకాలై నట్లువంటి Co-operative Societies ఉన్నాయో అర్థం కావడంలేదు, వారి సోటిఫికేషన్ ప్రకారం. ఇప్పుడు Fisheries ఉన్నాయి. Industries లో co-operatives ఉన్నాయి, Labour contracts ఉన్నాయి. Agriculturas Credit Societies ఉన్నాయి. Land Mortgage Banks ఉన్నాయి. We aver Societies, specific గా అది భగవంతురావుగారి స్వాధీనంలో ఉన్నట్లు స్పష్టంగా గనపడుతున్నది. కాని ఈ నాడు different categories of co-operatives ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయి. అసలు main co-operatives portfolio ఎవరిదగ్గర ఉన్నవి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Industrial co-operatives అన్నారు. అది Small Scale Industries Minister దగ్గర ఉన్నది. Land Mortgage Banks, co-operative Banks, Marketing Societies అది co-operative portfoliosలో ఉంటుంది. ప్రత్యేకంగా, Co-operative Sugar Factories, మన రాష్ట్రంలో ఉన్నట్లువంటి Textiles గాని లేక Sugar గాని they are with a Minister, Sir

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ details గమక ఇస్తే, మాకు ఇబ్బంది ఉండదు. వాళ్లకు ఇబ్బంది ఉండదు.

శ్రీ టి. సి. రాం :— అధ్యక్ష, మాజీమంత్రులు ఎన్నిరోజులు Government Houses లో ఉండవచ్చు. ఇప్పుడు ఇంకా ఎంతమంది మాజీ మంత్రులు ఇంకా ఖాళీ చేయలేదో సెలవిస్తారా!

Mr. Speaker :— I think it is one month.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— దీనికి time లేరండి. అనుకూలాన్నిబట్టి.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— అనుకూలము అనేది చాలా vague term. Let it be defined. ఎవరి అనుకూలము? Chief Minister గారి అనుకూలమా లేక మాజీమంత్రుల అనుకూలమా? Because that is a Government house.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Chief Minister గారి అనుకూలము ఉన్న మంత్రుల అనుకూలము. దానికేమీ rules లేవండి.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— అదికాదండి. వారు మాజీ మంత్రులు. They are no more Ministers. They cannot occupy for an indefinite period. కనుక అనుకూలం అంటే, what is the definition?

Sri K. Brahmananda Reddy :— It depends upon the convenience. Even supposing the Ministership is not there, he can wait for some time till he gets other accommodation.

Sri B. Ratnasabhapathi :— There should be some definition. ఎందుకంటే, ఇప్పటికే కాదు. భవిష్యత్తులోకూడా, ఇది ఒక policy మీద ఆధార పడుతుంది కదా. అందుకని there must be some clear cut definition of the matter. అందుకని అనుకూలం అంటే ఎంతకాలమో చెప్పవలసి యున్నది. ఇదివరకు ఒక convention ఉన్నది, ఒక month అని తమరు చెప్పారు. Whether the Government has discovered that? అది చెప్పాలి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— దీనినిబట్టి ఒక అనుమానం వస్తున్నది. అదేమిటంటే, వాళ్ళనుకూడా మంత్రులుగా తీసుకొనేటటువంటి ఆలోచన ముఖ్యమంత్రిగారికి పట్టినా ఉన్నదా అని.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (నంతనూతలపాడు) :— ఈ సభలో arrangements లో చాలా అవకాశాలు ఉరుగుతున్నాయి. మమ్మల్ని రాను రాను వెనుకకు నెట్టేస్తున్నారు. అయితే స్టిల్లు ఖాళీగా ఉన్నాయి ఈ list లో 5 ఖాళీగా చూపించారు. ఆయిదు కొత్త మంత్రులనేమైనా పేర్లున్నారా అండి?

శ్రీ వై. వెంకటరెడ్డి :— Ongole district formation విషయంలో చురుకుగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి, gazette notification ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారని చెబుతున్నారు....

Sri K. Brahmananda Reddy :— The formation of Ongole district is under active consideration.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి ఆడ్రస్స్ పైన general discussion 4 రోజులని అనుకొన్నాము. మొదటి రోజు ఇతర

కార్యక్రమాలవల్ల ఇది తీసుకోలేక పోయినాము. Actual గా నిన్ననే ఈచర్చ ప్రారంభమైంది కనుక వయచేసి బదిలీకూడా దృష్టిలో పెట్టుకొంటే, కొంత నర్దు బాటు చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. నాలుగు రోజులు పూర్తిగా దీనికి సమయం కచ్చే ఏర్పాటు చేయండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—జనరల్ డిస్కషన్ 4 రోజులు అనుకొని రేపటితో పూర్తి చేయాలని విజిలెన్ ఎడ్యుకేషనరీకమిటీ అనుకొన్నది. 4రోజులు అన్నది ప్రధానంగానే తేడీ ప్రధానంకాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—బడ్జెటుపై జనరల్ డిస్కషన్ ఉంటుంది కాబట్టి అప్పుడు సభ్యులు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—మనం బిల్స్ కార్యక్రమం చూసుకొని యీ టైము ఎక్స్టెండ్ చేసుకోవచ్చును.

Mr. Speaker :—Such of those Members who did not get an opportunity to participate in the discussion on Governor's address, they can certainly speak during the general discussion.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అప్పటికి చాలదండి. మన అసెంబ్లీ సభ్యులం 237 మంది ఉన్నాము.

Mr. Speaker :—I will give an opportunity to every one of them because you will be sitting till 29 of September, 1969. బడ్జెటు జనరల్ డిస్కషన్ లో మీకు అవకాశం రావచ్చును, డిమాండ్స్ పై మాట్లాడండి.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—బిల్స్ కు రెండురోజులు పెట్టుకొన్నాము. నా అభిప్రాయం బిల్స్ ఒక రోజులో అయిపోవచ్చును. కాబట్టి దీనిపై చర్చకు ఒకరోజు ఎక్స్టెండ్ చేసుకొంటే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—If you give an assurance that even these bills will be completed on 21st and 22nd instant, I have no objection. I have absolutely no objection.

Sri G. Sivayya :—As far as the Governor's address is concerned, that is different. As far as the budget is concerned, we can speak on the figures, on the money and the budget proposals. Therefore, time may be extended for Governor's address.

Mr. Speaker :—During the general discussion on the budget and Governor's address you can speak on any subject on the earth.

Sri G. Sivayya :—That is true, Sir. But I would like to concentrate only on certain subjects.

Mr. Speaker :—There is absolutely no restriction. You can speak on any subject you want.

Sri G. Sivayya :—On budget. I may have a different approach. To-morrow hardly we may have two hours and the Chief Minister may reply. So, if it is extended by one more day, it will be possible for us to participate.

Mr. Speaker :—Then we will do one thing To-day and to-morrow, Members will speak and day-after-tomorrow, the Chief Minister will reply.

Sri G. Sivayya :—Very good, Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy :—As you please, Sir.

Mr. Speaker :—Then on 21st the Chief Minister will reply and we will take up the bills.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: —అధ్యక్షా, కోల్ గేస్ కు సంబంధించి గాసోప్లాంట్ మన స్టేట్ లో పెట్టాలని ప్రయత్నం చేసి 60 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేయటం జరిగింది. దాంతో రామగుండంలో ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టాలని అనుకున్నాము. అట్లాంటును ఎత్తి వేయాలని అనుకుంటున్నారని తెలిసింది. అది సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ తీసుకోవాలని అనుకుంటున్నదని, అది స్టేట్ గవర్నమెంటు వ్యతిరేకిస్తున్నదని అంటున్నారు. అది రెండు, మూడు రోజుల్లో ఎత్తి వేస్తారని తెలుస్తున్నది. ఆవిషయంలో నేను ఒక కాలిఫర్నియాన్ మోషన్ కూడ ఇచ్చాను. ఆవిషయంలో ప్రభుత్వము ఏమి ఆలోచిస్తున్నదో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: —తమరు నాకు నోటీసు ఇస్తే ఇన్ ఫర్మేషన్ తెప్పించి మాట్లాడుతాను. తమరు నోటీసు ఇవ్వండి. I will get the necessary information in the next two or three days.

Sir, I do not know if the hon. Member is confusing between what is happening in the Research Laboratory and the Coal-based fertiliser. That is different and this is different.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: —ఫర్టిలైజరుకు కావలసినటువంటి మెటీరియల్ తయారుచేయటానికి లేబరేటరీలో ఉన్నది ఇది.....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: —అది కావనుకోండి. మీరు అడిగేది ఏమిటో అడగండి. నేను ఇన్ ఫర్మేషన్ తెప్పించి చెబుతాను.

ఒక గౌ. సభ్యుడు: —అధ్యక్షా, ప్రైవేట్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ నుండి ప్రొఫెషనల్ టాక్సు కట్టమని మాకు నోటీసు పంపించారు. ఆదేమిటో అర్థం కావటంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: —నాకు కూడ పంపించారు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు: —ఎం. ఎల్. ఎ. పిల్ ప్రొఫెషన్ అవుతుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్: —స్పీకర్ పిల్ ప్రొఫెషన్ అయితే ఇది కూడ ప్రొఫెషనే.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు: —అధ్యక్షా, అది తమరు క్లారిఫై చేయాలి.

Mr. Speaker.— This is for the people residing in the limits of the Corporation. And these years they did not send me any notice. This year I have received a notice asking me to furnish the details of my income.

శ్రీ కె. రామచంద్రం. — జక్కడ నివాసములయితే కా రోజు రేషను ప్రొఫెషనల్ టాక్సు ఇడుగుతారేమో గాని— ఎక్కడెక్కడినుండో వచ్చిన రిప్రజెంటేటివుకు యీ అసెంబ్లీ ద్వారా ప్రొఫెషనల్ టాక్సుకు నోటీసులు సర్వీస్ చేస్తుంటే అది చాలా ఇంపావర్ అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: — మీరు దానికి సమాధానం పంపించండి.

Sri G. Sivayya:— Mr Speaker, Sir. I am also paying profession tax at Puttur still they have served a notice. I do not think there is need for us to reply, because they have no right to ask us to pay tax here. We need not even reply to it. They may issue 100 notices and we need not give any reply to them.

Mr. Speaker:— Please furnish your advice to other members also

శ్రీ ఎస్. పద్మ రత్నం (భవం): — అధ్యక్షా, ఇన్ కంపానీ వారు నాకు నోటీసు ఇచ్చారు. లెక్కలు చెప్పమన్నారు. తాము అయితే ఎప్పుడయినా అయిది కాని, నేను సమాధానం ఇవ్వలేదు. నాకు యీ వేతనంతిప్ప ఆదర్ సోర్సెస్ లేదు. అయినప్పటికీ నేను అయిబులా, కాదా అన్న విషయం నాకు అర్థంకాక, తమరితో మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker.— There are a number of lawyers practising in Hyderabad city. You can consult any of them and they will give you the advice

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — ఈ సమస్య ఇంతగా చర్చకు వచ్చింది కాబట్టి మునిసిపల్ మంత్రిగారు స్టడీ చేసి మెంబర్స్ కు వారు ఒక గైడెన్స్ ఇచ్చే దానికి ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి: — డై నా-బొరపాటు కావచ్చును; రైట్ కావచ్చును. న్యాయం ఏమిటంటే—మనం సమాధానం చెప్పటం మంచిది. After all it is a corporate body, Sir. Let us reply.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — ఇంత చర్చ యీ సభలో జరిగిన తర్వాత డి. ఖ్యమంత్రి గారు యీ సమస్యను ధృష్టిలో పెట్టుకొని దీనిమీద ఒక ఎడ్యుయిజ్ టు మెంబర్స్ కు అటు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ కు ఇవ్వవచ్చునుకదా.

శ్రీ మహ్మద్ రజబ్: — నాకు ఇన్ కమ్ టాక్సు లెక్కలు చెప్పమని నోటీస్ పంపించారు. అవిషయం నేను క్లారిఫికేషన్ అడిగాను. నాకు యీ సోర్సెస్ తప్ప ఆదర్ సోర్సెస్ లేదు. దానిని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమైనా సెలవిస్తే మంచిదని కోరుతున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy:— What are we to do Sir, for a income-tax notice? We cannot do anything. ఈ మునిసిపల్

ప్రొఫెసర్ బాక్స్ విషయములో - బాధిపాస్ట్రీ మంటునుండి స్టూడియోను కేయింబి.
సానికి మెనూ లిస్ట్ చేప్పించుటకు, చెప్పమంటే నాకు ఆ డే ప ర లేదు.
Income tax is not within our purview

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్: — మేము పార్టీకి డిపిఛిట్ ఇచ్చేవారము.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: — అందరూ అంతే.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్: — అందరూ అట్లా కాదులేండి, మీ పార్టీ వారు అట్లా కాదులేండి.

POINT OF INFORMATION

re: TELANGANA SITUATION

శ్రీ సి.హెచ్. బాబేశ్వరరావు: — అధ్యక్షా, గత కొన్ని మాసాలనుండి తెలంగాణ ప్రాంతంలో సాధారణంగా, మైదరాబాద్, సికిందరాబాద్ వట్టణాల్లో ప్రత్యేకంగా సాగిస్తున్న ఈ ఉద్యమంలో యిటువంటి ఘటనలు ప్రతిరోజు దాదాపు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. కేవలం లాఠీచార్జీ, టేర్ గ్యాస్ వదిలిపెట్టడం కాకుండా ఫైరింగ్స్ జరిపిన ఘటనలు చాల ఉన్నాయి. చాలమంది అసూయకులు యిండిలో మరణించినారనే విషయం మన అందరికీ తెలుసు. ఈ పోరాటం యొక్క యితర అంశాలను వదిలిపెట్టి ఈ పోరాటంలో పాల్గొంటున్న ప్రజలపట్ల ప్రభుత్వం అనుసరించవలసిన వైఖరి పోలీసులు అనుసరించవలసిన వైఖరి విషయంలో చాల శ్రీవ్రమైన పరిస్థితులు వస్తున్నాయనేది ప్రభుత్వదృష్టికి తేవడమే కాదు. ఈ సభ చర్చించి ఒక అభిప్రాయానికి రావడం చాల అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. 15 ఆగస్టునాడు ప్రత్యేక తెలంగాణవాదులు విశేషవర్గని కాలేజీ కాంపౌండ్లో ఒక బహిరంగసభ జరుపుకొంటున్న సమయంలో ఆ కారణాలు ఏమి వచ్చినప్పటికీనీ అక్కడ క్రమక్రమంగా ఉద్రిక్తత పెరిగి లాఠీచార్జీ జరగడం టేర్ గ్యాస్ వదిలడం జరిగింది. ఈ పరిణామాల మధ్యన శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి అక్కడ ఉపన్యాసకరించిగా. లేక ప్రధమ కార్యకర్తగా సభా నిర్వహణ సందర్భంగా అక్కడ ఉన్నప్పుడు పోలీసులు యువకులపైన లాఠీచార్జీ చేస్తుంటే ఆమెగారు మధ్యన వెళ్లి అన్యాయంగా కొట్టవద్దని అభ్యంతరం తెలిపిన సందర్భంలో రిజర్వుపోలీసువారు వచ్చి కఙ్గతో ఆమె పీపుపైన పీపరీతంగా కొట్టడంవల్ల పగిలి రక్తం కారి ఆమెను చాలా బాధగలిగి గాయం జరిగింది. ప్రజాస్వామ్యమని చెప్పుకొనబడుతున్న ఈ పరిస్థితులలో పోరాటాలపట్ల ప్రభుత్వం చూపించవలసిన వైఖరి; ప్రభుత్వంపట్ల ప్రజలు అనుసరించవలసిన వైఖరి అనే సమస్య చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఈ ఘటనయొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటో దీనిని ఏవిధంగా ప్రభుత్వం వారు గుర్తించాలో ప్రత్యేకంగా మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. సుమిత్రాదేవి గారు స్త్రీ అవడమే కాకుండా స్వయంగా ఆమె లాఠీచార్జీకి గురి అయినది. రాళ్లు రువ్విన మనిషి కాదు. లేక ఎక్కడైనా ఘర్షణవడిన సందర్భం కాదు. ఒక మధ్యవర్తిగా వచ్చి విద్యార్థులను కొడుతూవుంటే ఎందుకు కొడుతూవున్నారు అని ఆమె ఇంటర్ వీన్ చేస్తున్న సందర్భంలో రిజర్వు పోలీసువారు వచ్చి లాఠీలతో

పిప్పై న తీవ్రంగా గాయపరచడం జరిగింది. పౌరజీవితంలో ఈనాడు సెక్యూరిటీ అవతరించి ఏవిధంగాయున్నదో మీరంతా గమనించాలి. సెక్యూరిటీ లేకపోవడానికి అనేక కారణాలు వచ్చినాయి. అనేక కుటుంబాలకు అక్రమాలు జరిగి లైఫ్ కు, ప్రాప్తికి సెక్యూరిటీ లేకుండావుండిన ఘటనలు ఉన్నాయి. మనం అందరము విచారం వ్యక్తపరిచాము. ఆ పరిస్థితులను పునర్నిర్మాణం చేసి సంస్కరించి వాతావరణాన్ని బాగుచేయడానికి మనం అంతా ప్రయత్నం చేయాలని ఆలోచిస్తున్న సందర్భంలో ప్రభుత్వంతరపున ఈ నిర్బంధ విధానం, నిర్దాక్షిణ్యంగా, విచ్చలవిడిగా సాగుతూవుంటే శాంతిభద్రతలకు ఏమాత్రం యిక్కడ పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేవు. కాబట్టి ఈ సమస్యపై మనం తాపీగా చర్చించి ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న పై ఖరీదైన ఆవసరమైన విమర్శలు చేసి మన సభ ఒక అభిప్రాయానికి రావలసిన సందర్భం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వెంగళరావు :—అధ్యక్షా, అగస్టు 15 వ తారీఖున విశేషవర్గని కాలేజీలో ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదలు ఒక బహిరంగసభ జరుపుకొన్నారు. దానికి సుమారు 6 వేలమంది ప్రజలు వచ్చారు. దానిలో కొండా వెంకటరెడ్డి, సదాలక్ష్మి ఉపన్యాసం అయిన తరువాత చాలమంది ప్రశాంతంగా ఇళ్లకు వెళ్ళిపోయారు. సగంమంది బైటికి వచ్చి ఉన్నటువంటి ప్రాహెలిటరీ ఆర్డరును ధిక్కరించి ఊరేగింపు తీసుకువెళ్ళడానికి ప్రయత్నం చేశారు. దానిమీద పోలీసువారు పాచ్చరించడం ప్రాహెలిటరీ ఆర్డరును ధిక్కరించడం జరిగింది. ఆ మూడువేల మంది రాళ్లు వివేరితంగా విస్తరడం, దానిలో ఒక డిప్యూటీ కమిషనర్, యిద్దరు అసిస్టెంట్ కమిషనర్స్, యిద్దరు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టర్స్, యిద్దరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్స్, మొత్తం పోలీసు కానిస్టేబిల్స్ తో 25 మందికి తీవ్రమైన దెబ్బలు తగలడం జరిగింది. అ తరువాత ఆ జనసమూహాన్ని అక్కడనుంచి పంపించడానికి, మర్యాదగా, ప్రశాంతంగా చెప్పినాకూడ వినకపోతే 28 సార్లు టేర్ గ్యాస్ షెల్స్ యూజ్ చేయడం జరిగింది. లారీచార్జి చేయడం జరిగింది. అప్పటికి వెళ్ళిపోయి వదలితీ కంట్రోల్ కు వచ్చినతరువాతకూడ వీరు వెళ్ళిపోతూ ఒక డబల్ డెకర్ బస్సును, యింకొక లారీనికూడ తగలపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు వెంటనే పోలీసు అక్కడికి వెళ్ళి దానిని జరగకుండా చేయడం జరిగింది. ఈ లారీచార్జీలో ముమారు 5, 6 మందికిమాత్రమే దెబ్బలు తగిలినట్లు తెలిసినది. వారు ఎక్కడో హాస్పిటల్ లో ట్రీట్ మెంటు చేయించుకొన్నారుగాని ప్రభుత్వ హాస్పిటల్ లో ఇన్ పే మెంట్ గా ఎవరూ లేరు. సమీకృతాదేవిగారుకూడ దానిలో ఉన్నారేమో ప్రభుత్వానికిగాని, పోలీసుకుగాని తెలియదు. వారు ఎక్కడ ట్రీట్ మెంటు చేయించుకొన్నారోకూడ తెలియదు. ప్రభుత్వానికి ఈరకంగా టేర్ గ్యాస్ షెల్స్ చేయడం, శాసన సభ్యులను కొట్టడంగాని సంతోషకరమైన విషయం కాదు. శాసనసభ్యులుగాని, ఎవరు గావి, శాసనధిక్కారం చేసి హింసాయుతంగా ప్రవర్తిస్తే ప్రభుత్వం ఏమి చేయాలో తమకు తెలియనటువంటి విషయం కాదు. శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. ప్రభుత్వం చాల తీవ్రంగా దమననీతిని చేస్తున్నదని, ప్రభుత్వం ఏమి చేయలేదు, చేతకాకుండా ఉన్నదని. అందువల్ల ప్రజలు చాల యిబ్బందులు చెప్పుతూనే వాదనకూడ వారే చెపుతున్నారు. గత 5, 6 మాసాలుగా

ఎంతమంది అమాయకులకు యిక్కడ రోపిడిలు జరిగాయి, ఎంతమంది హైదరాబాద్ పట్టణం విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోయారు అనేదానిని గురించి ఒక్కమాట కూడ రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పకపోవడం చాల విచారకరం. గీనిని ప్రభుత్వం అరికట్టడంలో తన విద్యుత్తధర్మాన్ని నిర్వర్తించకపోతే యింకా యిబ్బందులు కలుగుతాయి. చాల ప్రశాంతంగా ప్రభుత్వం ఉన్నది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానిది ఏమి తప్పులేదని మనవిచేస్తున్నాను. సుమిత్రాదేవిగారికి దెబ్బ కిగిలిందనే విషయం కూడ ప్రభుత్వానికి యింతవరకు తెలియలేదు. కాల్ అలెక్సన్ మోషన్ అని మాత్రమే మీతో మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు :—ఈ అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ యిచ్చే ముందు ప్రభుత్వానికి తెలిసివుంటుందిగదా? అప్పుడు ఎంక్వయిరీ చేశారా? చేసివుంటుందిగదా?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—తమరు పంపించిన మోషన్ తప్ప యిప్పటివరకు ప్రభుత్వానికి తెలియలేదు.

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు :—పత్రికలలో పడింది.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—పత్రికలలో పడిన తరువాత ఇన్ ఫర్మేషన్ తెప్పించాము. ఎక్కడ హాస్పిటల్ లో ట్రీట్ మెంటు తీసుకున్నారోకూడ తెలియదు. ఇంకొక విషయం. ఎవరు కాలుజారి క్రిందపడి ముక్కుతెరి రక్తం వచ్చినాకూడ ప్రభుత్వానిది హోమ్ మినిస్టరుని బాధ్యత అంటే న్యాయం కాదు.

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు :—ఎవరి ముక్కువెంట రక్తం వచ్చినా హోమ్ మినిస్టరు బాధ్యత అనడంలేదు. ఈ శాసనసభముందు వచ్చిన మీదట ఎంక్వయిరీ చేసి అవునా కాదా, యిందులో నిజం ఉన్నదా లేదా అని తప్ప ఏదో ఎవరిమీదో నెపం వేద్దాము అని కాదు. ఏ పరిస్థితులలో జరిగింది ఏమిటి, ఆ ఉద్దేశ్యంతోనే వశాన్ ముందుకూడ తీసుకురాబడింది.

(శ్రీ) సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—హోమ్ మినిస్టరుగారి స్టేట్ మెంట్ విన్న తరువాత నా ఎక్స్ ప్రెసేషన్ యివ్వడం అవసరం అని మనవి చేస్తున్నాను. హైదరాబాద్ పట్టణంలోగాన, యావత్ తెలంగాణ ప్రాంతంలోగాని ఎవరికైన, ఏ కుటుంబాలకైన, ఏ వ్యక్తులకైనా ఆస్తికి ప్రాధానికీ నష్టం కలిగించేటటువంటి పరిస్థితులు ఉంటే దానిని వెంటనే చక్కపరచాలని, ప్రభుత్వ బాధ్యత అని చెప్పడం మాత్రమే కాదు. మాకు తోచినవరకుకూడ వాటిని రక్షించటానికి సహకరించడానికికూడ తయారుగా ఉన్నాము. కాని ప్రభుత్వం ఈ ఉద్యమకారులతో నిర్వహించే పద్ధతులు చూచినప్పుడు, ప్రత్యేకంగా శాసనసభ్యురాలు అయిన సుమిత్రాదేవిగారిట్లు ఈ ప్రవర్తన జరిగిందని నిదర్శనం యిచ్చినప్పుడు దానిని గురించి వివరణ, పరిశీలన చేయించి అవసరమైన రిపోర్టు యివ్వకుండా ఎవరు ఎక్కడ అడ్డంపడి ముక్కులో రక్తం కారినా హోమ్ మినిస్టర్ బాధ్యత కాదని చురుకైనగా శాసనసభ్యురాలివల్ల వారి సమాధానం అయ్యేటట్లు ఉంటే

ఈ ప్రశ్నకు యొక్క విచారణ ఏమిటో బాధ్యునిలో తమచే గమనించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రాజమల్లు (చిన్నూరు) :—మంత్రిగారికి ఈ రోజువరకు తెలియనే తెలియదు. హోమ్ మినిష్టరుగా ఉండి బాధ్యతాయుతమైన పోర్ట్ ఫోలియో నిరవ్వహస్తా యిప్పటివరకు తెలియదు అంటే యిది చాల సిగ్గురంగా యున్నది. నేను స్వయంగా యిక్కడ మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఆమె కూడ రక్తంతో తడిసి గుడ్డలన్నీ తెచ్చి మీకు చూపడం జరిగింది. ఈ రోజువరకు ఆయనకు తెలియదు అంటే హోమ్ మినిష్టరు ఏమి చేస్తున్నారు? సర్కూగ్రహాల గురించి ఎటువంటి ఫోరణి ఆలంబిస్తున్నారో మీకు తెలుస్తుంది. ఎవరైనా అల్లరిచేస్తే 144 సెక్షన్ ఢిక్కరిస్తే ఊరుకోవాలా అన్నారు. సుమిత్రాదేవిగారు 144 సెక్షన్ ఢిక్కరించిందా అదినం? అలా చెప్పవలసింది ఈ విషయం. అది చెప్పకుండా మొత్తం మీద తాము సాగించుకొంటున్నాను. సాగుతున్నది. ఇంకా ఎక్కువ రోజులు సాగదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, వారు చెప్పారు. నాకు తెలియదు అని చెప్పలేదు. గవర్నరు మెంటుకు ప్రత్యేకంగా గౌరవనీయురాలు దగ్గరనుంచి యంతవరకు ఏమి అప్లై చేసిన రాలేదు. మొన్న అసెంబ్లీలో మాట్లాడిన తరువాత, తమరు కాల్ అటెన్షన్ మోషన్ మీద ఎంక్వయరీ చేసుకున్న తరువాత మేము అంతా ఎంక్వయరీ చేసినాము. రిపోర్టు తెప్పించాము. అక్కడ శాసనసభ్యులము చెడుతున్నాము. యిట్లాంటి ప్రాహెబిటరీ ఆర్డరు ఢిక్కరం చేయడానికి, జాగ్రత్తగా చూడమంటే ముందే చూచివుండేవాళ్ళం. రీ వేలమంది వెళ్లారో, శాసనసభ్యులు ఎంతమంది వెళ్లారో, వేసినవాళ్ళ రాళ్ళు తగిలినాయో, ఏమి తగిలినాయో నేను ఏమి చెప్పగలుగుతాను దానికి. ఉన్న పరిస్థితి యిది. తమ ముందు వెట్టాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendment to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I beg to lay on the Table a copy of notification issued with G. O. Ms. No 132, General Administration (Services-A) dated 6-3-1969 making an amendment to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations 1963 in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

Amendment to Sub-rule (5) of Rule 7 of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1961.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I beg to lay on the Table a copy of notification issued with G. O. Ms. No 354, General Administration (Services B), dated 26-5-69 containing amendment to sub-rule (5) of Rule 7 of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1961 in accordance with sub-section (2) of Section 10 of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Act, 1960.

Government Bill :

19th August, 1969. 257

The Andhra Pradesh (Andhra Area)
Tenants and Ryots Protection
(Amendment) Bill, 1969.

Amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules,
1964

Dr. M. N. Lakshminarasiah :—Sir, I beg to re-lay on the Table copies of the notifications issued in the following G. O.s containing amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964

1. G. O. Ms. No. 874, Home (Tr. I) Department, dated 12-5-67.
2. G. O. Ms. No. 1319, Home (Tr. I) Department, dated 2-8-67.
3. G. O. Ms. No. 1413, Home (Tr. I) Department, dated 18-8-67.
4. G. O. Ms. No. 2055, Home (Tr. I) Department, dated 6-12-67.
5. G. O. Ms. No. 774, Home (Tr. I) Department, dated 18-3-68.
6. G. O. Ms. No. 169, Home (Tr. I) Department, dated 17-10-68.
7. G. O. Ms. No. 1723, Home (Tr. I) Department, dated 1-11-68.
8. G. O. Ms. No. 1721, Home (Tr. I) Department, dated 4-11-68.
9. G. O. Ms. No. 1873, Home (Tr. I) Department, dated 9-12-68.

GOVERNMENT BILLS

1. The Andhra Pradesh (Andhra Area) Proprietary Estates, Village Service and the Andhra Pradesh (Andhra Area) Hereditary Village Offices Laws (Repeal) Bill 1969.

Sri P. Thimma Reddy :—Sir, I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Proprietary Estates’ Village Service and the Andhra Pradesh (Andhra Area) Hereditary Village Offices Laws (Repeal) Bill, 1969.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Proprietary Estates’ Village Service and the Andhra Pradesh (Andhra Area) Hereditary Village Offices Laws (Repeal) Bill, 1969”.

The motion was adopted.

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1969.

Sri P. Thimma Reddy :—I beg to move

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1969.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1969”.

258 19th August, 1969. Motion on Address by the Governor.

The motion was adopted.

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969.

Sri T. Ramaswamy :—Sir, I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969.

Mr. Speaker : Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969.”

The motion was adopted.

The Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Bill, 1969.

Sri T. Ramaswamy :—Sir, on behalf of the Minister for Municipal Administration, I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Bill, 1969.

Mr. Speaker :—Motion moved,

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

“That the leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Bill, 1969.”

The motion was adopted.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ ఫస్ట్ చిల్ టు నేను అభ్యంతరం చెప్పడంలేదు. అట్టు రిపీట్ చేస్తే దానివలన ఏమీ అవుతుందో ఆ పేషర్స్ మాకు యివ్వాలి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—నేను విచారిస్తాను.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

Mr. Speaker :—Now, Sri Ch. Vengiah will continue his speech.

శ్రీ సి. వెంకయ్య (మార్కాఫూర్) :—అధ్యక్షా, నిన్న నేను చెప్పినట్లుగా యింక ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలవారు ఒకటిగా వుండమనేది ఏ పరిస్థితిలోకూడా సంభవం కాదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ముఖ్య మంత్రిగారికి వారితోటి ముక్తమందరికీ యీ విషయం తెలుసు. తెలిసినప్పటికీ వారు వున్న విషయాన్ని బయటపెట్టకుండా—అంతా సాఫీగానే వున్నదని, సర్దుబాటు చేశామని, యిట్లాగే యింకా కొంతకాలం జరగనివ్వమనే ధోరణిని ప్రదర్శిస్తున్నారు. దీని వలన ఉభయప్రాంతాలవారికి నష్టమే. అంతేగాకుండా

ముఖ్యంగా సిటీలో వున్నటువంటి; తెలంగాణా ప్రాంతంలో వున్నటువంటి ఆంధ్రులకు మరింత కష్టాలు కలిగించడానికే తోడ్పడుతుంది వీరి ధోరణి.

(Dr. T. S. Murthy in the Chair)

పోతే యీ సందర్భంలో నేను మన కమ్యూనిస్టు సోదరులకు, వారితో జాటుగా వావిలాలగో లకృష్ణయ్య గారికి ఒక విజ్ఞప్తి చేయదలచుకున్నాను. విశాలాంధ్ర ముక్కలై పోతుందని వారంతా భాధ పడుతున్నారు. వాస్తవమే. అందరూ కూడా భాధపడవలసినదే, కాని యిప్పటి పరిస్థితులలో యింకా ఉభయ ప్రాంతాలవారు కలిసి వుండడమనేది ఎంతవరకు సుఖం? అనేది ఆలోచించవలసినదిగా వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నిన్న నే రాజేశ్వరరావుగారు, నరసింహారెడ్డిగారు మాట్లాడారు. పరిస్థితులు ఇంత తీవ్రరూపం దాల్చిన తరువాత కూడా వారు యింకా ఏదో ఒకటిగా వుంచాలని తావత్రయ పడడం బాగా లేదు. వాస్తవ పరిస్థితులను గమనించండి. వారే ముందువచ్చి సోదరులుగా విడిపోవడానికి ఆధ్వర్యం వహించమనండి. విశాలాంధ్ర కావాలని పోరాడారు. 13, 14 సంవత్సరాలు కలిసివున్నాం. ఇప్పుడు భేదాభిప్రాయాలు వచ్చాయి. కానివ్వండి ఏ విధంగానయితే వారు ఆనాడు ఆ పోరాటంలో నాయత్వం వహించారో, యీనాడుకూడా అదే విధంగా నాయకత్వం వహించడానికి ముందుకు రావలసినదిగా మీ ద్వారా వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నాకు తెలిసి సంతవరకు—అవతల కాంగ్రెసు పట్టులలో ముఖ్యంగా తెలంగాణా సోదరులు ప్రతి ఒక్కరూకూడా యింక లాభంలేదు. అనే అంటున్నారు మాతో పైకే టుగా మాట్లాడుతున్నప్పుడు, మరి వారు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఏమి చెబుతున్నారో తెలియడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు పట్టుదలవహించి, ఏ విధంగానయినా సరే ఒకే రాష్ట్రంగా వుంచాలని స్టేట్ మెంట్స్ యివ్వడం అంత ధర్మంగాలేదు. దీని వలన ఉభయలకూ సుఖంలేదు. పోతే, యీ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి నేనొక విజ్ఞప్తి చేయదలచుకున్నాను. ఎవరో కొందరు కష్టపడి సంపాదించి, ఒక రాష్ట్రంగా ఏర్పరచినప్పుడు నా హయాంలో యీ రాష్ట్రం విభజింపబడితే నాకు చెడ్డపేరు వస్తుంది అనే ఒక్క సూత్రంపై వారు యీ విధంగా ఆలోచిస్తున్నారని నేను అనుకుంటున్నాను. దానికికూడా నా సమాధానం వున్నది. ఇందులో చిన్నతనమేమీ లేదు వారికేమీ చెడ్డపేరురారు. ఈనాడు విభజన జరిగినంత మాత్రం చేత దానినొక ప్రెస్టిజ్ యిస్యూగా తీసుకోవలసిన అవసరమేమీలేదు. ఒక్కసారి మనం వెనక్కిచూస్తే చరిత్రలో ఏమి జరిగినదో తెలుస్తుంది. గాంధీగారు వారి హయాంలో ఒకమాట చెప్పినారు 'Pakistan shall come only over my dead body.' అని చెప్పారు. కాని, వారు జీవించి వుండగానే పాకిస్తాన్ యిచ్చి క్షీరవలసిన పరిస్థితి సంభవించినది అట్లాగే రాజగోపాలచారిగారు ఆంధ్రరాష్ట్రం ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ రాదని చెప్పారు. కాని, వారు మద్రాసులో ముఖ్యమంత్రిగా వుండగానే ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చింది. అదే విధంగా, యీనాడు మన రాష్ట్రంలోని పరిస్థితి చూచినప్పుడు— గత ఏడేనిమిడి మాసాలుగా మగం ఎటువంటి అనుభవాలు పొందామో మనందరికీ తెలుసు. ఒక సమిష్టి కుటుంబాన్ని తీసుకున్నప్పుడు ఒక తండ్రికి యిద్దరు కుమారులుంటే ఇద్దరు కొడుకులూ, కోడళ్ళూ అంతా కలిసి ఒకే కుటుంబంలో వుంటే, వారిలో భేదాభి

ప్రాయాలు వచ్చినప్పుడు తక్షణమే ఆతండ్రి వారిద్దరినీ కూర్చోపెట్టి ప్రశాంతంగా వారికి రావలసిన ఆస్తిపాస్తులను పంపకం చేయించి, వారు సుఖంగా వుండేట్లు చూడవలసిన బాధ్యత తండ్రిపై వుంటుంది. ఇప్పుడు అదేవిధంగా దానికి సంబంధించిన బాధ్యతను తీసుకోవలసినదిగా నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నిజానికి, వారికి యీ పని చేయడంవలన, కీర్తివస్తుంగని నేను చెబుతున్నాను. తెలంగాణా నాయకులను విడుదలచేసి, వారిని ఆనందనిలయానికి పిలిపించి, ఆనాడు పెద్దమనుషులను ఏవిధంగా సమీకరించారో అదేవిధంగా, ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరుతున్న వాని ఆనందనిలయానికి పిలిపించి, వారితో సంప్రదించి, దానికి నాయకత్వం వహించి, కేంద్రప్రభుత్వానికి రాయబారం వెళ్లి, ప్రత్యేక రాష్ట్రం యిచ్చితీరాలని, మేము రెండు రాష్ట్రాలుగా వుంటామని సాక్షి నచ్చజెప్పి, దైర్ఘ్యంగా, ప్రశాంతంగా యీ పనికి వారికి నాయకత్వం వహించమని నేను ప్రత్యేకంగా మీర్చారా ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఆంధ్ర ప్రాంతములోని శాసనసభ్యుల పరిస్థితి చాలా బాధాకరంగా వున్నది. ఆ యా నియోజకవర్గాలలోని ప్రజలకు—మూటికి మారుపాళ్లు ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఇచ్చినా నష్టంలేదనే భావంలో వున్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో కూడ ప్రజల అభిప్రాయం అదేవిధంగా వున్నది. ఈవిధంగా ప్రజాభిప్రాయం తక్షణమే ప్రత్యేక రాష్ట్రం యివ్వాలని వున్నప్పుడు యింకా కొన్ని చూసాలు వేచి చూస్తామని ధోరణి మంచిదికాదు. తక్షణమే అందుకు పూనుకోవాలి. ఈ శాసన సభ సమావేశంలోనే దానిపైన ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ నేను సభకు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి అడ్రసులో ముచ్చటగా మూడు విషయాలు మీదనే వారి అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు ఒకటి, తెలంగాణా ఆందోళన, రెండు, నక్సలైట్స్ కార్యక్రమం, మూడు ప్రకృతి మనయందు దయలేక మనకు కలిగించిన నైర్మల్యం యిబ్బంది. ఈ మూడు విషయాల మీద వారు చాలా క్లష్టంగా వారి ఆవేదన తెలియచేశారు. ప్రకృతి మనకు కలిగించిన యిబ్బందిని తొలగించడములో భారత ప్రభుత్వం చేసిన వాగ్దానం ప్రకారం సహాయం చెస్తానన్న 16 కోట్ల రూపాయలు మనకు లభిస్తాయి, వాటివల్ల సప్తపడిన యిబ్బందులకు సరయిన ప్రజలకు మనం కొంత ఉపశమనం కలిగించగలుగుతామనే ఆశ వారు వెలిబుచ్చారు, కాని తెలంగాణా సమస్య పరిష్కారం విషయం కాని, లేక నక్సలైట్స్ చేస్తున్న కార్యక్రమాన్ని ఏవిధంగా సర్దగలుగుతామనే విషయంగాని యీ సమస్యలలో వారి విధానాన్ని వెలిబుచ్చలేదు. గవర్నరు అడ్రసు అంటే ఇది ఒక పాంప్రదాయం. ప్రభుత్వం యొక్క విధానం—రాష్ట్రాన్ని, ప్రజలను ఎదిరిస్తున్న సమస్యలను పరిష్కారం చేయడంలో ప్రభుత్వం ఎటువంటి విధానం, ఎటువంటి మార్గాలు అవలంబించాలో శాసనసభ్యులకు ముందే తెలియజేసినట్లయితే ఆ సభే కార్యక్రమానికి, లేక తలపెట్టే శాసనాలకు శాసన సభ్యుల దగ్గరనుంచి సహకారం దొరుకుతుందనే ఆపేక్షతో గవర్నరు అడ్రసులో చెప్పబడుతుంది కాని దురదృష్టవశాత్తూ యీ సమస్యల పరిష్కారం ఎట్లా చేయాలనే విషయంలో ఒక కార్యక్రమం రూపంలో ప్రభుత్వ విధానం మనముందర వుంచలేదు. ఇది ఒక

విధానం కోసం చేసిన అడ్రస్ లో లేక రోటీన్ లో రెండు శాసన సభలూ యిక్కడ కూర్చున్నప్పుడు ఒక అడ్రసు యిద్దామని చేయబడినట్టిదో నాకు అర్థం కావడంలేదు చాలామంది ఏదో సంధ్యావందనం చెప్తుంటారు, కేళవా, గోవిందా, నారాయణా అని ఊరికే చేతులు వ్రుప్పతూ వుంటారు. అట్లాగే యీ అడ్రసు చేయాలి కా అని చేసినట్లు మాత్రమే ఉంది ప్రపంచానికి తెలుసు, మనకు తెలుసు. ముఖ్య మంత్రిగారు వా రే వున్నప్పటికీ కూడా ఇది కొత్త ప్రభుత్వం అని చెప్పక తప్పదు. ఇది బ్రహ్మచర్యం రెడ్డిగారి రెండవ ప్రభుత్వం. ఇది కొత్త ప్రభుత్వం అనడానికి ఎటులేదు. మంత్రులు వస్తుంటారు, పోతుంటారు నిన్న నేను యిక్కడ వస్తే, ప్రభుత్వంలో మార్పు వచ్చినప్పుడు, మంత్రులు బయటకు వచ్చినప్పుడు ఒక స్టేటు మెంటు చేయడం శాసనసభా సాంప్రదాయం, చేయవలసివుండే. నిన్న ఒకరు అడిగారు. కాని నేను యీ వేళ మాట్లాడదలచుకున్నాను కనుక సాంప్రదాయ రీత్యా నేను ఆ స్టేటు మెంటు చేయలేదు. కొత్తగా ప్రభుత్వం ఏర్పడ్డప్పుడు కొద్దో గొప్పో పైజబుల్ ప్రభుత్వం ఏర్పడ్డప్పుడు స్టేబిలిటీ - అంటే ఇదివరకు స్టేబిలిటీ లేదని కాదు - గ్రేటర్ స్టేబిలిటీ కలిగిస్తుందని నేనుకూడా ఆశించాను. కొత్తగా మంత్రులు ప్రమాణ స్వీకారం చేయడంతోనే యీ ఏడునెలల నుంచీ ప్రభుత్వము యీ సమస్యను పరిష్కరించలేకపోయింది. యప్పుడు యీ విధంగా, యీ యీ మార్గాల ద్వారా మేము పరిష్కరించబోతున్నాము అని చెబుతారేమోనని నేను ఆశించాను. కాని అటువంటిదేమీ రాలేదు. అంటే మనుషులు మారారు కాని పద్ధతులు మారలేదు. కార్యక్రమాలు మారలేదు; అని భావించక తప్పదు. నేను ఈ ఉపోద్ఘాతమంతా ఎందుకు చెప్పవలసివచ్చిందంటే - మన మనస్థత్వాలు ఇటువంటివాటిద్వారా వ్యక్తమవుతాయి. చరిత్రలో ఈ సంఘటనను మనం చాలా నిశానముగా, శాంతియుతముగా పరిశీలన చేసినట్లయితే యీ రాష్ట్రము యొక్క సమగ్రతకు తెలుగు భాష మాట్లాడే నాలుగు కోట్ల ప్రజల సమైక్యతకు ఈ 18 సంవత్సరాలలో కలిగినంత ముప్పు ఎప్పుడూ కలుగలేదు. అటువంటి ముప్పు కలిగినప్పుడు, తెలుగుజాతి అయిన నాలుగు కోట్ల మంది ప్రజలలో ఈ రాష్ట్రం తునకలు అయితే భారతదేశము యొక్క అస్థిత్వం ఎలా వుంటుందోననే భయము కలుగుతున్న ఈ సమయములో మనము దీనిని రోటీన్ మాడీర్ గా, చులకగా, లా ఆండ్ ఆర్డర్ విషయముగా, వాళ్ళు రాళ్ళు వేయబోతే పోలీసువారు కొట్ట పమిచేస్తారు అని అనలు ఏమిజరిగిందో విచారణ చేయకుండా - హ్యూమన్ రిలేషన్సును మనం ఇంత చులకనగా చూచినట్లయితే మనం 1969 లో వున్నామా లేక నిరంకుశ ప్రభుత్వములో, నిజాము ప్రభుత్వములో వున్నామా? ఆ ప్రభుత్వాలలో ఏజనీలు చెప్పబడ్డాయో ఆనే జనాబులు చెప్పబడుతున్నాయని ఆలోచించడానికి అవకాశం కలుగుతున్నది. వాస్తవిక విషయాన్ని గ్రహించాలి. ఇందులో శాసన సభ గౌరవము, ప్రతిష్ఠ, బాధ్యత కూడా వున్నది. ఈ శాసన సభ ఈనాడు వ్యవహరించే తీరుమీదనే ఈ రాష్ట్ర భవిష్యత్తు ఆధారపడివుంటుంది ఈ శాసన సభ చేపట్టే కార్యక్రమము మీదనే తెలుగు ప్రజల చక్రవర్తి ఆధారపడి వున్నది. ఇది కేవలము ముఖ్యమంత్రిగారిమీద కాదు. మంత్రుల మీద కాదు. నేను ఇంకా మనవిచేయాలంటే ప్రజల మీద కూడా వున్నది. అందరికీ తెలిసినదే. ఇది సామాన్య విషయము. ప్రజలచే ఎన్నుకోబడ్డ ప్రతినిధులు ప్రజల సమస్యల

పరిష్కారములో శ్రద్ధ వహించకపోతే ప్రజలు తామే చేతిలోకి తీసుకుంటారు. భారతదేశముకాని, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాని, రమ్యగాని, జకస్ట్ వెకియాగాని, చె చా గాని ఇదే పరిస్థితి. When the elected Representatives of the people do not act to reflect the urges and aspirations of the people who have elected them, the people will take law into their own hands. కనుక సామాన్య పౌరులనుగాని, విద్యార్థులనుగాని, చదువు చెప్పవలసిన ఉపాధ్యాయులనుగాని, ప్రభుత్వోద్యోగులనుగాని, న్యాయవాదులనుగాని, గ్రామాలలో పనిచేసే పశులు, పట్వారీలనుగాని— ఈ కార్యక్రమం వారిచేతులలోకి తీసుకోకుండా, వారు దీనికి కారణము కాకుండా వుండాలంటే మనము అందుకు తగినట్లుగా వ్యవహరించవలసిన అవసరము వున్నది. ఇద్దరు రైతులు వుంటారు. గట్టు తగాదా వుంది. కొట్లాడుకుంటున్నారు. ఒకరినొకరు చంపుకొనే పరిస్థితి వుంది. కాని ఇద్దరు వక్టీళ్లు వారి తరపున కోర్టులో వాదించుకుంటే వారు అక్కడ పోట్లాడుకోరు. ఇప్పుడు కోర్టు లేదు, న్యాయస్థానము లేదు, న్యాయవాదులు లేరు, మనలను అడిగేవారు లేరు, పరికరించేవారు లేరు— రి నెలల కిర్మకాండ జరిగి ఇంతవంది చచ్చిపోతే, చదువులు పోయి, న్యాయపాఠాలు పోతే అంతా నష్టం అయితే యీ కారణ సభ్యులకు చీమకుట్టి నట్లయినా లేదు అన్నప్పుడు ఇక మన ప్రభావము వారిమీద ఏమి వుంటుంది? రాజకీయ తీవ్రము మనకు వుండాలా, వద్దా అనే విషయము మనము తెలుసుకోవాలి. అసలు ఈ కార్యక్రమం చేబట్టవలసింది రాజకీయవాదులు, ఈ రాష్ట్రాన్ని నిమగ్నంగా వుంచాలా, మనకలు చేయాలా అనేది పాలిటికల్ ఇస్యూ. బ్రిష్టునందరెడ్డిగారి, చెన్నారెడ్డిగారి పర్సనల్ యిస్యూ కాదు యిది. ఇది కాంగ్రెసులో వున్న గ్రూపు సమస్య కూడా కాదు. అట్లా అని చాలానుంది పొరబాటు పడ్డారు. ఇదంతా ఎవరో అధికారము కోసము తగాదాలు పడి సయోధ్య, అయోధ్య అని యీ ఉద్యమము తీకారంటే దానివల్ల లేనిపోని గౌరవము, ప్రతిష్టం వారికి యిస్తున్నారన్నమాట. ఇంత పెద్ద ఉద్యమము వారికి చేతనవుతుందా? మహానాయకులనుకనేవారికే ఇంత ఉద్యమము తీయడానికి రి నెలలు ప్రాహెలితరీ ఆర్డర్లు ఎప్పుడైనా వున్నాయా? నీవు ప్రభుత్వంలో ఉండి ఏమి చేస్తావని ఎవరైనా పెద్దలు అడుగవచ్చును, నేను ఈ సభావేదికపై ఇక్కడ ఉండే బాధ్యత కల సభ్యునిగా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వంలో ఉండి విఫలమైనాను కనుకనే బైటకు వచ్చాను. ప్రజల సంతోషం కావి సహకారంకాని అభిమానంకాని లేకుండా ప్రజల సేవ కొరకు అని ముక్తి పదవిలో ఉండడం సంభవంకాదు. ఇప్పుడేకాదు. భవిష్యత్తులో నైనా తెలుసుకోవలసిన విషయం. ఇవి పర్మనెంట్ సర్వీసెస్ కావు. మొరాక్సిగారు సూచనప్రాయంగా ముక్తి పదవినుండి వైదొలగినప్పుడు చెప్పారు. As a relief I am saying. ఎక్కడో ఉపన్యాసంలో చెప్పారట చప్రాసీకంటే అన్యాయంగా తీసివేపారని, చప్రాసీని తీసివేయడంకూడా అంత సులభంకాదు. కోర్టుకుపోగలను అన్నాడట. ముక్తి బసవానికి ఎటువంటి రక్షణలు లేవు. గుమస్తాను తీసివేయడం. చప్రాసీని తీసివేయడం కష్టం. ముక్తిని తీసివేయడం సులభం.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కావాలి ఫిరేషన్లు కూడా అంతేనేమో

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అట్లాంటే ప్రజాస్వామ్యాన్నే అవమాన పరుస్తున్నారు. విషయం అదికాదు. గడియ గడియకు వోటు తీసుకోడం ఉండదు—డాక్టరు గడియ గడియకు తెంపరేచరు తీసుకున్నట్లుగా. తల ఎత్తి చూస్తే ప్రజలు మన వెనుక ఉన్నారో లేదో తేలిపోతుంది. Your hand must always be on the pulse of the people. ఒకరు మరలను వద్దన్నా ఉండడం మంచిదికాదు దేశానికి మంచిదికాదు స్వార్థం ఆలోచించినా మంచిదికాదు. ఇది పెద్ద త్యాగం కాదు. చాలావంది అనుకోవచ్చును. ప్రజాస్వామ్యంలో జరగవలసిన విషయం. ప్రజాస్వామ్యం పటిష్టం ఎట్లా అవుతుంది? By convention, by tradition and by practice. మనం చేసే కర్మకాండ ఈ ప్రజాస్వామ్యానికి పటిష్టత కల్పిస్తుంటుంది. దానికి మనమే దాని తీయాలి. తెలుగు ప్రజలకు, తెలుగు రాష్ట్రానికి ప్రమాదం జరిగింది. ప్రజాస్వామ్యానికి రాజకీయ పార్టీలకు ప్రమాదం జరిగింది. జనవరి 19న 46 మంది పెద్దలు కూర్చుని—ఈ రాష్ట్రంలో అంతకంటే పెద్దలు లేరు—చెప్పినమాటకు విలువ లేకుండాపోతే రాజకీయ పార్టీలమీద, రాజకీయ వేత్తలమీద గౌరవం పోయింది. రాజకీయ పార్టీలమీద రాజకీయ పెద్దలమీద గౌరవం లేకుండా పోతే డెమోక్రసీ ఎట్లా నిలుస్తుంది? ఇక్కడ చర్చల ప్రభావం ప్రకటనపై పడకపోతే ఈ వ్యవస్థకు గౌరవం ఏమిటి? What is after all the strength of the politician ప్రజల అనునమ్మమీద ప్రభావం చూపే రాజకీయవేత్త మాటకు ఉన్నబలం పెద్ద ఆయుధాలకుకూడా లేదు. ఇప్పుడు ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడేది మనంకాదు. It is the police and the bayonet. ఈ ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడే బాధ్యత ఈ రోజున మిలిటరీది, పోలీసులది అంటే మన భవిష్యత్తు ఏమిటి? ఒకరిని విమర్శించి లాభంలేదు. కావాలి అంటే సెల్ ఫోన్ కిటికీలు, బండి ఎటు పోతోంది అనేది ప్రశ్న. ప్రజలు తప్పు త్రోవన పోవచ్చును. ప్రజలు ఒకసారి కాదు, పదిసార్లు తప్పు త్రోవన పోవచ్చును. అందుకొరకు విమర్శించి లాభం లేదు. ప్రజలలో చొరబడాలి. పోతూ పోతూ కథలు చెప్పాలి వారి మనస్సు వశం చేసుకుని బండి త్రిప్పుకురావాలి. ఇది ప్రజాస్వామ్యంలో వద్దతి. తప్పు చేసినావు కాబట్టి శిక్ష వెస్తాను అంటే ఇది రాజకీయ తప్పు. I am not referring to ordinary crime. ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలన్నారు. పెద్దలందరికీ తెలుసు. క్రొత్తవిషయం కాదు. 1953 లోనే జరిగింది. 1953 చరిత్ర జ్ఞాపకం చేయాలంటే—రామకృష్ణరావుగారు ఫజలాబీ కమిషనుకు ఇచ్చిన మెమోరాండంలో ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలన్నారు. తరువాత భారత ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి ఇది ఖైదుగా ఉంటుందన్నప్పుడు విశాలాంధ్ర కావాలన్నారు. కాని పెద్దలైన కె. వి. రంగారెడ్డిగారు, చెన్నారెడ్డిగారు, కె. వి. నరసింగరావుగారు ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలని ఉద్రేకం కల్పించిన వారు. నేను ప్రకటించాను. నేను పి. వి. నరసింహారావు, గురుమూర్తి, కొండా లక్ష్మణ్ విశాలాంధ్ర కావాలని వారిని ఎదిరించిన వారము. తెలుగు ప్రజలకు 150 సంవత్సరాల తరువాత కలిసి ఉండడానికి చరిత్రలో అవకాశం దొరికింది. ఈ అవకాశం పోగొట్టుకోకూడదు, ఎంత ఐదా త్యాగందేసి కలవాల్సి

అనుకున్నాము. దూరదృష్టితో చివరకు సంతకంపెట్టి ఒప్పుకున్నారు. అప్పుడు కనుక అంత తొందరగా జరుగకుండాగా కొంత ఎమోషనల్ గా త్యాగాలు అక్కడ అక్కడ జరిగితే ఇంకా బాగా పటిష్టంగా ఉండేదేమో. అంతవరకు ప్రజలను ప్రత్యేక రాష్ట్రంకోసం రేకెత్తించిన తరువాత విశాలాంధ్ర ఏర్పడిందని ప్రజలకు ఏమీ తెలుసున. ఇది చరిత్రలో జరిగిన పొరపాటు. ఎవరైతే ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలన్నారో వారే ప్రజలను సంప్రదించకుండా విశాలాంధ్రకు సంతకాలు పెట్టారు. భారతదేశంలో 22 సంవత్సరాలు స్వతంత్రం వచ్చినతరువాత ప్రజాస్వామ్యం కాంతియుతంగా నడిచిందంటే అంతకుముందు చేసిన 50 సంవత్సరాల కృషి, త్యాగం కారణమని చెప్పవలసి ఉంది. త్యాగశక్తి లేకుండా కత్తితోను ద్వేషముతోను సాధించింది నశిస్తుంది. ఎమోషనల్ ఇంటిగ్రేషను జరుగనిపోవడానికి కారణం మొట్టమొదట ఎవరైతే సవరణగా ఉపాని అన్నారో వారే ప్రజలను సంప్రదించకుండా విశాలాంధ్రకు ఒప్పుకోడమనే దురదృష్టకరమైన సంఘటన జరిగింది. తరువాత మనం ఏమి చేస్తాము. The pent up resentment. శాసన సభలో మెజార్టీలు మైనార్టీలు చూసుకుంటే, ప్రభుత్వం నడిచిపోతుంటే, అంతా బాగుంటుంది అనుకున్నాము. రెండే విషయాలు— పార్టీ, పీపుల్. శాసనసభలో మెజార్టీ ఉంటే సక్రమంగా వెళ్ళిపోతుంది అనుకున్నాము. ఇదే డెమోక్రసీ అనుకున్నాము, ప్రజలలో ఏమి ఇబ్బంది కలిగింది అనే విషయంలో కమ్యూని కేషన్ లేదు. ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఎన్నికలు వస్తే అప్పుడు తెలుస్తుంది అనుకున్నాము. ఎన్నికల కోలాహలం మనకు తెలుసు. ఇట్లా 18 సంవత్సరాలు అయ్యేరకే పెంట్ అఫ్ ఫీలింగ్సు అన్నీ వసంతకాలం వచ్చేసరికి ప్రతి చెట్టు చిగురుస్తుందో, ఎండిపోయిన మొద్దుకూడా సవిధంగా చిగురుస్తుందో, సమయం వచ్చేసరికి బైటకు వచ్చింది. పెద్దలు ఒప్పుకోకపోవచ్చును. ఐతే ఇది ఎవరూ తెచ్చిన మున్ మెంటు కాదు. నిగూఢమైన కోపం వైకి వచ్చింది. ఒక పుండు మాదిరి, పోటకం, మనూచి మాదిరి, సమాజంలో ఉన్న కోపంకూడా వైకి వచ్చింది. ఎందుకు రావాలి నభ్యత లేదా, అభిమానం లేదా. మీరు తెలుగు వారు కాదా అంటే సమాధానం లేదు. కోపాలు, తాపాలు గురించి చెప్పాలంటే వార్తరన్ ఇర్లండులో ఏమి జరిగిందో తెలుసును. ఐరిష్ ప్రజలు ఒకే భాష మాట్లాడేవారు, ఒకే సాంప్రదాయం గలవారు, ఒకే కట్టు గలవారు కేవలం కేథలిక్కు, ప్రొటెస్టెంట్లు, అట్లాగే మహమ్మదీయులు షియా. సున్నీ, బ్రాహ్మణులలో నియోగులు, వైదికులు ఈ రకమైన భేదాలతో కొట్టుకున్నారు, చంపుకున్నారు. ఫ్రాన్సులో ఇంగ్లీషు చానల్ ప్రక్కన బ్రిటనీ అనేది 100 సంవత్సరాలనుండి కలిసి ఉంటూ రి నెలల క్రిందట విడిపడతాం అన్నారు. కనుక ఇదేదో తెలంగాణాలో విడిపడతాం అనే నినాదం వచ్చిందనుకోకూడదు. వారంతా మూఢులు అనుకోకూడదు ఎవరో ప్రోద్బలంచేస్తూ ప్రోత్సాహం చేస్తేనూ చేస్తూన్నారని తృణీకరిస్తే అది చాలా పొరపాటు చేస్తామని జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. ఆంధ్రలో చేరము శని రాయలసీమ అన్నది. ఆంధ్రయూనివర్సిటీలో చేరడానికి ఆంధ్రలో చేరడానికి రాయలసీమవారు నిరాకరించారు మదరాసులో ఉంటామన్నారు. అప్పుడు ఏం చేశారు? నేను చెప్పను. ఎందుకంటే వ్యక్తుల

గురించి చెప్పవలసి ఉంటుంది. కోస్తా ప్రాంతంవారు రాయలసీమకు అంతా మీకు అప్పచెబుతామన్నారు. ఆ విధముగా చాలా కష్టపెట్టిన యివ్వలేదా? అంత ఎందుకు అధ్యక్షా? తెలంగాణా గొడవ జరుగుతూ ఉంటే ఏర్పడింది రాయలసీమ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు. ఈ మధ్యనే రాయలసీమలో యిబ్బంది వచ్చిందా? 12 సంవత్సరాలనుండి అంతా బాగుండెనా? ప్రత్యేక తెలంగాణా కోసం ఉద్యమంపాగిస్తే రాయలసీమ డెవలప్ మెంట్ ఏర్పడింది. కాని తెలంగాణాకు ఏమిచ్చారు ప్రధానమంత్రి కి కమిటీలు యిచ్చారు. అయితే దానికి ఏమి సమాధానం చెబుతారు? పోనీయండి రి నెలలలో ఎవరికి నష్టం కలిగింది? మనం నిష్పక్షపాతంగా ఆలోచిస్తే ఆంధ్ర కుటుంబాలమీద కొంత అన్యాయం జరిగింది. దానికి దుఃఖపడుతున్నాము. భండిస్తున్నాము. అమాయక ప్రజలమీద దౌర్జన్యం చేయడం తగనివని. కాని గోరంతలు కొండంతలుచేస్తే ఎట్లా? ఎన్ని కుటుంబాల మీద జరిగింది. తెలంగాణాలో ఉండి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కోసం పోరాడుతున్నవారి మీద జరిగే అన్యాయాల గురించి ఎవరికి చెప్పడం? లచ్చన్నగారు శ్రీకాకుళం వెళతారు. మేము ఎక్కడికి వెళ్ళాలి. బాధలకు 1958 నుంచి గురి అవుతున్న వారము ఎక్కడికి పోవాలి? ఎవరి వ్యాపారం నష్టపడింది? ఎవరి రుకాబాలు తగులబడ్డాయి? ఎవరి చదువు పోయింది? ఎవరు చచ్చారు? చిత్తూరువారు కాదు, శ్రీకాకుళంవారుకాదు. చచ్చింది వరంగల్లువారు, చచ్చింది హైదరాబాదు వారు. చచ్చింది మహబూబ్ నగర్ వారు. నష్టపడింది తెలంగాణా ప్రజలు. ఏ నష్టమైతే జరిగిందో అది 10 సంవత్సరాలకుకూడా కూడుకోదు. The bank transactions have come down to 10%. కన్ స్ట్రక్షన్ వర్క్ లేదు, నిరుద్యోగం పెరిగింది. ఎవరూ ఇన్వెస్టుచేయడానికి కుతూహల పడడంలేదు. అది గవర్నరు ప్రసంగంలోనే ఉంది. వివరాలు చదవడానికి వ్యవధిలేదు. శరీరంలో ఒక భాగానికి యిబ్బంది కలిగితే ఉపేక్షించడానికి వీలుందా? ఒకనికి యిద్దరు భార్యలున్నారు. కుడికాలు పెద్దభార్య ఒత్తవలసి ఉంది. ఎడమకాలు చిన్నభార్య ఒత్తవలసి ఉంది. పెద్దభార్య కొంచెం బయటకుపోతే ఆమెమీద ఉన్న కోపాన్ని కుడికాలు గిచ్చడం ద్వారా చిన్నభార్య తీర్చుకున్నదట. అట్లాగే తెలంగాణాలో యింత వివరీతం అయిన నష్టం జరిగితే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎట్లా ఉంటుంది? ఆంధ్ర ప్రాంతం ఎట్లా శాంతియుతంగా ఉండగలుగుతుంది. తెలంగాణా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉండిపోతే తెలంగాణావారు....

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉంది?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఆంధ్రప్రాంత సోదరులమీద చాలా బాధ్యత ఉంది. సమిష్టి కుటుంబాన్ని కలిసి కాపాడుకోవాలి. ఇంటికీ పెద్ద అన్న త్యాగంచేసి ముగ్గురు అన్నదమ్ములు కలిసి ఉండేటట్లు చేయాలి. సమిష్టి కుటుంబాన్ని కలిసి కట్టుగా ఉంచాలనే మనస్తత్వంతో పనిచేయాలి. ఎట్లా అయితే తెలంగాణా ప్రజల మనస్సులు మార్పుతాము? ఇది పార్టీ సమస్యకాదు. వ్యక్తి సమస్య కాదు. ఇది ప్రాంతం సమస్య, ప్రజా సమస్య.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆంధ్ర ప్రజలు ఎటువంటి త్యాగంచేస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ నిలబడుతుందో గౌరవ సభ్యులే నిర్ణయిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అధ్యక్షా, డిటెయిల్స్ లోకి పోవడంలేదు. జనరలైజ్ చేస్తున్నాను. చెప్పక తప్పదు. కొంత ముందడుగు వేయక తప్పదు. లచ్చన్న గారు వేయలేకపోవచ్చును. వి. బి. రాజుగారు వేయలేకపోవచ్చును. కాని మూడోవారు చేసి తీరుతారు

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఏ విధముగా త్యాగం చేయాలో గౌరవ సభ్యులు వివరించాలి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— 1956 వ సంవత్సరంలో 99% విడిగా ఉందామని అనుకున్నారు. 1% మాత్రమే కలిసి ఉందామనుకున్నారు. కాని మెజారిటీకి తెలియకుండా విశాలాధ్ర పర్వాటు చేసినాము. 50 సంవత్సరాలు విడిగా ఉండిపోవడంలో రక్తి ప్రవాహంలో శరీరంలో భేదం కలిగింది. దానిని సరిచేసుకోవలసి ఉంది. సరిచేసుకోవడం ఆలస్యం అయినది. వైప్రేటు రైఫ్ లో ఎల్లానో పల్లెకు రైఫ్ లోకూడా అట్లానే. By mutual sacrifice, we can live together and not otherwise. ఒకరికొకరు త్యాగం చేసుకుని అభిమానం ఉంచుకుని కలిసి ఉండాం అనే మనస్తత్వంలో పనిచేయాల్సిగాని అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రోసెస్ వల్ల, లేకపోతే యిన్నికోట్ల రూపాయలు యిస్తామంటే లాభంలేదు. నీ యింటికి వెళ్ళి పిలిచి గౌరవించకుండా అమర్కాదకు గురిచేసి మంచి కట్నాలు యిస్తాం అంటే సంతోషం కలుగుతుందా? మా ఊల్లో ఒకాయన అనేవారు. కూటికి పేదకావచ్చు కాని కులానికి పేదకాము; అని. సోషల్ ఈక్వాలిటీ కావాలి. అట్లాగే నేను మనవి చేస్తున్నాను. అది ఒక మానసికతత్యానికి సంబంధించినది. It is a psychological matter. ఇవాళ చిన్నపిల్లవాడు ఏమిటంటున్నాడంటే మీమీద మాకు నమ్మకం లేదు. 50 సంవత్సరాలు వయసు వచ్చిన వాడిని రైట్ అప్ చేసినాము. మీరు మీ స్వార్థంకోసం, రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం, పార్టీ ప్రయోజనంకోసం, వ్యక్తి ప్రయోజనాలకోసం చూసుకుంటున్నారు. మా భవిష్యత్తు మీరు నిర్ణయం చేయలేరు. మా భవిష్యత్తును మేమే నిర్ణయించుకుంటాము' అంటున్నారు. తెనరేవను గావ్ ఉంది. ఏమంటున్నారంటే "తెలంగాణాలో వయలిలిటీ లేదు, బియ్యం దొరకవు అంటున్నారు. పెట్టుబడి ధనం లేదంటున్నారు." వారు దేశం రాజ్యం అనే మాటలు వాడుతున్నారు. "మా రాజ్యంలో మేము జొన్నలుతిని ఉంటాము. మా భవిష్యత్తు మేము నిర్మాణం చేసుకుంటాము" అంటున్నారు. ఎంతదూరం పోయిందంటే గౌరవసభ్యులు లచ్చన్నగారికి మనవి చేస్తున్నాను. లా అండ్ అర్డర్ మెయిన్ టెయిన్ చేయడానికి ఒక హద్దుకు మీరి ప్రజాస్వామ్యంలో పోలిసును మిలట్రీని ఉపయోగించడం మంచిదికాదని అనిపిస్తున్నది. రెబ్బలు తిన్నవారు వన్ను ఫోగులో పిలిచి, 'రాజుగారూ, మిమ్ములను కత్తిలో పొడిచి చంపాలి అని ఉంది' అన్నారు. నేను వెంటనే ఫోను క్రిందపెట్టడం న్యాయం కాదనుకుని, "నేను ఏమిశివ్వు చేశాను?" అని అడిగాను. "నువ్వు మంత్రివర్గంనుంచి బయటకువచ్చి ఏమిచేశావు మంత్రిగా ఉండడమేకాకుండా తెలంగాణాలో ప్రజలలో శిశి సంవత్సరాలనుంచి తిరుగుతూ మా పేదలు పొందుతూ బజారులో మామ్ముచట్టుకుని కొడుతూ ఉంటే నువ్వు ఏమి చేసినావు? ఇంకలోపడి తలుపులు తెరిచి కొడుతూ ఉంటే ఏమి చేసినావు?"

అని అడిగాడు ప్రజలలో ఆ భావన వచ్చింది. యువకులలో ఆ భావన వచ్చింది. ఇవాళ 99% విద్యాలయాలకు పోవడానికి తయారుగా ఉన్నారు. 1% పాఠశాలలకు పోవద్దనేవారున్నారు. కాని ఆ 1% చెప్పే మాటకు ఇవాళ ప్రభావం ఉంది లేకపోతే 8 నెలలుగా పాఠశాలలు లేకుండా విద్యార్థులకు చదువు పోయింది, భవిష్యత్తు పోయింది. ఇవాళ సమాజంలో ఒక ప్రమాదంగా తయారయినారంటే ఎవరు కారణం. దీనిని సవరించవలసిన అవసరం ఉంది. సైకిలాజిక్‌గా ఏమీ చేయనిదే కాదనే అభిప్రాయం చెప్పడంలో వారు పెదర్థం తీయవచ్చు. ప్రజలలో ఒక భావన ఉంది. డేరీజ్ ఏ ఫీలింగ్. ఏమిటి? ఒక పెద్ద భాగ్యవంతుడు వస్తాడు. ఎక్కడనుంచి వస్తాడు? భీమవరం నుంచి వస్తాడు. ఎట్లా వస్తాడు? ట్యాక్సీమీద వస్తాడు వచ్చి ఫతే మైదాన్ క్లబ్బులో రమ్మీ ఆడుతాడు....రమ్మీ ఆడతారు, మంజూ కేఫ్‌కు పోతారు. డబ్బు లెక్కపెట్టరు ఆ డబ్బు అట్లాగే పార వేసి వుంటారు. ఇక్కడ ఒక రూపాయి పాయింటుతో ఆడతారు. దీనిని ప్రతివారు చూస్తారు. అహో! ఆంధ్రుడు అంటే వీరు అని అనుకొంటారు. అక్కడి పేదవారిని, మధ్యతరగతి వారిని కాదు చూసేది. డబ్బు ఇలా విసురుతున్నారు వీరు గొప్పవారిలాగ వున్నారు అనుకొంటారు. ఈ భూమి నేను కొంటాను ఎంత ధర అంటాడు. అయ్యో, 10 రూపాయలకు అడిగారు అంటే తాను 11 రూపాయలకు కొంటాను అంటారు. ఇక్కడ సినిమాహాలు కట్టాలి పెర్మిషను రావడములేదు అంటే పెర్మిషను రాదా హోమ్ మినిస్టరుకు నేను చెప్పి తీసుకొనివస్తాను. నా శేబులో వున్నారు అంటారు. The last sentence which I have mentioned is more important. ఇక్కడా వ్యాపారము చేసేవారున్నారు. రమ్మీ ఆడేవారున్నారు. మంజూ కేఫ్‌కుపోయి తినేవారున్నారు. "I have no political pull" అని అనుకొంటున్నారు. ఏ విధంగా కుతుబ్‌షాహి డై నాష్టి, అసబ్‌షాహి డై నాష్టి పరిపాలించినవో ఆ విధంగా ఇవాళ ఆంధ్ర డై నాష్టి పరిపాలన చేస్తున్నది అని తెలియని అమాయక ప్రజలు అనుకొంటున్నారు. తన కొడుకు కలెక్టరు అయినప్పటికీ చెంచా అని అనుకొంటున్నారు. తన కొడుకుపైన అభిమానము లేదు. ఇది మంచిది అనను ఈ భావము వచ్చినది. ఒక్కొక్కసారి సమాజము పెడత్రోవన పడుతున్నప్పుడు ఇటువంటి భావాలు వస్తాయి. తెలంగాణా ఆంధ్ర అనే ద్వేషమును తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. అది లిమిటెడ్ ఆజ్ఞకు. ఈ రాజకీయ సమస్య పరిష్కారము చర్చలో, ఈ వహాన్‌లో, పార్లమెంటులో, గవర్నమెంటు మధ్య కావాలి. కాని బజారులో కాదు, అంత కంటే మన జీవితములో సాధించవలసినది ఏమిటి? ఈ పని చేస్తే దేశానికి గొప్ప సేవచేసిన వారమవుతాము అని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్ర, తెలంగాణా అను ద్వేషము ఎట్లా పోతుంది? సవినయముగా ప్రార్థిస్తున్నాను. నేను ఒక్కటే నూచన చేశాను. ఏమి త్యాగము చేయాలి అని లచ్చన్నగారు అడిగారు. వారిని డబ్బు త్యాగముకాని, ఏదీ అడగలేదు. మాట త్యాగము అడిగాను. ఏమిటి ఆ మాట త్యాగము? తెలంగాణాలో కోవము, నిరాళ, నిస్సృహ, పోవడానికి ఏదైనా త్యాగము చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నాము అని ఒక స్టేటు మెంటు. ఆ స్టేటుమెంటును ప్రతికలవారు ప్రచురించడానికి తయారుగా వున్నారు. కాని ఆ స్టేటుమెంటు రాదే!

శ్రీ కె. రామనాథం :— తిరిగి తిరిగి మేము ప్రతిసారి చెబుతున్న విషయమే.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—దానిని వారు కాంట్రావర్సీలో పెడితే ఎల్లా? నేను అభ్యర్థిస్తూ వుంటే...

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కాదు. వచ్చిన స్టేటుమెంటును గుర్తించకుండా మరొక స్టేటుమెంటును కావాలని అభ్యర్థించే చాకచక్యము, రాజకీయ చతురత ఏ. బి. రాజుగారికి వుట్టుకనుంచే వచ్చినవేమో!

శ్రీ వి. బి. రాజు :—నేను లచ్చన్నగారిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అనలేదు. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అనలేదు.

శ్రీ కె. రామనాథం :—ఎవరో వారి పేర్లు చెప్పండి.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—రాజుగారు ఈ స్టేటుమెంటు రి మాసాల క్రితమే ఇచ్చివుంటే ఎంత కావుండేది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అయ్యా, స్టేటుమెంటు ఇచ్చినవారు ఇచ్చారు. కాని ఏమి త్యాగము చేయాలి అని లచ్చన్నగారు అడిగారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆంధ్ర ప్రాంతమువారిని రమ్మి ఆడేవారితో సమానముగా లెక్కుకడుతున్నారు అధ్యక్షా.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఎవ్వరూ కట్టడములేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఆంధ్ర ప్రాంతమువారు ఎలాంటి త్యాగము చేయాలి రాజుగారు చెప్పాలి.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :—అధ్యక్షా, రాజుగారు మంత్రిగా వున్నప్పుడు గాని, శాసనసభ్యునిగా గాని, తెలంగాణా వాదిగా కాని ఈ కార్యక్రమాన్ని పాగించేదానికి ఏవిధంగా పూనుకోమంటారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—శాంతము నహించండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మేము కొండమీది కోతిని అడగడములేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—రాజుగారు మాట్లాడే దానికి హృదయము పగిలిపోతున్నది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఏమీ పగలదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఒక వేళ పగిలిపోయినా వారిదగ్గర మందులున్నవేమో. తిప్పెన్నరీ పెట్టి వున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇది సమిష్టి కుటుంబము. మూచువల్ నేక్రెఫైస్ కల్లవే కలిసిమెలిసి వుండగలుగుతాము. దానిని సాధించడానికి ముందు సహృద యోజనతో వున్నామని చెప్పి అనడానికి మాట ముందు రావాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—శ్యాగము అంటే ఏమి శ్యాగము ?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెబుతున్నారని నేను ఎప్పుడూ అనలేదు. వారు అందరినీ బుజాలమీద కూర్చోపెట్టుకోని ముందుకు రావలసిన అవసరము లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అయితే అడగకుండా వున్న ఒక్క ప్రహ్వనందరెడ్డి గారిని అడుగుతున్నారా ?

శ్రీ కె. రామనాథం :—మాట్లాడనివారు ఎవరైనా వుంటే చెప్పండి. ఆంధ్రులంతా ఆ ఉద్దేశ్యముతో వున్నారని అనడము న్యాయముకాదు.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—ఆ జనరలై తేషను నేను చేయలేదు. తెలంగాణాలో కూడ ...

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అన్ని చమత్కారపు మాటలు ఎందుకు ? సోల్యూషన్ చెప్పండి.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—తెలంగాణాలో కూడ కొంతమంది పొరిపాటు పడ్డారని మనవిచేశానుకదా. ఆంధ్రులు అనేవారు ఎవరో తెలుసుకోకుండా ఆంధ్రులు ఎక్స్ప్లైటు చేసిన చీపున్నారని అన్నారని అన్నాను. ఆ విమర్శ చేశారు. ఎవరో కొద్దిమంది పొరిపాటువల్లగాని, తప్పుడు అరివాటువల్లగాని ఈ జనరలై తేషను చేసి ఆంధ్రులమీద అవవాడు వేశారని మనవిచేశానుకదా. తెలంగాణా ప్రజలను ఆ పెడత్రోవనుంచి త్రిప్పవలసినపని వున్నది. ఆ తిప్పడానికోసము మనము కాస్త...

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :—తెలంగాణాలో వున్న ధనికవర్గముకూడ తెలంగాణా ప్రజలను పీడించేరు అనేమాట చెప్పవలసివుంటుంది.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—కాని పీడించేవర్గము ఏమి అనుకొంటున్నది అంటే వారికి pull లేదని అనుకొంటున్నదనేమాట చెప్పాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—రాజుగారు మార్క్ అంటోనివతె స్పీచ్ ఇచ్చే కన్న సోల్యూషను చెబితే మంచిది.

Mr. Speaker :—Here every Member has got freedom of speech. Why don't you allow him to have his own say in the matter ? వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుకోండి. మీకు అవకాశము వచ్చినప్పుడు దానిని గురించి చెప్పవచ్చును. You can condemn it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—25 నిమిషాలు వారి స్పీచ్ విన్నాము. రమ్మి అడే ఆంధ్రుడు వచ్చి ఇక్కడి వారికి ఆవేశము ఎక్కినవారు అంటే వాధ వచ్చినది. ఆంధ్రుడు గతి ఇంతేనా అని.

Mr. Speaker :—He has got his own freedom of expression. వారి అభిప్రాయము వారు చెబుతారు.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—నేను ఆ విధంగా అనలేదు. ఎవరో ఒక్క గింజ చూసి మొత్తము అట్లా అనకొంటున్నారు. ఇది పొరపాటు చేస్తున్నారు అని మనవి చేశాను. కాని వారు ఆ రకముగా చిత్రిస్తే ఎట్లా? చెప్పిన తరువాత కూడ అట్లా చిత్రిస్తే ఎట్లా? ఇక్కడ 3, 4 విషయాలలో ప్రజలు బాధ పడుతున్నారు. గత 150 సంవత్సరాలుగా విద్యా సౌకర్యము లేకపోవడము వల్ల గత 12, 13 సంవత్సరాలుగా విద్యా సౌకర్యము ఎక్కువై సరిగ్గా వారు చదువుకొని ఉద్యోగాలకు వచ్చిన ప్రైములో ఇక్కడ కరువు కాటకాలు ఏర్పడడము, రిట్రెంచిమెంటు జరగడము, పీటివల్ల నిరుద్యోగము ఎక్కువై వారిలో నిప్పువూ వచ్చిందని ఎవరో చెప్పారు. మాకు ఉద్యోగాలు ఏవంటే ఆంధ్రులు ఎత్తుకుని పోయారన్నారు. వారు నిజమేనని నమ్మారు. వాస్తవిక విషయం చెబుతున్నాను. నమ్మి వారు ఆంధ్రులమీద ద్వేషం పెంచుకున్నారు. అక్కడ సుప్రీంకోర్టులో రిక్రూట్మెంట్ అంప్లాయింట్ మెంట్ ఆఫ్ఫైర్స్ కొట్టివేశారు. అందులకని ప్రతివారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉండి ఏమి లాభమని అంటున్నారు. ఆంధ్ర తెలంగాణ అనే ద్వేషభావంతో చూడకుండా తెలంగాణాలో కలిగిన నిప్పువూ, నిరాశ ఉన్నవికనుక వారికి కలిగిన కోరికలు తీరలేదు కనుక ఏమి చేయాలని ఆలోచించాలి, తప్పులేదు. తెలంగాణాలో ఇటువంటి నినాదం వచ్చిందని మరొకచోటలేవనెత్తడం మంచిదికాదు.

రెండవది డబ్బువిషయం యీ సర్ప్లెస్ ఆంధ్ర తెలంగాణా సమన్వయ కాదు. మొదటినుంచి ఇది ప్రభుత్వం, రిజిస్ట్రేషన్ కమిటీలకే పరిమితం అయింది. ఏదో ఆంధ్ర డబ్బు తెలంగాణావారు తీసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు కనుక మనంకూడ కొట్లాడాని లేకపోతే మనహక్కులు సాధించలేదని ప్రజలందరిని చూస్తే అది చాల ప్రమాదం. కనుక ప్రభుత్వం రిజిస్ట్రేషన్ కమిటీ మొదటినుంచి 10-12 సంవత్సరములనుంచి చూస్తున్నారు. యీ రోజున ఆంధ్ర తెలంగాణా అని అక్కడి ప్రతినిధులు ఇక్కడ ప్రతినిధులు అనుకుంటే అది కౌరవపాండవ తగాదేకదా.

మూడవది రాయలసీమ విషయం. ఒక్కొక్కసారి మనం పంచాయితీ ఎన్నికలలోగాని, మరే ఎన్నికలలోగాని కాన్స్టిట్యూయన్స్ చూచి కేండిడేట్స్ ని నిలబెడతాముకదా, వాస్తవిక విషయం రృప్టిలోపెట్టుకుని చేస్తాముకదా నేను అట్లాగే అడిగాను. ఏదయినా పొలిటికల్ పవర్ నిర్వహించే బాధ్యత కోవ్వాళ్లు తెలంగాణావారికి అప్పజెప్పరాదా అని అడిగినాను. దానికి ఎందుకు కోపంరావాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—యీ ప్రశ్న కొత్తగా అడిగారంటున్నారుగాని బసవరాజుగారి సమక్షంలోనే జనవరి 18 వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారిట్లో పొరపాటునో గ్రహపాటునో గొతులచ్చన్న చెప్పినప్పుడు బసవరాజుగారు విమర్శించిన పంగతి అబద్ధమా?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—ఆ విషయం నాకు జ్ఞాపకంలేదు. అప్పుడు తప్పు చేశాను. ఇప్పుడు పహారిస్తున్నాను. పోతే సర్వినెస్ విషయం.....

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి. — తెలంగాణావారికి ముఖ్యమంత్రి ఇప్పుడా మీ ఉద్దేశం? బహుశానందరెడ్డి వైదొలిగి తెలంగాణావారికి చీఫ్ మినిస్టరు ఇప్పుడా మీరు స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. అది ధృవపరస్తున్నారా? Your statement has appeared in the newspapers. It is a very important statement.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అది పార్టీ మేటర్. ఇవాళ బజారులో ఏమీ హింసాకాండలేదు, బజారులో బస్సులు తగలపెట్టడంలేదు, బజారులో రాళ్లు రువ్వడంలేదు, యీ ఉద్యమం పోయింది అని అంటే అది చాలా పొరపాటు. ప్రజల కోరికలు తీర్చునంతవరకు యీ ప్రజాస్వామ్యం మనం నడవలేము. కనుక వెంటనే యీ అవకాశం తీసుకుని యీ లాల్ అంటే నిశ్శబ్దం అనుకోండి— అది అవకాశంగా తీసుకుని మనం ఒక మార్గం చూడాలి. It is creating a climate for holding a dialogue. ఇదికూడ చిన్నకోరిక, దానికి మనం ఒక కండిషన్ క్రియేట్ చేయాలి. వాటికి సానుభూతితో మీరు సహకరించి అవసరమయితే వారిని డిటెన్యూలను జయిలునుంచినదలి రాండుచేబిల్ కాన్ ఫరెన్సు పిలిస్తే వస్తారని నాకు ఆశ. ఎందుకంటే నేనుకూడ బాధ్యతగానే మాట్లాడుతున్నాను. ఎవరిని సంప్రదించకండా అంటే జయిలులో ఉన్నవారినికాదు, జయిలులో ఉన్నవారితో నేను మాట్లాడలేదు. మిగిలినవారితో ఇదివరలో సెపరేట్ తెలంగాణాకావాలని, ప్రెసిడెంట్ రూలు కావాలని ఒత్తిడిచేశారో వారితో కూడ సంప్రదించినప్పుడు యీ మార్పులు వచ్చి వారిని జయిలునుంచినదలి ప్రయిమినిస్టరుగారో, హోం మినిస్టరుగారో లేకవారిద్దరూగాని ఒక రాండ్ చేబిల్ కాన్ ఫరెన్సు పిలిస్తే ఒక పరిష్కారమార్గానికి వద్దామనే దృక్పథానికి వస్తున్నారు దానిని అవకాశంగా తీసుకోవాలి. గౌరవ అధ్యక్షుగవైన యీ శాసనసభా గౌరవం, ప్రతిష్ట, రక్షణ ఉన్నది. వారు ఇనిషియేటివ్ తీసుకొనడంలో తప్పులేదు. ఇటువంటి వాతావరణం కలిగించడానికి వారి సహకారం కావాలని అరిస్తున్నాను. We have to pave the way; we have to create conditions. ఎందుకంటే పార్టీగాని

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మీరు మధ్యవర్తిగా ఉండాలా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఆ తెవెలోకి పోతే ఎట్లాగ? నేను మధ్యవర్తినికాను. I do not claim any representative capacity for anybody; I am not holding brief for any body. As a Member of this House, I am making this suggestion. మనం చీఫ్ మినిస్టరు గారిని ప్రార్థించి వారి సహకారంతో ఇటువంటి వాతావరణం కల్పించాలి. అంతేకాని ఆలర్ యుక్కు అపకాశాన్ని వదలుకుని వారిని వదలి పెట్టకుండా ఏదో మనం పోలీసుల మీద ఆధారపడితే యీ మూవ్ మెంట్లు పోతుండనుకునేట్లుయితే అది చరిత్రతోనే పెద్ద పొరపాటు చేసినవారమవుతామని మనవి చేస్తున్నాను. యీ సర్ప్లస్స్ విషయంలోగాని, సర్విసెస్ విషయంలోగాని, పొలిటికల్ కేంజెస్ విషయంలోగాని గౌరవసభ్యులు అందరూ సహకారం ఇచ్చి వెంటనే వారిని వదలిపెట్టి రాండ్ చేబిల్ కాన్ ఫరెన్సు కనుక జరిపే అవకాశం ఇస్తే చరిత్రలో మన బాధ్యత నిర్వహించినవారమవుతాము, ఇదే త్యాగమనుకుంటే త్యాగమనుకోండి. ఇదే

ధర్మమును కుంటే ధర్మమునుకోండి నేను ఒక శీర్షాణ రూపేణ ప్రవేశ పెట్టదలచు కోలేదు. యీ శాసన సభలో నుంచి ఆంధ్ర సభ్యులు ఒక శీర్షాణ రూపంగా రాష్ట్ర సమగ్రత, తెలంగాణా అభివృద్ధికి, తెలంగాణాలో నిరాశ, నిస్పృహ పోవడానికి తక్కిన ప్రాంతం అంతా త్యాగం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉంది అని ఒక శీర్షాణం చేసినా దాని ప్రభావం పొచ్చుగా ఉంటుందని నా విశ్వాసం. ఇటువంటి మానసిక పరివర్తన రావడానికి మనం ప్రయత్నించాలిగాని వేరే కాంట్రవర్సిగా గాదని సూచిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి నిరంజనరావు :—అధ్యక్షా, శ్రీ రాజుగారు మాట్లాడిన తరువాత నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం కలిగింది. వారు ఆంధ్ర-తెలంగాణా విషయం పై యీ రోజు ఇక్కడ చేసిన ఉపన్యాసం క్రిందటి శాసన సభాసమావేశంలో చేస్తే బాగుండేది. లేకపోతే వారు ప్రతిపక్షంలో కూర్చుని చెప్పితే ఇంకా బాగుండేది. ముఖ్యంగా వారుచేసిన సూచనతో అంటే డిటెన్యూలను విడుదలచేస్తూ రౌండు టేబిల్ కాన్ఫరెన్స్ ఏర్పాటుచేయాలనే దానిలో ఏకీభవిస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఇంతకాలంగా యీ సమస్య పరిష్కారంకాలేదు, అయి అవకాశంలేదు. గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో అయిదు పేజీలు దానిని గురించి చెప్పినప్పటికీ ఏ విధంగా ఇది పరిష్కరిస్తామనేది సూచనప్రాయంగా కూడ అందులోలేదు. యీ ప్రసంగం కేవలం తర్జిమా పెట్టే విధంగా జరిగిపోయింది. పన్నెండు సంవత్సరములు ప్రభుత్వాన్ని పాలించిన కాంగ్రెసు పార్టీలు తెలంగాణాలో ఉన్నా ఆంధ్రలో ఉన్నా వారంతా కారకులని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకటి సమావేశ అంశాలన్నీ లైబ్రరీలో చదవడం జరిగింది. తెలంగాణా సభ్యులందరూ తెలంగాణాకి అన్యాయం జరుగుతోంది. అక్కడ ఖర్చుచేయవలసిన డబ్బుఖర్చు చేయడంలేదని చెప్పినప్పటికీ యీనాడు సై-కోర్టు సుప్రింకోర్టు తీర్పులవలన పదవులు పోగొట్టు కున్న చెన్నారెడ్డి శిష్యుడు ప్రజాభిప్రాయం చాలా కట్టుదిట్టంగా ఉన్నతరువాత తెలంగాణా కావాలని ఇందులో ప్రవేశించి నాయకత్వం వహించి ఇప్పుడు కోరుతున్నారని కాని ఆయన ఆర్థిక మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు యీ సభ్యులు చేసిన సూచనలను అమలుచేయడానికి ఆయన ప్రయత్నించలేదు. ఈనాడు వారు నాయకత్వం వహించి ముందుకువచ్చి నడిపిస్తున్నారు అనేటటు వంటి అభిప్రాయం కలుగుతున్నది. కాబట్టి ఇంతకు చెప్పబోయేది, రాజుగారు ఆలస్యంగా చెప్పినా, వారు చెప్పినటువంటి సూచన, దీనిని పరిష్కారం చేసే దానికి ఒక శీర్షాణం ఈ సభద్వారా ఈ శాసనసభ యొక్క అభిప్రాయం ఇది అవి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించేదానికి మనము వెనుదీయకూడదని దానిని ముఖ్యంగా వారి పార్టీలో పెట్టి వారి పార్టీ ఆమోదముకూడా తీసుకొని శాసన సభలో పెడతే చాలా బాగుంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను. ఒకవేళ వారి పార్టీలో వారికి బలము లేకపోతే, కనీసం అది శాసనసభలోనైనా ప్రవేశ పెట్టమని కోరుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలో, మన దేశంలోకూడా, గత ఒక సంవత్సరంగా ఆకేకమైన ఇబ్బందులకు మనము లోను అవుతున్నాము. ఒకసారి పెద్ద అవాంఛనీ తరువాత సర్కారు జిల్లాలలో సంవత్సరంలోనే మూడుసార్లు, గత పతంబు 5 వ తారీఖునుండి ఇప్పటివరకుకూడా, మూడుసార్లు తుఫాను వచ్చి మంటల్ని పోయినాయి. ఆనేకసార్లు పీఠారెడ్డిగారికి చెప్పినాము, పెద్ద

పెద్ద ప్రాజెక్టులకు ఖర్చు పెడుతున్నాడు. ప్రాజెక్టులకు ఖర్చు పెట్టే డబ్బులో కొంత అయినా అక్కడ ఉన్నటువంటి Irrigation schemes కు, Drainage schemes కు ఖర్చు పెట్టాలని. అవిధంగా చెప్పగా చెప్పగా, మూర్తిరాజుగారి ప్రోత్సాహంవల్లనైనా, ఎవరి ప్రోత్సాహంవల్లనైనా, ఒక Drainage Bill తీసుకువచ్చారు. దానిని చట్టము చేసినాడు. అయితే అది ప్రారంభించేటప్పటికి మళ్ళీ మనము ఈ పన్నులు వసూలు చేయలేని పరిస్థితిలో పడిపోయివాము. అయితే అక్కడ పరిస్థితి ఏమిటంటే, మరి ఈ కొత్త ప్రాజెక్టులు పూర్తి కాక ముందే ఇది పూర్తి అయి అక్కడ ఉండే భూమి అంతా సాగులోకి వచ్చేదానికి, అక్కడ ఉండే ఆయకట్టునుంచి ఎక్కువ లాభము పొందేదానికి, అక్కడ ఉన్న ఆయకట్టును stabilise చేసేదానికి ఈ ప్రభుత్వము 12 ఏళ్లు ఏమీ చర్య తీసుకోక పోగా ఈ సంవత్సరం ఏమీ చేస్తుంది అనేదికూడా ఖచ్చితమే. మురుగు సమస్య గురించి రి కోట్లు రూపాయలు ఇస్తామని చెప్పినారు. ఈ రి కోట్లు రూపాయలు ఏ విధంగా ఖర్చు పెడతారు అనేటటువంటి ఒక నిర్దిష్ట విధానముకూడా లేదు. ఇకపోతే ఈ తుపానుగురించి 18 కోట్లు రూపాయలు మేము ఖర్చు చేసినామని చెప్పినారు. ఈ 18 కోట్లకూడా కలెక్టర్లకు అధికారాన్ని ఇచ్చి వారిని పంపిణీ చేయమంటే, ఈ కలెక్టర్లు, ఢిల్లీనుంచి వచ్చినాయన ఒకాయన, ఇక్కడ Secretariate లో Air condition గదులనుంచి పోయిన ఒకాయన. వీరికి అది ఏవిధంగా ఖర్చు పెట్టాలో తెలియక తికమక పడి దానిని సరిగా ఖర్చు పెట్టకపోగా కొన్ని కొన్ని చోట్ల ఇది lapse అయినటువంటి పరిస్థితికి వాళ్లు తీసుకొని వస్తున్నారు. ముఖ్యంగా జిల్లా పరిపాలనా చూసే, మంత్రులు వారు ఇక్కడ పోట్లాడుకోవడం గానివ్వండి, లేక వారి పార్టీలో అనైక్యత గానివ్వండి అసలు మంత్రులు అంటే కలెక్టర్లకు లెక్కలేకుండా ఉంటున్నది. ఇక్కడ Irrigation మంత్రిగారు ఒకసారి order పంపిస్తే మా జిల్లా కలెక్టరు దానిని అసలు లెక్కచేయకుండా, అమలు పరచకుండా అసలు దానిని High Court వరకు తీసుకుపోయినారు. మరొకసారి చి. రి. రాజుగారు మంత్రిగా ఉండగా, ఈ తుపాను సహాయ కార్యక్రమాలకుగాను ఇచ్చే నిధులన్నీ ప్రజలయొక్క విరాళం లేకుండా ఇవ్వమని చెప్పితే, అక్కడ జిల్లా కలెక్టరు కొన్ని చోట్ల ఈ విరాళాలు ప్రత్యేకంగా వసూలుచేసి, గవర్నమెంటునుంచి order ఇచ్చినప్పటికీ, ఆ కలెక్టరు దానిని అమలుపరచలేదు. ఈ విధంగా ఇతరచోట్లవే కాకుండా, ఇతరులలోనే కాకుండా ఈ ఏదోగస్తులలోకూడా indiscipline ఏర్పడి అసలు ఈ మంత్రివర్గాన్ని లెక్కచేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ముఖ్యంగా అనేక మంది, కాననసఖ్యులు, కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందినవారు ఈ మద్యపాన నిషేధాన్ని రద్దు చేయండి, వానివల్లనే దేశానికంతా అరిష్టం వచ్చింది, దానివల్లనే తెలంగాణాలో ఎక్కువ నిధులు ఉండడం, ఆంధ్రలో డబ్బు లేకపోవడం, ఈ డబ్బు అక్కడ ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది అనేటటువంటి వారన ఉన్నప్పటికీ, ఇది ఎవరో చెప్పారు. ఏ మొరార్జీగారో, ఎవరో చెప్పుతున్నారు. కాబట్టి దీనిని ఇప్పుడప్పుడే చేయము అనేటటువంటి అసందిగ్గమైన పరిస్థితి, ఒక decision తీసుకోకుండా కాలయాపన చేసేటటువంటి పరిస్థితి, యోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లుకన్నదు తుంది. అందువలన, ఇదిగో పలానా నాటికి ఈ మద్యపాననిషేధము రద్దుచేస్తాము, లేకపోతే చేయము అనేటటువంటిదేమీ చెప్పకుండా కాలయాపన చేస్తున్నారు.

పోతే, ఈ cyclone గురించి ముఖ్యంగా అక్కడ సర్కారు జిల్లాలో remission ఇవ్వాలనే అటువంటి ఆలోచన ఉన్నది. నేను చెప్పినాను తిమ్మారెడ్డిగారికి, అసలు ఈ cyclone వల్ల నష్టముకంటే ఈ మంత్రులు పర్యటనచేసి వారు ఇష్టము వచ్చినట్లుగా, cheap popularity కోసం, ఒక్కొక్క ఎకరానికి 150 రూ.లు ఇస్తామని ఒకరు, ఇది అంతా కూడా remission ఇస్తామని ఒకరు ఈ విధంగా చెప్పారు. అసలు తుపానుంటే ఈ మంత్రుల ఉపాచారాల వలన ఆంధ్ర రైతాంగం యావత్తుకూడా నష్టపడినారని మనం చేస్తున్నాను. ఇది కేవలం నా ఆభిప్రాయముకాదు. అక్కడ ప్రతిఒందరూ కూడా అంటుంటుంది. అయితే అప్పుడు మంత్రులుగా ఉండినవారు కొంతమంది ఇప్పుడు లేరు. మంత్రులుగా మీరు అక్కడ ఏమీ చెప్పి వచ్చారో వారూ పత్రికలు చూచుకొనో లేక మీ P.As. మీ statements వ్రాసి ఉంటే, అది చూచుకొని అవి ఎంతవరకు అక్కడ అమలు జరపబడినాయి అనేది మీరు ఆలోచించారా అని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పినారు. వారు చెప్పినప్పటికీ కూడా అది అక్కడ అమలు జరపలేదు. వారికి loans ఇస్తామని చెప్పినారు. ఈ రోజు నేను ఒక వ్రాళ్లు కూడా పంపించాను. అసలు ఇన్ని లక్షలు, ఇన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టామని అంటున్నారు. ఎంతవరకు పంపిణీ జరిగింది. ఏ విధంగా బిల్వ్యాడా జరిగిందని అడిగితే, మా ఒక్క తాలూకాలోనే 10 వేలు కంటే పక్కువ బిల్వ్యాడా చేయ లేదు. అద్దూడా, నేను ఒక పావుకారు దగ్గర loan కొరకు పోతే, లక్ష రూపాయలకు ఒక సంతకం తీసుకొని లక్ష రూపాయలు అప్పు ఇస్తాడు. కాని ప్రభుత్వం దగ్గర loan ఇవ్వమంటే 25 సంతకాలు కోరారు. కాబట్టి ఈ పాత పద్ధతులు, పాత విధానాలు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసినటువంటి పద్ధతులనే ఎందుకు పెట్టుకుని, ఇటువంటి అవాంతర పరిస్థితులను పద్ధతులకు ఎదుర్కొనడానికి, మీరు ప్రయత్నం చేయడం అంటే అది హాస్యాస్పదం. అసలు మీకు ఒక నిర్దుష్టమైన కార్మికమముగాని, విధానంగాని లేదని చెప్పుతున్నాను.

శరువాత Naxalites movement ఇది ఎంగుకు వచ్చిందంటే, నేను Home Minister గారితో సంభాషిస్తే వారు చెప్పినారు. అక్కడ లేనివనమో, బీదరికమో ఇవన్నీ కారణాలు అని మరి సర్కారు జిల్లాలోగాని, ఇంకొక్కడైనాగాని, వేలాది ఎకరాలు బంజరు భూములు ఉన్నాయి. అవి ఈ నాటికి కూడా వంపిణీ జరగలేదు. కొన్నాళ్లుపోతే ఒక G. O. వస్తుంది. మరి కొన్ని రోజులు పోతే G. O. కాదని, ఇంకొక G. O. వస్తుంది. మరి ఇప్పటికి కూడా బంజరు భూములు వంపిణీ చేయకుండా ఉంటే, Naxalites లే కాదు, సర్కారు జిల్లాలోనేగాని, మరొకచోట గాని ఈ భూమి వంపిణీ మీద, ప్రభుత్వము మీద తిరుగుబాటు వస్తుంది. కాబట్టి ఏదైనా కార్యక్రమం పెట్టుకొంటే, 1, 2 సంవత్సరాలలోపల ఇది మేము చేశాము ఇది చేయగలుగుతున్నాము అని చెప్పడానికి మీకు అభిప్రాయాలు ఉండాలి. అక్కడ పూల దండలు వేయించుకొని, అక్కడ 'చెప్పిన మాటలు మరచిపోయి, ఇక్కడ దాన్ని గురించి సెక్రటరీల దగ్గరకుపోయి అడిగితే, అప్పుడై అది ఏలు కాదని సెక్రటరీలు చెప్పుతున్నారు. కాబట్టి బంజరు భూముల వంపిణీ ప్రక్రమంగా చేయలేకపోతే స్వతంత్ర పోరాటం సందర్భంలో అల్లూరి పీఠారాధురారాజు విధంగా అయితే అక్కడి వర్గీకరణ ౧౯౩౦ నాటినుండి కో

ఈ రోజు నక్సలైట్లు కూడా అదే పరిస్థితిని తీసుకొన్నారు. కాబట్టి ఒక్క శ్రీకాకుళంలోనే గాదు, ఖమ్మంలోనే కాదు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ప్రతి చోట కూడా భూములులేనివారికి లక్షలాది ఎకరాలు ఉన్న భూమిని పంపిణీ చేయడానికి ఒక సంవత్సరం కార్యక్రమం పెట్టుకొని ఎందుకు చేయకూడదు అని అడుగు తున్నాను. నాకు ఇంక సమయం లేదంటున్నారు కాబట్టి యింతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. బి. ఆప్పారావు :—అధ్యక్షా, సుమారు 8 మాసాలుగా దేశంలో పరిపాలన స్థంభి చిన పిమ్మట, ప్రజలు భీభత్సానికి పాల్పడిన పిమ్మట ఈనాడు గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంపైన చర్చించుకొనే అటువంటి అవకాశంఉన్నది. కాని, దురదృష్టవశాత్తు, ఈ గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము చూస్తూ ఉంటే “అలవై కుంఠ పురంబులో నగరిలో ఆ మూల సౌధంబులోపల.....” అన్నట్లు గవర్నరు గారు మాట్లాడినట్లు ఉన్నది గాని, ఈ దేశంలో ప్రజలను, దేశంలో పరిస్థితిని, ప్రభుత్వ కార్యకలాపాన్ని దృక్పథంలో పెట్టుకొని మాట్లాడినట్లు లేదు. దేశంలో ఒక చోట హతులు, ఇంకొక చోట మృతులు, వేరొక చోట తుదార్థులు, ఉన్నాయి. ఒక చోట గృహదహనాలు, ఇంకొక చోట సజీవదహనాలు జరుగు తున్నాయి ఒక చోట నరకం, మరొక చోట నారీలోక ఆర్థనాదం వినవస్తున్నది. ఒక చోట అధికారుల అధికారం, అసాధికారుల ధిక్కారం, వేరొక చోట దిక్కు మాలిన ప్రజానీకం, ఈ దేశంలో కన్పడుతున్నది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఈనాడు హృదయ విచారక మైనటువంటి స్థితిలో మనం ఇక్కడ సమావేశమైనాము. నిజానికి, ఈ సభలో ఏమి మాట్లాడవలెను, ఎందుకు మాట్లాడవలెను అనేటటు వంటి సందేహము ప్రతి ఒక్క శాసన సభ్యునికి ఉత్పన్నం అయింది. ఇప్పుడే, మన మిత్రులు, పెద్దలు శ్రీ వి. బి రాజుగారు చాలా గంభీరంగా, హృదయ విచారకంగా, భావగర్భితంగా చాలా విషయాలు మాట్లాడారు. నిజమే, ఈనాడు దేశంలో ఉత్పన్నమైనటువంటి అతి ముఖ్యమైనటువంటి సమస్యలలో అగ్రస్థానం తీసుకొన్నది ఈ తెలంగాణా ఉద్యమం. ఈ తెలంగాణాపట్ల సానుభూతి ఎవరికి ఉన్నదనేది పెద్ద సమస్య. తెలంగాణాపట్ల, తెలంగాణా ప్రజానీకంపట్ల సానుభూతి, ఇది ఎవరికి ఉన్నది ఈ సానుభూతి అనే విషయాన్ని తెలుసుకోవాలి అనే ఉద్దేశం ఉన్నవాడు, నిజానికి ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి ఎక్కువ సానుభూతి ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. ఈ తెలంగాణా నాయకులలో మాత్రం ఈ తెలంగాణాపట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ ఉన్నట్లు మనకు ఎంత మాత్రము చెప్పడానికి వీలులేదు. ఈ రోజు రాజుగారి ఉపన్యాసము అది వింటూ ఉంటే, ఒక విషయం నా హృదయంలో కల్లోల పరిస్థితిని కల్పించింది. రాజుగారు చాలా ఉద్రేక పూరితంగా మాట్లాడుతూ దీనిని solve చేయడానికి ఒక solution మాత్రం సరియైన వద్దతిలో ఇవ్వడానికి తగిన ధైర్యం లేకపోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. రాజుగారి భావాలతో నేను సంపూర్ణముగా ఏకీభవించినాను. ఆయన హృదయంలో ఉన్నటువంటి ఉద్రేక పరిస్థితిని కూడా నేను అర్థం చేసుకొన్నాను. కాని దానికి సరియైనటువంటి solution ఇవ్వడానికి ధైర్యం ఎందుకు లేక పోయిందని నేను స్పష్టపడుతున్నాను. శాధపడుతున్నాను, నేను శాధవడే దానికంటే నిజానికి ఈవేళ ఇక్కడ నుంచి వారికి నేను ఒక సలహా ఇవ్వదలచు

కొన్నాను. వారికే కాదు, తెలంగాణా శాసన సభ్యులందరికీ కూడా. ఈ వేళ ఎందుకు ఈ తెలంగాణా ఉద్యమము విజృంభించిన ఏమ్మట కూడా ప్రభుత్వములో ఒక రకమైన చైతన్యము లేకుండా పోయిందనే భావన రాజుగారు వ్యక్త పరచారు. ప్రభుత్వములో చైతన్యం ఎందుకు వస్తుంది! ఈ వేళ ఒక ప్రశ్న అడుగుతున్నాను. మీకు నిజంగా ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రమే మీకు కావాలన్నప్పుడు మీలో ఒక ఐక్యతను సాధించండి. ఇంత మంచి చెప్పినప్పటికీ, ఇంత అల్లకల్లోలము జరిగినప్పటికీ, దేశంలో ఇంత భీభత్సం జరిగినప్పటికీ, ఇంత దహనభాండం జరిగినప్పటికీ, ఇంత దోపిడీ జరిగినప్పటికీ, ఎందుకు ప్రభుత్వము కిక్కురిక్కుమలం కుండా ఉంది? ప్రభుత్వం ఎవరి చేతిలో ఉన్నది? ప్రభుత్వం కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీ చేతిలో ఉన్నది. మీకు ధైర్యం ఉంటే, మీకు నిజంగా తెలంగాణా సాధించాలనే ఉద్దేశ్యం ఉంటే మీరు ఇటు వచ్చి మాతో కలవండి. ఈ ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టండి. మీరు ప్రభుత్వంలో కూర్చోండి, తెలంగాణాను డిక్లర్ చేయండి. మేము మిమ్మల్ని సపోర్ట్ చేయటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. నేను మిమ్మల్ని అందరిని ఆహ్వానిస్తున్నాను. మాతోపాటు మీరు కలవండి. మీకు ఆ ధైర్యం ఎందుకు లేకపోయిందని అడుగుతున్నాను. మీకు ఆ ధైర్యం ఉంటే రండి. లేకపోతే మీరు చెప్పేదంతా బూటకమని ప్రజలు భావిస్తారేమోనని భయపడుతున్నాను. మీకు సరైన సొల్యూషన్ కావాలంటే అది ఒకటే మార్గము. అది ఒకటే మీరు త్రికరణ శుద్ధిగా భావించవలసిన విషయము. ఆ ధైర్యం మీకు లేనప్పుడు ఊరికే పోలికేకలు వేసుకొంటే తెలంగాణా రాష్ట్రం వస్తుందా? పోలికేకలు వేస్తే మనకు న్యాయత్రయం వచ్చిందా? ఎంత పని మనం చేయవలసి వచ్చింది? ఎంత ఐక్యతను మనం సాధించుకోవలసివచ్చింది. ఎంత త్యాగాన్ని ప్రదర్శించవలసివచ్చింది? ఆ ధైర్యం మీకు ఎందుకు లేకపోయింది? రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్స్ పెడితే ఏమి వస్తుంది? వారి ఆవేశాన్ని పురస్కరించుకొని, నాలో ఉన్న ఆవేశంతోపాటు యీ ఒక మాట చెప్పినందుకు వారు నన్ను మన్నిస్తారని, ఉమిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—వి. బి. రాజుగారిని మనం లీడర్ గా ఎన్నుకొందామంటారా!

శ్రీ జి. బి. ఆప్పారావు :—వస్తే వచ్చనిసిరిగా చేద్దాం. ఆయనకు ముఖ్యమంత్రి పదవి ఇద్దాం. తర్వాత వారు తెలంగాణాను డిక్లర్ చేస్తారు. తర్వాత మన ఖర్చైన మనం ఉండవచ్చును.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అది మీ రిద్దరు ఎట్లా పరిష్కారం చేసుకొంటారు?

శ్రీ జి. బి. ఆప్పారావు :—మా ఇద్దరితో మీరు కలిస్తేగాని మీ సమస్య పరిష్కారం కాదు. మంత్రివర్గ విస్తరణ గురించి ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఇది చాలా చిత్రంగా ఉంది. మన గోల్కొండ నవాబుల కాలంలో అక్కన్న, మోదన్నలు ఇద్దరు మంత్రులు పరిపాలించారు. ఆ సేతు హిమాచల పర్వతం రాజ్యం పలివ రాముడు కాలంలో ఎక్స్టెన్షన్ మంత్రి, ఇంటర్నల్ మంత్రి

అటు భరతుడు, ఇటు లక్ష్మణుడు-యీ ఇద్దరితోనే రాముడు రాజ్యం ఏలాడు. గోల్కొండ నవాబులు ఇద్దరు మంత్రులతో రాజ్యం ఏలితే మన నవాబులు-కాంగ్రెస్ వారు మంత్రులను ఉపద్రవంగా పెంచుకుపోయారు. పూజ్య రాజాజీ ముఖ్యమంత్రిగా పెచ్చినపుడు ఒక సందేశాన్ని ఇచ్చారు. ఆయనకూ యీ విషయమివ్వబడింది. ప్రజాస్వామ్యంలో నాకు మంత్రి పదవికావాలి. నాకు మంత్రిపదవి కావాలి-అని వస్తూ ఉంటారు. దానిని తట్టుకోవడానికి కొంతమందికి శక్తి ఉంటుంది. కొంత మందికి ఉండదు. ఈ విషయంలో మాత్రం మన బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని నేను చాలా ప్రశంసిస్తున్నాను. ఆయన తానుకు శక్తిసామర్థ్యాలు చాలా క్లయి మాక్కువరకు వెళ్ళాయి. ఇక చరిత్రలో ఏ ఒక్కరికి మంత్రిపదవి చేయాలనే ఆశలేకుండా చేశారు. రాజగోపాలాచారిగారు సాధించలేని పని వీరు చేశారు. రాజాజీగారు ఒక మాట అన్నారు. రసికుండు ఒకడు చాలును, రసహీనులు పలువురేల అన్నారు. అందుచేత ఆయన ఫిల్మర్ చేసి, ఫిల్మర్ చేసి, మంత్రివర్గాన్ని తక్కువ మందితో కుదించు చేసుకొని వెచ్చారు. తర్వాత-ప్రకాశం గారు త్యాగం, శీలం కావాలన్నారు. పసముత్యం ఒకటి చాలును, గనపూడ్చిన చింపిరాక్కు గంపెండేల-అన్నారు. అందుచేత, తక్కువ మందితో ఎక్కువ సమర్థ వంతంగా పరిపాలన చేయటం-అది సౌలభ్యంగా ఉంటుంది అని ప్రకాశంగారు అన్నారు ఇక, సంజీవరెడ్డిగారు స్వపక్షమేగాని ప్రతిపక్షం పనికిరాదని, అందులో ఫిల్మర్ చేయాలన్నారు. తర్వాత సంజీవయ్యగారు పాత సాంప్రదాయం అనుసరిస్తాము అన్నారు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు "ఏమి - ఇదంతా పిశాచంలాగా ఉన్నది. ఈ పిశాచాన్ని బయటపారేస్తే బాగుంటుంది, ఇకపై ఎవరూ యీ మంత్రిపదవి అశించకుండా చేయాలి" అన్నారు. ఈ ప్రాబ్లమ్ ను గొప్పగా సాల్వ్ చేశారు. అందుచేత తప్పనిసరిగా చారిని అభినందించాలి, దేశంలో తీవ్రంగా నక్సలైట్ల గొడవ ఉంది. దానిని గురించి చాలామంది స్నేహితులు చెప్పారు. ప్రభుత్వ దృష్టిలో కూడ అది చాలా తీవ్రసమస్యగా ఉంది. ఈ నక్సలైట్లు ఇవాళ ఏదో కొత్తగా ఉన్నదని అనుకొంటున్నారు. అది కాదు ఇవాళ నక్సలైట్స్ అనే పేరుతో, పేరుతో కనబడుతుంటే, వీరు కొత్తగా ఎక్కడో ఉత్పన్నమయినారేమోనని అనుకొంటున్నారు. కాని, ఇది రాముడు కాలంలోనే ఉంది. నక్సలైట్స్ అప్పుడు కూడ ఉన్నారు. కాని పాలసీలో మాత్రం తేడా, ఇప్పటి ప్రభుత్వం అసలంబించే పాలసీలో మాత్రం తేడా ఉంది. రాముడు కాలంలో నక్సలైట్స్ చాలా తీవ్రంగా విజృంభించారు. వారు కూడ రక్తపాతం చేశారు ; మనుష్యులను చంపి రక్తాన్ని తీసుకువచ్చి యజ్ఞాలలో హోములలో వేయటం జరిగింది. కాని ఆ నాడు రాముడు చేట్టిన పాలసీ వేరు. ఇప్పుడు మన ప్రభుత్వం చేట్టిన పాలసీ వేరు. అందువల్ల యీ నక్సలైట్స్ గొడవ తగ్గుతుందని ఊహించటానికి ఆస్కారం కనపడటంలేదు. నక్సలైట్స్ విజృంభించినపుడు రాముడు వెంటనే దేశం వదలి బయటకువచ్చారు. కాని ఇప్పుడు ఇక్కడ మనం మాత్రం కదలం, మెదలం. మన ప్రభువులుకూడ అధికారం వదలిపెట్టి బయటకువస్తే యీ నక్సలైట్స్ ను పేటాడి, వెంటాడి, దండయాత్రచేయటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అప్పుడు రాముడు బయటకు వస్తే భరతుడు ఉన్నాడు. ఇక్కడ కూడ పాదుకాపట్టాభిషేకం ఇచ్చిబయటకు రావచ్చునుకదా. నాయకుడు బయటకు రానప్పుడు ప్రజలు నక్సలైట్స్ వెనకాల పోతారు. దళరథుడు బయ

టకు కదలలేకపోయాడు. ఆ ప్రజలందరూ ఆ నక్సలైట్స్ వెనకాల రాక్షసుల వెనకాల పడ్డారు. రాముడు బయటకు వచ్చారు. ప్రజలు రాముని వెనకాల వచ్చే కారు రాక్షసులు మిగిలిపోయారు. ఈ నాడు కూడ సరైన నాయకుడు ప్రజల లోకి పోతే యీ నక్సలైట్స్ వెనకాల ఉన్న ప్రజానీకం ఆ నాయకుని వెంటపస్తారు. అదే దీనికి సాల్వేషన్. ఆ రకంగా చేయటానికి తగినటువంటి స్థోమత యీ నాడు ప్రభుత్వాలకు లేకపోవటం విచారకరము. నక్సలైట్స్కు అవకాశాలు చిక్కటానికి కారణం ప్రభుత్వంతాలుకు విధానాలు, ప్రభుత్వంతాలుకు ఉద్యోగులే అని చెప్పక తప్పదు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఇటు ప్రభుత్వాన్ని వినకపోయి, అటు ప్రజలను వారి చిత్తంవచ్చినట్లు వ్యవహరిస్తుంటే యీ నక్సలైట్స్ చెలరేగారంటే తప్పు ఏమి ఉంది? పొరపాటు ఏమి ఉన్నదని అడుగుతున్నాను. విశాఖజిల్లా శృంగ వరపుకోట తాలూకాలో విజయగిరి గ్రామంలో జరిగిన ఉదంతం చెబుతాను. అక్కడ కలెక్టర్ గారు ఒకే స్థానంలో, ఒకే సేబర్ మీద రెండే ఆర్డర్స్ చేస్తుంటే రెండు జడ్జిమెంట్స్ ఇస్తుంటే, ఆ ప్రజలు ఒక అసైన్ మెంట్ మేజర్ లో అన్యధా శరణునాన్తి నాగిరెడ్డి శరణం మమ—అని అంటే తప్పు ఏమి ఉంది? 25 కుటుంబాలను వెళ్లగొట్టి, ఒక మాజీ నైనికుడు ఉన్నది పట్టా ఇస్తే మీరు చెప్పుకొంటే వినక పోయి, వంచాయితీ రిజల్యూషన్ పాస్ చేస్తే వినకపోయి, ప్రభుత్వం తాఖదు ఇస్తే వినకపోయి. ప్రభుత్వం తాలూకాకు ఆర్డర్స్ ను ఉల్లంఘించి ఒక జడ్జిమెంట్ రైతులపక్షంగా తీర్పువచ్చిన తర్వాత మళ్ళీ కలెక్టర్ సంబంధం పెట్టుకొని దానిని రివర్స్ చేసి, దానిని చిందరవందరచేసి 25 కుటుంబాల రైతులకు నష్టం కలుగజేసి నపుడు వారు నాగిరెడ్డిగారిని జవమాల చేస్తే తప్పు ఏమిటి? మీరు శరణు ఇవ్వరు. మీరు రక్షణ ఇవ్వరు. మీ ఉద్యోగులు మీ మాట వినరు. ఏమిటి దానికి కారణం? ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ లో ఖయాన్ వచ్చింది. ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ రిఫార్మమ్స్ తెస్తా మన్నారు. అది వదలిపెట్టారు. ఉద్యోగులంటే మీకు దడదడ. వారు చేస్తున్న అవకతవకలన్నీ మీరు చకవ్ చేయరు చేయలేరు. వారి దృష్టిలో ప్రజలు లేరు. వారు ఊర్ధ్వలోకంలో చూస్తున్నారు. అధోలోకంధా ఉన్న ప్రజలు నాగిరెడ్డిగారి భజన చేస్తున్నారు; తప్పేముంది? "అన్యలో శరణం నాన్తి నాగిరెడ్డి శరణం మమ" అంటున్నారు వారు ఇలాంటి దుస్థితులు ఉత్పన్నం అయినప్పుడు మీరు తక్షణమే చర్యచేసుకోవడం అవసరం. నేను లోగడ ఒకసారి చెప్పాను దేనిని అయినా తమించగలము, దేనినైనా భరించగలము. దేనినైనా ఎంత కష్టమైనా జప్పుకోగలము. కాని పరిపాలనా విధానం సక్రమంగా లేకపోతే ప్రజలు ఎంతమాత్రం తమించరు, సహించరు. దేనికి ప్రభుత్వం? ప్రజలకు మంచిచేయడంకోసం ప్రభుత్వంగాని చెడు చేయడం కోసం కాదు. అవసరమైనప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని check చేసే శక్తి ప్రజలకు యున్నది. తొలగించే శక్తి ప్రజల చేతులలో ఉన్నది. ప్రజలతాలూకు భావానికి విరుద్ధంగా ప్రభుత్వోద్యోగులు వ్యవహరిస్తూ ఉంటే check చేయలేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఉన్నదంటే ఇది పతనానికి నాంది అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ పద్ధతులలో దేశం ఇంకా తలక్రిందులై తారుమారై పోకుండా తక్షణమే ప్రభుత్వం ఎంతైనా జాగ్రత్త తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈవేళ ప్రజలలో ఎక్కడా శాంతిలేదు. ప్రభుత్వానికికూడ భద్రత లేకుండా పోయింది. అనాధులగు రైతుల ఆధీనంలో ఉన్న బంజరుభూములను,

పోరంబోకు గ్రామాలను చిన్నచిన్న కమిటాలు, 20, 10, 15 పెట్టు 60 సంవత్సరాలనుంచి అక్రిమగాలో ఉంటూవుంటే వాళ్ళను వెళ్ళగొట్టి దానిని ఎవరికో పట్టా యివ్వడానికి కలెక్టరు సాహసంస్తున్నాడు. ప్రభుత్వం యిక్కడనుంచి direction యిచ్చినది. It is not the policy of the Government. ప్రభుత్వం direction యిచ్చినప్పటికీ, దానిని cancel చేసి local representation పెడచెవినిపెట్టి పంచాయితీ తీర్మానం పెడచెవినిపెట్టి ప్రజల ఉద్దేశ్యాలను పెడచెవినిపెట్టి యంత high handed గా collectors అక్కడ వ్యవహరిస్తూ ఉంటే పరిపాలన ఏమి అవుతుంది? అక్కడ ప్రజలు revolt అయినారు అంటే తప్పు ఏమి ఉన్నది. ఇలాంటి అరాచకాలు ఎక్కడైనా జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వ పాలనీకీ విరుద్ధంగా కలెక్టర్స్ వ్యవహరించినప్పుడు తక్షణమే check చేయాలని మనవిచేస్తూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి (దుగ్గిరాల):—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని సమర్థిస్తున్నాను. తెలంగాణాలో జరుగుతున్న రీ పెరి చరిత్ర పునరావృత్తం చేస్తే దీనికి వివిధమైన మార్గం ఉన్నదో అచూహన కానట్లుగానే కనిపిస్తున్నది. కానన సభ్యులుగా మనం ఇక్కడ సమావేశం అవుతున్నాము, పోయినసారి తెలంగాణ అల్లరులు వచ్చిన తరువాత మార్చిలో సమావేశం అయి, ఇంతకాలం తరువాత మళ్ళీ సమావేశం అవుతూ ఉంటే ఒక విధమైన భయం సందేహం మాకు ఇక్కడికి వచ్చేవారికే కాకుండా యిళ్ళదగ్గర ఉన్న వారికికూడ మనవాళ్ళు హైదరాబాద్ వెళ్ళి ఏమి అవుతారో అనే సందేహం యివ్వాళ ఆంధ్రదేశం యావత్తు యున్నది. ఇటువంటి పరిస్థితికి మనం ఏ విధంగా సర్దుబాటుచేసుకోవాలి, దానికి ఎంతకాలం పడుతుంది? ఇవ్వాళ వచ్చినటువంటి పరిస్థితిలో యీ దేశం ఏ వరపడితో కొట్టుకొనిపోతోందో, ఏ విధంగా అనేక అనర్థకాలు రాబోతున్నాయో ఒకసారి చూస్తే నట్లయితే కాననసభ్యులుగా ఇక్కడ ఉన్న ప్రజలుగా మన విద్యుత్తధర్మాన్ని నేర వేర్పరచలేదేమోననిపిస్తున్నది. ఇండాక గౌరవనీయులైన మాజీమంత్రి వి.వి. రాజుగారు చెప్పిన statement లో అనేక త్యాగాలు కావాలి అంటున్నారు. ఏ విధమైన త్యాగాలు? త్యాగాలు అంటే దానికి ఒక హద్దువద్దులేదా? త్యాగం అనేదానికి ఒక నిర్దుష్టమైన ప్రాతిపదికఉన్నట్లయితే అలాంటి త్యాగాన్ని చేయడానికి ఆంధ్రప్రజలు ఎప్పుడూ వెనుకంజవేయరు. ఆంధ్రులు ఆత్మగౌరవంతో బ్రతకాలి అనే పద్ధతిలో చేసే త్యాగం తప్పితే, త్యాగానికి నిర్దుష్టమైన ప్రాతిపదిక ఏమి లేకుండా ఏదో త్యాగం చేయాలి అని వ్యక్తిగతమైన స్పృహతో, దేశాన్ని ఒక పద్ధతిలో నశిపవలసిన నాయకులు, ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలయొక్క మద్దతు ఉన్నంత కాలమే అధికారంలో ఉండడానికి అనికాళం ఉంటుందనేది మరచి పోయి త్యాగం చేయండి అనే పరిస్థితి ఏర్పడితే రేపు ఒక నాయకుడు వస్తే ఆంధ్ర ప్రజలు సహిస్తారా? ఆంధ్రులలో మెజారిటీ ఎక్కడున్నా సరే చూరికి సంపాదించుకోడానికి అవకాశం ఉన్నది. తప్పితే ఒకరిని గురించి ఏదో విధంగా పోతే సర్దుబాటు అవుతుందని ఏ ఒక్కరైనా అనుకుంటే అది పొరపాటు అవుతుంది. ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని విచ్ఛిన్నం చేయడానికే అది దారి తీస్తుంది తప్పితే ఏవో త్యాగాలవల్ల మాత్రం యిది సర్దుబాటు కాదు. కావలసింది మనస్సులు విప్పుకొని సరైన పద్ధతిలో యివ్వాళ క్షైలులో ఉన్నవారుగాని,

బైట ఉన్నవారు గాని చిత్తశుద్ధితో కూర్చుని మాట్లాడుకున్నట్లయితే ఒక ప్రాతి
 పదికవస్తుంది. ఆ విధంగా జైలులో వేయకముందు వారందరు కూర్చుని
 సామరస్యంగా కొన్ని పరిస్కార మార్గాలు ఆలోచించుకొన్న రోజులు ఉన్నాయి.
 దానిని violate చేశారు ఇవాళ మళ్ళీ అదే ప్రాతిపదిక పెట్టుకొని
 కూర్చున్నట్లయితే ఈ దేశంలో ఒకరినొకరు రెచ్చగొట్టుకొనే పరిస్థితులు
 ఏర్పడతాయి. గాని solution రాదు. ప్రజలు అంటే ఎవరు? ఈ ప్రజలు
 ఎందుకు ఈ విధంగా చేస్తున్నారు? ప్రజలలో చాల అమాయకులు ఉన్నారు.
 బీద ప్రజలు ఉన్నారు, ధనికులు ఉన్నారు. సమాజంలో అనేక విధాల
 అట్టడుగున ఉన్నటువంటి అధోగతిపాలైన ప్రజలు ఉన్నారు. ఈ ప్రజలను
 నడిచే నాయకలంతా స్వార్థంతో వారి యొక్క ఆలోచనా సరళితో వారిని
 సరైన పద్ధతిలో నడవకుండా వారిని అపమార్గాన్ని పట్టించి వారు అక్కడ
 చేస్తున్నారు. వీరు యిక్కడ చేస్తున్నారు. నిన్న మొన్నటి వరకు మంత్రులుగా
 ఉన్నవారు, sacrificing nature తో మంత్రవర్గంలో ఉండి తెలంగాణ ప్రజలకు
 ఈ విధంగా చేస్తాము అని ఆరు నెలలువారు ఏమి చెప్పకుండా ఒక్కసారి
 రాజీనామాలు యిచ్చి మళ్ళీ పద్ధతిని చేసుకొన్నారు. Leader అనుకొన్న
 మనిషిని, యావత్ కాంగ్రెస్ పార్టీ జనం వారి వెనక ఉండి వారిని continue
 చేయాలని అడిగినప్పుడు యింకా మళ్ళీ ఏవో sacrifice చేస్తే గాని కాదు అనే
 వాదన చాల పేలవమైనది. ప్రజలను అపమార్గాన పట్టించేది తప్ప యింకొకటి
 కాదు. ఇది ఆంధ్ర దేశంలో ప్రజలు ఒప్పుకోరని కూడా నేను మనవిచేస్తున్నాను.
 పోతే ఈ పరిస్థితి continue కాకుండా గవర్నమెంటులో ఉన్న పెద్దలు, యింకా
 సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో యివాళ వచ్చిన ఒడిశాకుల ప్రసక్తి లేకుండా
 అనేక విధాల ఆలోచించి solution తీసుకురావలసిన అవసరం ఉన్నది. లేకపోతే
 ఆంధ్ర దేశం రెండు ముక్కలు కాక తప్పదని నేను చెబుతున్నాను. కోస్తా
 జిల్లాలలో తుఫాను వచ్చినది. ఆ తుఫాను చాల భీభత్సంగాయిన్నది. ఒక
 చోట కరువులు, ఒక చోట తుఫాను. ఆంధ్ర దేశం ఈ భీభత్సంలోనుంచి
 ఎప్పుడు బైటపడుతుందో భవంతునికే తెలియాలి. ఈ భీభత్సంలో గుంటూరు
 జిల్లాలో నష్టం—official గా కాకుండా non-official గా రెండు వేల జీవితాలు
 పోయినాయి అంటే నిజంగా ఏ దేశంలోను కనివిని ఎరిగనటువంటది గవర్న
 మెంటు వెంటనే చాల ఉదారంగా చాలవరకు సహాయం చేసినది అందుకు
 నేను గవర్నమెంటును అభినందిస్తున్నాను. ఇంకా జపీనర్స్ లో ఒక విధమైన
 స్థితి పేరుకు పోయింది. ఎక్కడ ఏ విధమైన చెడు జరుగుతుందో, దానివి
 ప్రజా ప్రతినిధులు వారి దృష్టికి తీసుకువస్తే immediate గా action తీసుకో
 వలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ కార్యక్రమంలో గవర్నమెంటు
 బొక్కసానికి నష్టమేవచ్చే పద్ధతిలో జరుగుతున్నదితప్ప, యీ డబ్బు
 సక్రమంగా ఖర్చుకావడంలేదని నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.
 ఇళ్లకొరకని పంచిపెడుతున్నారని ఎవరోచావడం, తాము పంచిపెట్టకపోతే
 తమ ఉద్యోగాలు వుండవని ఆఫీసర్లు ఆ డబ్బును ఏదోవిధంగా ఖర్చు
 పెట్టడంతప్ప అది సద్వినియోగం అయ్యేవిధంగా కనపడడంలేదు. ఆ పద్ధతి
 ప్రభుత్వ బొక్కసానికి నష్టం చేకూర్చడమేతప్ప మరేమీ కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వం యీ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకుని, సక్రమమైన పద్ధతిలో యీ డబ్బు ఖర్చు అయ్యేట్లు, చూసినట్లయితే దానివలన అక్కడ నిజంగా నష్టపడిన వారికి తగు ఉపకారం ఉరుగుతుందని మనవిజేస్తున్నాను.

ఇక డ్రెయినేజీ పథకాల విషయమున్నది. ఈ మధ్య సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు డ్రెయినేజీ పథకాలకు సంబంధించి ఉదారంగా మూడుకోట్ల రూపాయలు ఎలాట్ చేశారని తెలుస్తున్నది. ఈ డ్రెయినేజీ పథకాలకు సంబంధించి అనేక సంవత్సరాలుగా పూర్వపు శాసనసభ్యులు, ప్రస్తుతం వున్న సభ్యులు ఎంతో ఆందోళన చేయడం జరిగినది. మనం సెస్సు విధించాము. కాని, సెస్సు కలెక్ట్ చేయలేని పొజిషన్ లో గవర్నమెంటు వున్నది అక్కడవుండే ప్రజలయొక్క పరిస్థితిని ఆయకట్టు డెవలప్ మెంటులో వున్న పరిస్థితిని అర్థం చేసుకుని, చేయలేనిచోట ఎటు తిరిగి చేయలేకపోతున్నారు—వున్నచోట ముంపువచ్చి అవసరంగా పంటలన్నీ పాడై పోతున్నాయి, గుంటూరు జిల్లాలో యీ సంవత్సరం రెండుకోట్ల రూపాయలు యివ్వాలనే ప్రతిపాదన వుంటే, దానిలో నుండి 75 లక్షలు కట్ చేసి నట్లుగా వింటున్నాము. అది చాలా శోచనీయము గుంటూరు జిల్లాలో మొన్న జరిగిన భీష్మము తమకందరకూ తెలిసినదే. తప్పకుండా యీ మొత్తమంతా అక్కడ వుంచవలసిన అవసరమున్నది. దానికి కావలసిన స్కిల్ ను ఏర్పాటుచేసి ప్లాఫ్ ను వేస్తే 'మేము వెంటనే ఆ కార్యక్రమం లేకప్ చేస్తాం' అని అక్కడ వుండే ఆఫీసర్లు అంటున్నారు. నారవరెడ్డిగారికి యీ విషయాలన్నీ తెలుసు. వారు యీ విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకుని వెంటనే దీనిని యింప్లీమెంట్ చేస్తారనే ఆశతో వున్నాం.

మూడవది—నక్సలైట్స్ బెడద. అసలు యీ నక్సలైట్స్ ఒక పెద్దం కాదేమోనని అనిపిస్తున్నది. దేశంలో అసంతృప్తితో, అధికారదాహంతో వున్నటువంటి కొంతమంది స్వార్థపరులు రేకెత్తిస్తున్నారితప్ప, ప్రత్యేకంగా నక్సలైట్స్ అంటులేరని, యిన్నాళ్లు లేనివారు యిప్పుడు పట్టుకువచ్చారనడం సత్యం కాదు. కొంతమంది స్వార్థంతో ప్రజలను పీడించి, ఏదోవిధంగా మనుగడకోసం దోచుకుతినడంకోసం యిదంతా చేస్తున్నారు. వారు నక్సలైట్స్ గాని, యింకొకరుగాని, ఎవరైనప్పటికీ, ప్రజలను వారి నుండి కాపాడడానికి ఎక్కువచర్యలు తీసుకోవాలి. తెలంగాణ ఉద్యమంలో నక్సలైట్స్ అంటున్నారు. యింకొక చోట అంటున్నారు. ఊళ్లోతగాదవస్తే నక్సలైట్ అంటున్నారు—ప్రజలకు వీరి నుండి ఒక పరిష్కారమార్గాన్ని చూపి, తగు చర్యలు తీసుకుని, కట్టుదిట్టం చేయాలని కోరుతూ నేను సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ఆధ్యక్షా, నిన్న శ్రీ పాపిరెడ్డిగారు ప్రభుత్వాన్ని గూర్చి చమత్కరిస్తూ ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ నీకానికి వచ్చిన బెడద—కరువు రాజులు, వరదరాజులు అన్నారు. అంతేగాక, త్యాగరాజుల బెడదకూడా వున్నదని నేను మనవిజేస్తున్నాను. నిన్నటి మొన్నటిదాకా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి జనానాలో వున్న బసవరాజుగారు ఒక రాత్రికి రాత్రికి మారిపోయి, ఏదో యింట్రాప్స్ వచ్చినట్లు రిజేనుచేసి, యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ఆందరూ త్యాగం చేయాలని, అందులో ఆంధ్రప్రాంతం నుంచి, కోస్తా జిల్లాల నుంచి,

రాయలసీమ జిల్లాల నుంచి వచ్చేవారు సహకరించడం లేదని అంటూ, భీమవరం నుంచి—అక్కడనుంచి వచ్చినవారు యిక్కడి క్లబ్స్‌లో పేకాడుతున్నారని, బార్‌లో మద్యపానం చేస్తున్నారని విమర్శచేస్తు మా అందరికీ చాలా బాధకలిగించేట్లుగా వారు మాట్లాడారు. కాని, వారుకూడా ఒకానొకప్పుడు బాపట్ల ప్రాంతంనుంచి యిక్కడికి ఎందుకు వచ్చారో మాకు బోధపడడంలేదు. అధ్వక్షా, ప్రస్తుతం యీ తెలంగాణా సమస్యలో అనుకోని వివత్కర కారణాలవలన, అనేకమైన ఓషభీజాలు ప్రవేశపెట్టి ఎవరి స్వార్థంకోరకు వారు తంటాలు పడుతున్నారు, ఎవరి పొజిషన్ కోరకు వారు తంటాలు పడుతున్నారు. వీరందరూ కలిసి ఓదార్పులయొక్క జీవితాన్ని మాత్రం నాశనం చేశారని చెప్పకతప్పదు. దక్కులేక, సాహసంలేక, ప్రజలలోకి వెళ్లి మెప్పించిచెప్పే కెపాసిటీ వీరిలో లేక, కుర్రవాళ్లను వుపయోగించుకొని, వారి కెరియర్ రూయిన్ చేసి, దానిపై తాము బ్రతకాలనుకుంటున్నారు. ఇప్పటికీ పదినెలలనుండి పారశాలలు మూసి పేయబడివున్నాయి. పిల్లలను స్కూలుకు పంపించడంకోరకు, ఆ వాతావరణం కోరకు యీ పెద్దలలో ఎవరూకూడా ప్రయత్నించినట్లు కనబడడంలేదు. పేరెంట్స్ ఎంతబాధ పడుతూ వుంటారో ప్రజలలోకి వెళ్లి చూస్తేనేతప్ప మనకు తెలియదు. ఒక కుర్రవాని లైఫ్‌స్పాన్‌లో వన్‌యియర్ రూయిన్ అయితే ఆ కుర్రవాడు ఏమైపోతాడనే బాధ అ పేరెంట్స్‌కు తెలుస్తుందితప్ప, రాజకీయ వాదులకు, సంకుచితంగా ఆలోచించేవారికి తెలియదు. ముఖ్యంగా తెలంగాణా సోదరులకు వేసు చేసే విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే—పెద్దలందరూ కూర్చుని, రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్సు పెట్టుకుని యీ సమస్యను సరాసరి పరిష్కరించుకుంటే బాగుంటుంది, లేకపోతే యీ ఉద్యమాన్ని యిట్లాగే ఎంతకాలమైనా పొడిగిస్తుపోతే మన రాష్ట్రం ఏ విధంగా అభివృద్ధిచెందుతుంది? అనే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఎందుకంటే—ఎకనమిక్ డెవలప్ మెంట్ లేనిదే మన రాష్ట్రం ఏ విధంగా అభివృద్ధిచెందడానికీ అవకాశముండదు. వెస్ట్ బెంగాల్, మొదలైన నార్తెండ్ ఇండియన్ స్టేటునుంచి పెట్టుబడిపెట్టి కొంతమంది ఇండస్ట్రీస్ స్టార్ట చేయాలని వచ్చినవారు, దాదాపు అ విధంగా 50,00 కోట్లరూపాయల వరకూ యిన్ వెస్ట్ చేదామనుకున్నవారు యిప్పుడు వెనక్కువెళ్లిపోయారు. ఈ విధంగా అయితే ఇండస్ట్రీయల్ గా స్టేటు ఏమి అభివృద్ధి చెందుతుంది? అంతే గాక, దానివలన ఎంప్లాయ్ మెంట్ ప్రాబ్లమ్ ఏ విధంగా సాల్వ్ అవుతుంది? ఆ అవకాశ మేమీవుండదు.

ఇప్పటికైనా తెలంగాణా సోదరులు స్కూల్స్‌కు, కా లే కెన్ కు తమ బిడ్డలను పంపించి, పూర్వచర్చలో అటు కోస్తా ప్రాంతం వారికి, యిటు తెలంగాణా ప్రాంతం వారికి ఏకీకరణ సాధ్యమయ్యేందుకు ప్రయత్నించేసి, ఎకనమిక్ డెవలప్ మెంట్ అఫ్ స్టేటును సాధించడానికి కృషి చేస్తారని, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందడానికి కృషి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

గవర్నరుగారి ప్రసంగం చింతరువాత మొట్టమొదట నాకు బాధకలిగించిన విషయమేమంటే యీనాడు ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట శిథిలావస్థలో వున్నది; ఆ విషయాన్ని వదేపదే చెప్పుకోవడం కూడా ఇరిగింది. ప్రజలు బెటర్ మెంటు

షేర్లు రెండు యివ్వడం కూడా జరిగింది. ఐనప్పడు, దానికి ఫౌండేషన్ స్టోన్ ఎప్పుడు వేస్తారో తెలియజేయకపోవడం, ఆ ప్రస్తావనే తీసుకురాకపోవడం మాకు తేసిపోసి అనుమానాలు ఉత్పన్నం కావడానికి అవకాశం యిస్తున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు గ్రానరీవంటి తూర్పు, పడమర గోదావరిజిల్లాలకు యీ ధవళేశ్వరం లైఫ్ లైన్, దానికి ఏ ప్రమాదం వచ్చినప్పటికీ, అక్కడి ప్రజానీకం అవస్థలు చెప్పడానికి విలువుండదు. తరువాత, ప్లడ్డు వలన జరిగిన డామేజ్ మనం రీసెంట్ గా చూశాము. ప్లడ్డు వలన ఎంతోపంటనష్టమేగాక, జననష్టం కూడా మనం చూశాము. దానిపై యిప్పటికైనా శ్రద్ధ తీసుకుని డ్రైయి నేజ్ స్కిమును యింట్ల మెంటు చేయడమేగాక, మిత్రా కమిటీవారు సూచించిన మేరకు ఆ ఫార్ములాయేగాకుండా, యింకా కొత్త ఫార్ములాస్ కూడా అడాప్టు చేయవలసి వున్నదని రీసెంట్ గా కొంతమంది పేపర్సులో వ్యాసాలు వ్రాయడం కూడా జరిగింది. నాగార్జునసాగర్ కావ్యలద్వారా వచ్చే వాటర్సు యింత వరకూవున్న ఎగ్జిస్టింగు డ్రైయిన్స్ లో పెట్టడంవలన, దానియొక్క కెపాసిటీ పెరగడంవలన, నష్టం ఎక్కువగా జరుగుతున్నది కాబట్టి, మిత్రా కమిటీ యొక్క సూచనలను పునఃపరిశీలించాలని, అనేకమంది అనుభవజ్ఞులు యీ మధ్య పేపర్సులో కూడా వ్యాసాలు వ్రాశారు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, మిత్రా కమిటీ యొక్క సూచనలను పునఃపరిశీలన చేయించాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఏ స్కిము తీసుకోవాలన్నప్పటికీ, ఏ ఇండస్ట్రీ పబ్లిక్ సెక్టర్ లోగాని, ఫైనాన్సియల్ ఎయిడుతో ప్రైవేట్ సెక్టర్ లోగాని ఏ రూటు చేయాలన్నప్పటికీ ప్రతిదానికి పాసిటీ ఆఫ్ ఫండ్సు ధనాభావమనే సమాధానం చెబు తున్నారు. ధనాభావం ఎక్కువగా వున్నప్పుడు యింక ఏమి చేయగలరు? దీనికి సంబంధించి, శాసనసభలో నూటికి 90 మంది సభ్యులు ప్రొహిబిషన్ తీసి వేయమని చెప్పినప్పటికీ ప్రభుత్వం ఎందుకు సంకోచిస్తున్నాడో నాకు తెలియడం లేదు. ఈ ధనాభావమనే దానిని ఏ విధంగా పూర్తిచేయగలరో తెలియడం లేదు. ఈ పరిస్థితిలో ప్రొహిబిషన్ ను స్క్వివ్ చేయడం మంచిది, ఆ కార్యక్రమాన్ని వెంటనే చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

ఇంక, బాక్సర్ కాసెన్ విషయంలో ప్రభుత్వం సవతితల్లి ప్రేమచూపు తున్నదని చెప్పడంలో అనుమానపడవలసినదేమీలేదు. కమిటీని ఎప్పుడో వేశారు. అన్ని డిస్ట్రిక్టులలోని ప్లాటిస్టిక్స్ కలెక్టు చేయవన్నారు. తెలంగాణా యాజి టేషన్ వలన యీ కమిటీవారు పర్యటనను మానుకోవడం జరిగింది, యాజి టేషన్ తెలంగాణా డిస్ట్రిక్టులో వుండవచ్చు. అటు కోస్తా, రాయలసీమ డిస్ట్రిక్టులో వారు కూర్చోవడానికి అభ్యంతరంలేదు. అక్కడవారు టూర్ చేయవచ్చును. ఆ రిపోర్టును యిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కాని, యింతవరకు అది లైమ్ లైట్ చూడలేదు. వెంటనే ఆ విషయమై శ్రద్ధతీసుకుని, అది లైమ్ లైట్ లోకి వచ్చేట్లు చూడవలసినదిగా కోరుతున్నాను. నేను తెలంగాణా సోదరులకు ఇంకొకసారి విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే మన రాష్ట్రం ఐక్యంగా వుంటేనే మనం సర్వతో ముఖాభివృద్ధిగా ముందుకు రావడానికి, మన బిడ్డలు ముందుకు రావడానికి అవకాశం వుంటుంది. కేవలం కొంతమంది ఉద్యోగస్థుల హక్కుల కోసం, సర్ప్లస్ సెన్ కోసం మొట్టమొదట వచ్చిన ఉద్యమం ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమంగా రావ

డాన్ని ఎంక రేజ్ చేయడం మంచిదికాదని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఏమైనా చేయవలసివున్నట్లయితే తగిన ప్రెషర్ తీసుకురావడానికి ఆంధ్రప్రాంతం నుంచి వున్న అసెంబ్లీ సభ్యులకు కూడా ఏమీ అభ్యంతరం వుండదని మరొకసారి మనవి చేస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి వి. విమలాదేవి (చెన్నూరు) :—అభ్యుదయ, గత రి మాసాలనుంచి జరుగుతున్న తెలంగాణా ఉద్యమం విషయం మనందరకూ తెలిసినదే. కాని, ఆంధ్ర సోదరులు కొందరు దీనిని గురించి మాట్లాడే పద్ధతిగురించి తాదాపరముగా తోంది. విద్యార్థులను ఎవరో పురికొల్పారు, కాని విద్యార్థులనెవ్వరూ పురికొల్పలేదు. ఈ 12 సంవత్సరాలనుంచి వచ్చిన చరిత్రే దీనికికారణం. ఇది ఈనాటి ఒక్కవిషయంకాదు. ఈ 12 సంవత్సరాలనుంచి ఏమంత్రులు ఏమి చేస్తారో యని నిరీక్షించడమే సరిపోయింది. ఒక్క మంత్రులకూడా దీనిమీద తగు చర్యలు తీసుకోలేదు. ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు గత 6 ఏళ్లనుండి వున్నారు కానీ తెలంగాణా అభివృద్ధి కార్యక్రమాల గురించి ఏమీచర్యలు తీసుకున్నట్లుగా కనిపించలేదు. ఈ ఉద్యమాన్ని కొంతమంది స్వార్థపరులు నడిపిస్తున్నారని మాట్లాడడం సమంజసం కాదు. ఇక్కడ జరిగిన భీభత్సం, అల్లకల్లోలం, విద్యార్థులు చనిపోవడం, మాతృసంక్షోభం-ఇటువంటివి ఆంధ్రలో జరిగివుంటే యీనాడు బ్రహ్మానంద రెడ్డిని అందరూ నిలబెట్టిఅడిగేవారు. మేము ఇంతకాలం నుంచి నిరీక్షించి, అన్యాయం జరిగినాకూడా ముందుకురాలేక పోయాము. ఇప్పుడుమాకు బయటకు రాకతప్పలేదు. ప్రత్యేక తెలంగాణా కోరవలసివచ్చింది. ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలని ఎందుకు అడుగుతున్నారో? ఎందుకు విచారణ చేయరు? ఆంధ్రవారంలేమాకు ఏమిటి, మేము ఎప్పుడైనా వారిని ఏమైనా అన్నామా? ఇప్పుడు ఆంధ్రతెలంగాణాల మధ్య భేదం ఎందువలన వచ్చింది? దీనిని ఎవరు తీసుకువచ్చారు? ముఖ్యమంత్రిగారు చేసినదానిబట్టే ఇది వచ్చిందనే విషయం వారు ఒక్కరుకూడా మాట్లాడడంలేదు. పార్టీనాయకులని ఆ సభ్యులంతా వారినే సమర్థించినంత మాత్రాన మాకు అయ్యేనష్టంలేదు, బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు తెలంగాణా ఆంధ్రఅనే భేదం చూపించారు. ఇక్కడ అభివృద్ధికార్యక్రమాలు చేయలేదు. విద్యుచ్ఛక్తి కావాలంటే డబ్బులేదన్నారు. రోడ్లు చేయాలన్నా, ఇంకా ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కావాలన్నా ఫండ్లు లేవన్నా అనేవారు. నేను ఈ రెండున్నర సంవత్సరాలనుంచి ఇంతవరకు ఒక్కోచోట ఒక్క ఉద్యోగం ఒక్కరికి యిప్పించిన పాపాన పోలేదు. ఏవని కావాలన్నా మా మంత్రులు చెయ్యలేదు. ఇటువంటి నిరుపయోగమైన మంత్రివదపులు ఎందుకు? గవర్నరు ఇందులో అనవసరమైన వ్రాతలు ఎన్నోవ్రాశారు. ఇట్లా వ్రాయటంకంటే తొందరలో సరైన చర్యలు తీసుకొంటే యంత భీభత్సం జరిగేదికాదు. ఇప్పటికీ ఇక్కడ దాదాపు 300 మంది విడ్డలు చచ్చిపోయారు. వారితల్లల సంక్షోభం మీరెవరైనా తీర్చగలరా? ఇక్కడ మీరంతా, మేమంతా మాట్లాడినంతమాత్రాన ఆ తల్లలకు వారి విడ్డలనుతెచ్చి యివ్వలేము. పోలీసువారు చొప్పనరికినట్లు నరుకుతున్నారు. వారు ఎట్లా లాటిచ్చారి చేస్తున్నారో ఎట్లా చెబ్బులు కొట్టుతున్నారో ఒక్కసారి చూస్తే తెలుస్తుంది. ఇదేగనక ఆంధ్రలో జరిగింటే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని ఏమిచేద్దరో అప్పుడునేను అడిగేదానను

ఇక్కడ ఇంత జరుగుతూఉంటే మమ్ములనుగురించి వారు ఒక్కరుకూడా మాట్లాడకుండా వున్నారు. కానీ సభలో అడగవలసిన విషయంకనుక ఆడుగుతున్నాను. సుమిత్రాదేవి, ఎమ్ ఎల్. ఎను దెబ్బలుకొట్టే ప్రతిపక్ష నాయకులైనా కాస్త బాధచూపించారు గాని, ఒక్కకాంగ్రెసు సభ్యులైనా దానిని గురించి మాట్లాడారా? మేము తెలంగాణాలో జరిగే అన్యాయాలను గురించి చెప్పడం తప్ప, తెలంగాణా అడగడం తప్ప? ఇంత పోలీసుల దౌర్జన్యం జరుగుతూవుంటే చేసేగాని తనంగా యీ కాంగ్రెసు సభ్యత్వం ఎందుకు? నిజానిజాలు తెల్సుకోవాలని అడగడములో తప్పేమిటి? సుమిత్రాదేవిగారు ఈనాడు ఉస్మానియా హాస్పిటలులో అడ్మిట్ అవుతున్నారు. ఆమెకు దెబ్బలనెప్పులు ఎక్కువగా వున్నాయట. ఆమెనుగురించి ఎవరైనా సానుభూతి చూపించారా? బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు కొంతమందికి మంత్రిపదవులు యిస్తే ఇదంతా తగ్గిపోతుందనుకొన్నారు కాని మాబిడ్డలు మంత్రిపదవులు అడగలేదు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకోసం తెలంగాణాడబ్బు తెలంగాణాకు వాపసు యివ్వాలి. ఇక్కడ నిరుద్యోగం కూడా ఎక్కువగావున్నది. ఒక్కొక్క డిపార్టుమెంటులోనూ ఆంధ్రవారు ఎక్కువమంది వున్నారో, తెలంగాణావారు ఎక్కువమంది వున్నారో అని కనువిప్పి చూసే వారుంటే చూడవచ్చు తెలంగాణా-ఆంధ్ర సోదరులు ఐక్యంగా వుండాలనే మేమూ చెబుతున్నాముగానీ ఇప్పుడుమావైపు-మమ్ములనుగురించి వారిలో-ఒక్కరూకూడా మాట్లాడక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? తెలంగాణాలో బలి అయిపోయిన బిడ్డలగురించి, మమ్ములనుగురించి వారు ఎందుకు మాట్లాడలేదు? శ్రీకాకుళంలో జరిగిందీ, రాయల సీమలో జరిగింది. తుఫాను వచ్చిందిఅని చెబుతున్నారు. అంతకంటే ఇక్కడ ఎక్కువ అన్యాయాలు జరిగిన విషయాన్ని గురించి ఎందుకు ఒక్కరైనా అడగలేదు? బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని నాయకులుగా ఎన్నుకున్నప్పుడు మేములేమా? కాదా అంటే ఆంధ్ర సోదరులు ఎక్కువ వుండవచ్చు. అసలు యీ భేదాభిప్రాయాలు కల్పించింది బ్రహ్మానందరెడ్డిగారే తప్ప మరెవ్వరూకాదు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఆంధ్రతెలంగాణా భేదాలు ఎక్కడ చూపించాగో వారిచర్యలవల్లనే తెలుస్తుంది. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో ఏదో వ్రాసినంత మాత్రాన మారిపోయేదిలేదు. ఇంతమంది బిడ్డలు చనిపోయారు-యీ రి మాసాలనుంచీ జరిగిన అల్లర్లు-యీ వ్యవహారం సమసిపోతుంది అనుకో కూడదు. ఇది ఇంకా పెల్లుబికి వస్తుంది. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు మాకుచేసిన అన్యాయాలు మాకు తెలుసు. స్వార్థపరులు చేశారంటున్నారు. అల్లరిచేసిన వారికి కొంతమందికి మంత్రిపదవులు యిచ్చినంతమాత్రాన యిది తగ్గుతుందనుకుంటున్నారా? మంత్రిపదవులు కావాలని మేము కోరలేదు, ఉన్నమంత్రులచే వద్దు అంటున్నాము. తెలంగాణా ప్రజలంతా ఒక నిధంగా చేస్తే ఓ నిమిషాంలో దీనిని పరిష్కారం చేయవచ్చును. మొట్ట మొదట మేము తెలంగాణా కావాలనిరా లేదు, పార్టీ లీడరు మాకు న్యాయం చేశార్య లేదు. కాబట్టి మాకు ఈ లీడరు అవసరం లేదని అంటూ వచ్చారు. లేకపోతే రాష్ట్రపతి పాలన అయినా పెట్టించండి మనిషి మనిషికి ఒక పోలీసును పెట్టించి మిలిటరీని పెట్టించారు. వారి మీద రోజుకు 4 లక్షల రూపాయలు ఎట్లా ఖర్చు పెట్టుతున్నారు? ఎవరి రక్షణ కొరకు ఇదంతాను? మేము బాధపడేదే కాకుండా యీ డబ్బు ఖర్చు అంతా ఎవరి మీద పెడతారు?

మంత్రిలను కాపాడడానికా? ఎం. ఎల్. పలు. యీ లోపలకు రావడానికి మనిషి మనిషికి ఐడెంటిటీ కార్డులు చూపించి రావాలి. ఇదీ ఒక ప్రభుత్వమే నంటారా? ఏ ముఖ్యమంత్రి వున్నప్పుడైతే నా, ఈ కాంగ్రెసు ఉద్భవించినప్పటి నుంచి ఎప్పుడైతే నా యిటువంటిది చూశారా? శాసన సభ్యులను — మహిళను దెబ్బలు కొట్టడం జరిగింది, వందల కొలది బిడ్డలు చంపబడినారు. ఇది ఈ 8 మాసాలనుంచి జరిగిన చరిత్ర. ఇది ప్రపంచ చరిత్రలో ఎక్కడా లేనటువంటిది. ఇది చాలా క్లిష్టమైన పరిస్థితి. వారిని సోదరులుగా భావించి తెలంగాణాలో జరిగిన అన్యాయాలను తక్షణం పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను. వి. బి. రాజగారు యిట్లా అన్నారు. వారు అట్లా అన్నారు అంటున్నారు. ఒక్క రాజు గారికే కాదు తక్కిన వారు కూడా యిట్లా అనవలసి వుంటుంది తెలంగాణాకు న్యాయం చేకూర్చే విషయంలో యింకవైనా క్రద్ద తీసుకోక పోతే ఈ విప్లవం ఎక్కువ అవుతుందని హెచ్చరిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— అధ్యక్షా, ఈ నాడు అసెంబ్లీలో డిజేటెండ్ స్టాపై టీ మాదిరిగా మనం యిక్కడ ఉపన్యాసాలు చేసి పోతే లాభకరంగా వుండ దనిపిస్తోంది. The cry of the day is save the State. ఈ నాడు రాష్ట్రం ఎట్లా వుంది, దీనిని ఏ విధంగా రక్షించాలి అనేది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ఇప్పుడు నడుస్తున్నది ఒక విధమైన గూండా రాజ్యమని చెప్పాలి, లేకపోతే పోలీసు రాజ్యమని చెప్పాలి. ఇక్కడ అందరూ ఏవో కారణాలు చెబు తున్నారు. ప్రజల పరిస్థితి చూస్తే anarchy is prevailing. There is no rule of law. Rule of law is massacred. ఇది ఈనాడున్న సమాజంలోని దీనావస్థ. సమాజాన్ని ఎట్లా ముందుకు తీసుకుపోవాలనే పద్ధతిలో ఆలోచన సాగుతున్నదా అంటే లేదు. పవర్ పోలిటీక్సు అంటున్నారు. మరి కొంత మంది మా న్యాయమైన కోరికలు చేయకపోయినందువల్ల ఈ పరిణామాలు ఏర్ప డ్డాయి అంటున్నారు. రెండూ సమంజసంగానే ఉండవచ్చును. ఏది త్రోసి వుచ్చడానికి వీలులేని పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ రోజున ఏదో సంస్కారం చెందినాము. అంటున్నాము. రామాయణంలో రాముడు, భరతుడు ఇద్దరూ పదవీ వ్యామోహం లేకుండా పదవిని త్యాగం చేశారు. ఆ సమాజం మంచిదా, ఈ సమాజం మంచిదా? పదవీ వ్యామోహం పెరిగిపోయి నందువల్లనే ఇక్కడ జరిగే విషయాలు ముడిపడి నందువల్ల ఈ స్థితికి వచ్చిందని చెప్పక తప్పదు. తెలంగాణా విషయమై పరిస్థితులు ఎంత వరకు పోయాయో మనకు తెలిసిన విష యమే. ఎంతో హృదయ విచారకమైన పరిస్థితి ఏర్పడిందని అందరికీ తెలిసిన విషయమే. రాష్ట్ర సమైక్యత నిలబడాలన్నా, మామూలు పరిస్థితు లేర్పడా లన్నా, ఒక్కటే సమస్య. ఒక పౌ పవర్ కమీషనును వేసి అన్ని విషయా లను వారిచేత చర్చించ చేసి వారు చెప్పిన దానిని ఒక ఆర్బిక్రేషను ఎవార్డు మాదిరిగా అందరు అంగీకరించవలసి ఉంటుంది. ఇరు వైపులా ఆ విధంగా అంగీకరించక పోతే ఆంధ్ర తెలంగాణాలు వేరు కాక తప్పదు. పౌ పవర్ కమీషను ఇచ్చిన డెసిషనును తుచ తప్పకుండా అ మ లు చేయాలి—అటు ఆంధ్రులు, ఇటు తెలంగాణా వారు కూడా. ఇది జరగక పోతే ప్రయోజనం లేదు. ఎన్నట్లు మిలటరీ, పోలీసు రాజ్యం చేస్తారు? ఎంత కాలం సక్రెస్

చేస్తారు? ఇందులో ఏ మాత్రం తేడా వచ్చినా ఆంధ్రప్రదేశ్ తుత్తునియలు కాక తప్పదు. వి. బి. రాజు గారు త్యాగరాజు కావాలన్నారు. వారు త్యాగరాజు ఐనా కాకపోయినా, కొంతవరకు అడ్డపై మెంటు చేసి త్యాగం చేయవలసి ఉంటుంది. నాలుగవ ప్రణాళిక వస్తున్నది. ఈ రోజు ప్రొద్దుట రాష్ట్రములో వనరులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో హాటినీ బట్టి సరిదిద్దుకోవాలి తప్ప మా వద్ద డబ్బు లేదు అంటున్నారు. అటువంటప్పుడు వనరులు ఎట్లా వస్తాయి? మన రాష్ట్రంలో ఇప్పటికే వన్నులు ఎక్కువగా ఉన్నాయని చెప్పవలసి ఉంది. ఏ టాక్సు తీసుకున్నా, ఇప్పటికే చాలా భారంగా ఉంది. ఇంకా వనరులు ఎక్కడ నుంచి వస్తాయి? రూరల్ వాటర్ స్కీములకు సగమైన వాటికి డబ్బు కావాలంటే డబ్బు లేదంటున్నారు. డబ్బు ఎక్కడ నుంచి వస్తుందని అడుగుతున్నాను. నేను ఒక్కటే సూచించ దలచుకున్నాను. ఒక టాక్సేషన్ ఇన్ క్వయరీ కమిటీని చేసి సమగ్రంగా ప్రస్తుతం వున్న టాక్సుల వల్ల వచ్చే లాభ నష్టాలను సవ్యంగా సక్రమంగా అలోచించకపోతే సమాజంలో ఉన్న అశాంతి ప్రబలిపోయే పరిస్థితి ఉంది. ఈ రోజు విద్యా విధానం ఎట్లా వుందో చూడండి. జూనియర్ కాలేజీలను డబ్బు ఇవ్వకపోతే ఇవ్వము అంటున్నారు. చదువుకోదలచిన వారికి సీట్లు దొరకక పోవడమే కాక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. జూనియర్ కాలేజీ స్కీమును ఎందుకు ప్రవేశ పెట్టారు? ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు జూనియర్ కాలేజీలను పెట్టే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి? లేనప్పుడు విద్యా విధానం మార్చుకుంటూ ఉండవలసింది నెల్లూరు పీఠులలో పిల్లలకు సీట్లు లేకుండా తిరుగుతున్నారు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ మూసివేసిన తరువాత విద్యార్థులకు పోస్ట్ ట్యూషన్ ఎందుకు ఏర్పాటు చేయలేదో తెలియకుండాఉంది. రాబోయే సంవత్సరాలలో—1972-73 సంవత్సరాలలో, ఇదేమిదిరి ప్రభుత్వం ప్రవర్తిస్తే, చాలా విపరీతమైన పరిస్థితులు ఏర్పడుతాయని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఇప్పుడే నిరుద్యోగసమస్య అంటున్నారు. నిస్పృహ రోజు అంతటా వ్యాపించిఉంది. వకీళ్ళ కోర్టులో వాదించినట్లు ఇక్కడ శాసనసభలో ఉపర్యాసం దండేసి వెళ్ళిపోతున్నాము. పాపిరెడ్డి గారు తమాషాగా చెప్పారు, కంటెస్ట్ ఆఫ్ వశాన్ కాకపోతే బస్సులలో పోయేటప్పుడు కుక్కలు మొరగడానికి వెడుతున్నాయి అంటున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో మనం ఉన్నాము. ఇక నక్సలైట్ల విషయం ఉన్నది. ప్రభుత్వ విధానాల వల్ల ప్రజలలో వచ్చిన నిస్పృహను నక్సలైట్లు దుర్వినియోగ పరుస్తున్నారు. ఒక మనవి చేయదలచుకున్నాను. You can see, Sir. The gap between the poor and the rich is too wide. The rich do not really care for the poor. It is bad to the country, and it might lead to a blow-up one day unless we do something about it. పూర్వకాలం పెద్ద రైతుగా ఉండే వారు గ్రామంలో తండ్రి మిడిరి ఉండేవాడు. ఇప్పుడు పరిస్థితులు అట్లా ఉన్నాయా చెప్పండి. ఈ రోజు సమైక్య భావన ఎక్కడా లేదు, సమాజాన్ని తుత్తునియలు చేసే పద్ధతిలోనే అంతా నడుస్తోంది. నిస్పృహ కలిగించి నక్సలైట్లకు చేయూత నిస్తున్నారు. దీనివల్ల డెమోక్రసీ అన్నది డెమనాక్రసీ అవుతున్నది. ఇది ఇట్లాగే సాగిపోతే 1974 వాటికి మెనోషా చేతికి రాజ్యం పోయినా ఆశ్చర్యం లేదు. మన చుట్టుప్రక్కల అన్నీ మిలటరీ పాలనలే ఉన్నాయి. మన హృదయాలలోని

నెత్తురులోని ధార్మిక శక్తి వల్ల ఈ విధంగా ఇంతవరకు నడుస్తున్నది. ఇదే పద్ధతిలో నడిస్తే ప్రజాస్వామ్యానికి గోరి కట్టిన వారం అవుతాము. మేము చెప్పేది గ్రహించి ఈ సావరిన్ తాడిని బ్రూట్ మెజార్టీతో కాకుండా డిజేటింగ్ సొసైటీగా కాకుండా చూడాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మన హాసుకు 28 మంది మంత్రులు ఉన్నారు. కనీసం యద్ధరయినా కూర్చోన అవసరం లేదా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇద్దరి పని నేను ఒక్కడినే చేయగలను.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—సభ్యులు తక్కువగా ఉన్నారు. ఒకరు చాలు

శ్రీ సి. ప్రభాకర చౌదరి (రాజమండ్రి) :—అధ్యక్షా. 15 సంవత్సరాల క్రిందట ఆంధ్ర శాసన సభలో బంజరు భూములను పంచిపెట్టాలని ఏకగ్రీవంగా ఊర్మానం పాసయినది. అది యిప్పటికినీ అమలు జరగలేదు. 15 సంవత్సరాలయినా అమలు జరగలేదని ప్రజలలో తీవ్రం అయిన అసంతృప్తి ఉంది. దానికి కారణాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నవి. నిరంకుశత్వం, నిర్లక్ష్యం, ప్రతిదీ జాగు చేయడం, యివన్నీ పెరిగి పోయాయి. ఆశ్రిత పక్షపాతం అంతటా అలము కొన్నందువల్లనే దేశంలో ఈ సమస్యలు. తెలంగాణాలో నిరుద్యోగ సమస్య గురించి గానీ, దేశం అంతా ఉన్న నిరుద్యోగ సమస్య గానీ వీటన్నిటికి మూల కారణం ప్రభుత్వం యొక్క నిర్లక్ష్య వైఖరి. ఇలాంటి పరిస్థితులలో బంజరు భూముల గురించి అప్పారావు గారు చెప్పారు. జిల్లా కలెక్టర్లు ఏ విధముగా అర్జీలు వేస్తున్నారు. ఏ విధముగా జాగు చేస్తున్నారో పరిష్కారం చేయడంలో నిరంకుశ యంత్రాంగం ఏవిధముగా అడ్డు తగులుతున్నదో ప్రభుత్వం ఎలా ప్రోత్సహిస్తున్నదో చెప్పారు. నక్సలైట్లు గురించి చెప్పారు. నాగిరెడ్డిగారి దగ్గరకు ఎందుకు వెళ్లకూడదో చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఎడల నిస్పృహవల్ల అది జరిగిందని చెప్పారు. కాని నక్సలైట్లను రాక్షసులతో పోల్చడం, రామునికాలంలో రాక్షసులతో పోల్చడం నేను అంగీకరించలేను. నక్సలైట్ల పాలసీ నేను అంగీకరించడం లేదు. చ్యక్తిగత దౌర్జన్యం పద్ధతుల ద్వారా భూసమస్య పరిష్కారం అవుతుందనే సిద్ధాంతంతో నేను భేదిస్తున్నాను. ప్రజల ఉద్యమం ద్వారా, ప్రజల ఐక్యత ద్వారా వ్యవసాయ కూలీల ఐకమత్యం ద్వారా రైతాగో ఉద్యమంలాంటి ఉద్యమాల ద్వారా సమస్య పరిష్కరించడం సాధ్యం అవుతుందని నా నమ్మకం. అయినప్పటికీ నక్సలైట్లను రాక్షసులతో పోల్చి వారిని చంపేశాము అనే పేరుతో జొన్ని పేర్లు ప్రకటిస్తున్నారు. అటువంటి కార్యక్రమాల దారుణమైన విషయం. ప్రభుత్వం సమస్యను పరిష్కరించడానికి సక్రమమైన మార్గాలను అనుసరించకుండా దౌర్జన్యం ద్వారా అణచివేడ్డామనుకుంటే అది పొరపాటు. ఖండించవలసిన విషయం. పూర్తిగా పోలీసు మీద ఆధారపడి సమస్య పరిష్కారానికి పూనుకుంటే ఇటువంటి పనులు జరగడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. నేను 1950 లో ఆరెస్టు అయినప్పుడు ఈ విధముగా ప్రయత్నం చేశాను. అప్పుడు నన్ను పట్టి అప్పగించిన కాంగ్రెసు వారి గ్రామ మునసబు. పోలీసులు నన్ను కాల్చి చంపాలని ప్రయత్నం చేసినప్పుడు ఎవరైతే నన్ను అప్పగించారో వారే అడ్డుకున్నారు. తరువాత ప్రభుత్వం భేదాభిప్రాయం ఉన్న పేట మెంటు పేదర్లులో యిచ్చు

కున్నాడు. అధికారం దుర్వినియోగం చేసి యితర ఆరోపణలు కల్పించి వారిని హింసకు గురి చేసి చంపడం పోలీసులకు అలవాటయిన పని. అందుచేత ఈ విధమైన పద్ధతుల ద్వారా అణచిపెట్టడం అనేటటువంటిది సాధ్యం కాదు. భూసమర్థతక్షణం పరిష్కారం చేయాలి. బంజరు భూములను పండి పెట్టడం 15 సంవత్సరాలు నిర్లక్ష్యం చేసినది. బంజరు భూములను పంచడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అనేకమైన సమస్యలు ప్రజలు చొరవ తీసుకున్నవికూడా నిరుత్సాహ పరుస్తున్నది ప్రభుత్వం. గోదావరి ప్రక్కనే రాజమండ్రి ఉన్నప్పటికీ మంచి నీటి కొరత 15 సంవత్సరాల నుంచి ఉండిడం బాధాకరమైన విషయం. మునిసిపాలిటీ చొరవ తీసుకుని 11 లక్షలు పెట్టుబడి 10 లక్షలు అప్పు తీసుకుని వచ్చి ప్రభుత్వం చేతిలో పెట్టారు. 10 లక్షలు పెట్టి యిప్పటికీ 8 సంవత్సరాలు అయినది. ఇప్పటికీ ఫిల్టరు బెడ్స్ లేవు. సొమ్ము ఒకరిది. పోకు ఒకరిది అన్నట్లు డబ్బు మాది, వడ్డీ మేము కట్టుకొంటున్నాము పెత్తనం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయాలి. మా మునిసిపలు యింజనీర్లు చేయడానికి వీలులేదు. వారు సూపర్వైజను చేయడానికి 15 శాతము సెంచేజీ తీసుకుంటున్నారు. ఖర్చులు మునిసిపాలిటీ ధరిస్తున్నప్పటికీ పనులు జరగడం లేదంటే ప్రజలలో ఆసంతృప్తి పెరగక ఏమవుతుంది? రాజమండ్రిలో హాస్పిటలు కట్టారు. యిదివరకు 150 బెడ్లు ఉండగా అవి చాలవని కొత్త హాస్పిటలు కడితే సాధారణంగా ఎక్కువ బెడ్లు 5 200 బెడ్స్ వస్తాయని ఎవరయినా అనుకుంటారు. కాని కొత్త హాస్పిటలులో 125 బెడ్లు మాత్రమే శాంక్స్ ను చేశారు. ఎందువల్ల ఆ విధముగా జరిగిందో తెలియదు. ఎప్పుడు తెరుస్తారో తెలియదు. వాటరు సప్లయ లేనందువలనే కట్టిన హాస్పిటలు ఖాళీగా వడి ఉంది. ఈ విధమైన నిర్లక్ష్యవైఖరి పెరుగుతోంది. జూనియర్ కాలేజెస్ తెరవడం విషయంలో డబ్బు యిస్తేనే కాలేజీ యిస్తామంటున్నారు. ఈ విధముగా విద్య చెప్పే విధానం అమ్ముకోవడం ఈ పద్ధతిలో చేసినప్పుడు డబ్బు వసూలు చేయలేని చోట ఏమీ కావాలి. సీట్లు రాకుండా పోవలసినదేనా? సన్నాహాలు పూర్తి అయ్యేవరకు విద్యా విధానంలో మార్పులు చేయకుండా ఎందుకు వూరుకోకూడదు. డబ్బు వసూలు చేస్తామని ముందే ఎందుకు చెప్పలేదు? అకస్మాత్తుగా చెప్పి యిరుకులో పెట్టడం న్యాయం కాదు. కొత్త జూనియర్ కాలేజెస్ లో సిలబస్ ఎలా ఉన్నదో తెలియదు. సైన్సు ఎక్కువ చేస్తున్నామన్నారు. దానికి తగిన మార్పులు యూనివర్సిటీలో గాని యితర చోట్ల గాని చేయడానికి ప్రభుత్వం చేసిన కృషి ఏమిటి? ఇంగ్లీషు భాషా, ఇంగ్లీషు పాయిట్రీ ఎందుకు? ఇంగ్లీషుభాషలో పండితులను తయారు చేస్తున్నారా? విజ్ఞానానికి సంబంధించిన కోర్సు పెట్టారు. బాగుంది. కాని డ్రామా, పాయిట్రీ యింగ్లీషుకు సంబంధించినవి మనకు అనవసరం. విద్యా విధానంలో రోజుకు ఒక మార్పు తీసుకువస్తున్నారు. అందువల్ల విద్యార్థుల లోను వారి పేరెంట్సు లోను నిస్పృహ కలుగుతున్నది. ప్రభుత్వ విధానాలు మారిపోతూ ఉన్నాయి. దానికి తగిన ప్రతిచర్యను లేదు. ఆ విధముగా ఆగస్టు నెలలో యిప్పటి వరకు జూనియరు కాలేజీ రాజమండ్రిలో ఎక్కడ ఉంటుందో ఎవరికీ తెలియదు. రాజమండ్రి చుట్టు ప్రక్కల వందల మంది సీటు ఎక్కడ యిస్తారో తెలియడం లేదు. ఆగస్టులో సగము అయిపోయింది. ఇప్పటివరకు ఎవరిని రిక్రూట్ చేస్తారో తెలియడంలేదు. ఇలాంటి

పరిస్థితులలో విద్యా విధానం ఈ విధముగా నిర్వహించుకుంటున్నది. విద్యార్థులలో అసంతృప్తి పెరిగి అరాచకం పెరిగిపోయిందంటున్నాము. మనం సరిగ్గా నడుస్తున్నట్లు—ప్రభుత్వ విధానం ఎక్కడికిరని నిర్వహణ చేసి దీనికి కారణమని చెప్పవలసిన అవకాశం ఉంది. ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

(శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభ గత టిక్టే సంవత్సరాలనుంచి కొనసాగుతూ వున్నది. దీని గడువు ఇంకొక సగము కాలము ఉన్నది. ఈ లోగా 4 కోట్ల తెలుగు ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించే ఈ శాసన సభలో తీవ్ర రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, సంక్షోభ పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి అనేటట్లయితే దానికి కారణాలు ఏమిటి? ఎక్కడో కంచుకాగడా పెట్టుకొని వెతక వలసిన పరిస్థితులు వున్నవా? లేకపోతే ఏ మేధావో వచ్చి దీనిని పరిశోధించి మనకు కారణాలు తెల్పాలి అన్నట్లయితే అజేమీ కానేకావు సమాజంలో మనము పరిష్కరించని చెడుశక్తుల మూలముగా నేడు ఈ రాష్ట్రంలో వున్న 4 కోట్ల ప్రజలు అధోగతిలో చిక్కుకున్నట్లు వలలో చిక్కుకున్నారు తెలంగాణాలో పుట్టి, పెరిగి తెలంగాణాయే నమకు ప్రత్యేక స్థానమునుకొనే సోదరులు, సోదరీమణులు ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించేవారు. ఆంధ్రదేశమునుంచి వచ్చినవారు దేశంలో, రాజ్యంలో అనుకొన్నట్లయితే పొరబడుతున్నారు అని చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించేవారు ఆంధ్రులను పీడించేవారు. తెలంగాణా ప్రజలనుకూడ పీడించేవారే. ఈ రాష్ట్రముపైన పెత్తనము సాగిస్తున్నారు. అది వ్యక్తిగతమైన ద్వేషభావముతో చెబుతున్నానని ఎవ్వరూ భావించవద్దని నామనవి. ఈ నాడు ఈ రాష్ట్రముమీద పెత్తనముచేసే మహానీయులు, అధిపత్యంలో వున్నవారు సామాన్యప్రజల ప్రతినిధులు కానేకారు ఈ పెద్ద మనుష్యుల ప్రజలను పీల్చి పిప్పిచేసి వారి ఆస్తి పాస్థులు తీసుకొనే ధనిక వర్గాల దాసులైన మనుష్యుల మూలముగా మన రాష్ట్రములో ఇటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితి ఏర్పడినది. కనుక ఆంధ్ర—తెలంగాణా ప్రజలమధ్య, రెడ్డి—కమ్మ కులము మధ్య వివిధ వర్గాలమధ్య, వివిధపార్టీల మధ్య సంఘర్షణద్వారా పరిపాలన మాములుగా సాగుతున్నది. తరువాత అధికార బలము, ధనబలముపైన పునాది ఏర్పడుతున్నది. ఇది మరచిపోవడానికి వీలులేదు. గీనిమంచి ఉన్నవించినది ఈ తెలంగాణా సంక్షోభము. తెలంగాణా సంక్షోభమనేటటువంటిది తెలంగాణాలోనే కాదు. ఇక్కడపుట్టిన తిండిలేని ప్రజలకు, ఆంధ్రలో పుట్టిన తిండి లేని ప్రజలకు భేదము ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. తెలంగాణాలో సరియైన పాలన వుండాలి, సామాన్య ప్రజల హక్కులు కాపాడే పరిపాలన వుండాలి, మానవత్వమును కాపాడే పరిపాలన వుండాలి అని కోరే ప్రజాస్వామిక వాదికి, ఆంధ్రలో కోరే ప్రజాస్వామిక వానికి తేడా ఏమిటి? ఏమీ తేడా లేదు. అయితే తేడా అంతా ఎక్కడ వచ్చినది అని చెప్పాలన్నట్లయితే ఈ నాడుదొంగలమధ్య వదపులగురించి, దేశాన్ని దోపిడి చేసుకొనే విషయములో కుడిదిన పరిస్థితులలో మనము వారి చేతులలో కిలుబొమ్మలు అయినాము. స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని గమనించవలసి వున్నది. ఏ పేరు పెట్టుకొన్నప్పటికీ వారి మధ్య వచ్చిన తగువు మూలముగా మనలో మనము చిందులాడుకొంటున్నాము. ఈ సమస్యను ఆలోచించి కష్టతే

21 సంవత్సరాలు కాదు, 5 సంవత్సరాలు కాదు, 160 సంవత్సరాలు ఇక్కడ కూర్చున్నప్పటికీ వాస్తవాన్ని గుర్తించకుండా పోతాము. మనము కళ్లు తెరవాలి. ఏపార్టీకి, ఏ పార్గానికి, ఏ ప్రాంతములో వున్న మనుష్యులయినా సరే పదవి ద్వారా, ధనము ద్వారా సామాన్య ప్రజలను దోపిడిచేసే వ్యవస్థ అరాచక వ్యవస్థ వున్నది కనుక దానిని ఎదుర్కోవాలి. దానిని ఎదుర్కోనంత సేపూ సంఘర్షణ తప్పదు. దానిని ఎదుర్కోనంత సేపూ పోలీసులు, మిలిటరీ మధ్య ప్రజలమధ్య సంఘర్షణ తప్పదు. ప్రజలు పోలీసుల మధ్య సంఘర్షణ వుండకూడని విషయము. అరాచకాన్ని ఏ శక్తి లేవదీసినప్పటికీ అది ఎక్కడకు దారి తీస్తున్నది? ఈ అరాచకమును మొదట లేవదీసినది బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని బలపరచినవారే. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు బలముగా వున్నారని అన్నట్లయితే, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఇంత సంక్షోభమునుంచి కూడ బయట పడడానికి ఆయనకు బలము వచ్చినది అంటే ఆత్మపరిశోధన చేసుకోవాలి. అరాచకము బయలు దేరేటప్పుడు దేశములో 10 బ్రహ్మానందరెడ్డి 50 బ్రహ్మానందరెడ్డికు అధిపత్యము కలుగచేస్తారు. ప్రజాస్వామిక మూల సూత్రాలు శాసన సభలో ఎవ్వరికీ అడ్డు తగిలినది? ఏ ప్రభుత్వము వుండాలి, ఏ విధానము వుండాలి, నిర్ణయించడానికి ఏది అడ్డు తగిలింది? అని అడుగుతున్నాను. పాచి, లైపోయి, కీలుబొమ్మలైపోయి ఇప్పుడు ఎంత వగచితే ఏమి? ఎంతమంది స్త్రీలను, ఎంతమంది బిడ్డలను, ఎంతమంది రౌడీలను ముందు పెట్టుకొని వ్యవహరిస్తే ఏమి? పోలీసులకు, మిలిటరీకి, రౌడీలకు అమాయకులైన ప్రజలకు మధ్య సంఘర్షణ వస్తున్నదనే విషయాన్ని గమనించారా? వి. బి. రాజుగారి ఉపన్యాసము వింటూవుంటే నాకు ఆశ్చర్యము వేసినది. ఎందుకంటే కొన్ని విషయాలలో కొంచెము తప్పుడు అర్థము చేసుకోవచ్చు. తెలంగాణావారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నట్లయితే ఈ బస్సులు తగులబెట్టడము, తెలుగువారు, ద్వేషించుకొనడము వుండవు అంటున్నారు. అరాచక చర్యలు వుండవు అంటున్నారు. ఒప్పుకొందాము. దానికి ఏది అభ్యంతరము కలిగినది? తెలంగాణావారు అధిపత్యము వహించడానికి ఏది అభ్యంతరము కలిగినది? బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని సమర్థిస్తున్నానని అనవద్దు. శాసన సభ్యునిగా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని విమర్శించేవారిలో నేను ఒకణ్ణి. అయితే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని విమర్శించినప్పుడు ఆయన బలము కాదన్నట్లయితే వెర్రిబాగులతనమవుతుంది. ఈ బలము వారికి ఎక్కడ నుంచి వచ్చినది? ఈ శాసనసభలో వున్న కాంగ్రెసుపార్టీ వారి తెలివితక్కువ వల్ల. కాంగ్రెసు లోవున్న స్వార్థమువల్ల ఆయన పెత్తనము సాగించగలిగారు. అవకాశ వాదులు ఉంటు వుండు. అధికారము చెలాయించడానికి పూనుకొన్నట్లయితే ఎవరిది తప్పు? అవకాశవాదులదా? లేక అధికారము చలాయించేవారిదా? హిటల్ పరిపాలన చేశారు అన్నట్లయితే ఎవరిది తప్పు? బ్రిటీష్ వారు పరిపాలన చేశారు అంటే ఎవరిదితప్పు? చైతన్యము కావాలి. ఈ సందర్భములో వి. బి. రాజుగారు గమనించారా? అని అడుగుతున్నాను. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు పదవినుంచి దిగిపోతాను అన్నారు. వి. బి. రాజుగారికి సారథ్యము వహిస్తాను అనే ధైర్యము ఎందుకు లేకపోయినది? ఇదే నాకు అర్థముకాలేదు. ఈనాడు పత్రికలుకూడ చాల గమ్మత్తు చేస్తున్నవి. తెలుగువారిమధ్య తగువు లేకుండా ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో నేను నడుపుతాను అని చెప్పడానికి ఎందుకు బలము లేకపోయినది? ఇదంతా పదవులకోసము తగువు

అన్నమాట. ఈనాడు సంపారము చెడినది. భార్యమీద భర్త, భర్తమీద భార్య నెవము చేసుకొనడంతప్ప వేరేమీకాదు. వారికి ధైర్యము లేనప్పుడు మమ్ములను పిరికివారిక్రింద లెక్కవేస్తే నేరస్థులవుతారు. ధైర్యము వారికి వుండాలి. ఉన్న వాస్తవాన్ని ఒప్పుకోవాలి. కమ్యూనిస్టులు ఒక మూల బ్రహ్మానందరెడ్డి దిగిపోవాలని అంటున్నారు. నేనుకూడ కొద్దోగొప్పో ఆ జెండా మనిషి నే అనుకోండి. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు దిగిపోవాలి అన్నారు. ప్రెసిడెంటు పాలన కొందరు కోరుతున్నారు. బ్రహ్మానందరెడ్డిని దిగిపోమన్నదానికి వారికి వాక్కు ఏమి వుంది? నాకు వాక్కు ఏమి వుంది? ప్రెసిడెంటుపాలన తేవడానికి మనకు వాక్కు ఏమి వుంది? ప్రజలకు వాక్కువుంది. ప్రెసిడెంటుపాలన కావాలనే నిజాయితీ కలిగిన మనిషి వున్నట్లయితే రాజీనామా ఇచ్చిపోవాలి. కాని అది అక్కరలేదు. మాయదారి గారడీ రాజకీయాలు కట్టిపెట్టకపోతే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు 1972 లో కూడ మన నెత్తిపై న కూర్చుంటారేమో అనే భయము నాకు వున్నది. ఇది మాయదారి గారిడి. రాజకీయాలను పూర్తిగా ఎదుర్కొనే సమయం వచ్చింది. అందుకనే కేంద్రం కళ్లుతెరుస్తూంది. ఎందుకంటే యీ రాజకీయాలలో సిద్ధాంతాలపై సూత్రాలపై పోరాటం సాగించండి. మనం యీనాడు భేదాలన్ని మరచిపోయి రాష్ట్రం పరిరక్షించడానికి పార్టీక్షతులు, కేదాలు పోగొట్టుకుని నాలుగు కోట్లమంది ఆంధ్రప్రజలను రక్షించడానికి నడుము కట్టి తద్వారా ప్రజల ఆర్థిక సమస్యలు ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో పరిష్కరించడానికి పూనుకోవాలి. లేకపోతే జనరల్ ఎన్నికలలో తిరిగి పెళ్ళాలనేట్లయితే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు మనం వివత్కర పరిస్థితిలో ఉన్నాము. ఈ జాతి వివత్కర పరిస్థితిల్లో ఉన్నప్పుడు ఈ ప్రజలను దోపిడీ చేసే విధానంక్రింద కొద్దిమంది అధికారాన్ని గుత్తకు తీసుక నేవారిని పోషించే యీ సంకుచిత ధోరణినుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సరయిన పరిపాలనా విధానాన్ని రూపొందించడానికి వరదడిదిద్ద వలసిన సమయం వచ్చింది. ఈ పోషకను లెక్కచేయకపోతే తీవ్ర పరిణామ స్థితిలో మనం కొట్టుకుపోతామని పోషిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. పిచ్చయ్య (పాల్వంచ):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు యీ ఆందోళన కొంతమంది ఆంధ్ర ఉద్యోగులు తెలంగాణా ఉద్యోగులకు అన్యాయం చేశారనే దానితో ప్రారంభమయింది. వ్యాపారస్థులకు, నాయకులకు ఏమీ సంబంధం లేదు. కానీ కొంతమంది జోరవడ్డారు. రాక్షసరూపంగా తీసుకువచ్చారు. తెలంగాణాకు అన్యాయాలు జరిగాయి. ఏ విధంగా పరిష్కరించాలనే సిద్ధాంతాలను మరచిపోయి రాక్షసరూపం దాల్చింది. ఆసలు మానవత్వం ఉందా లేదా అనిపిస్తోంది. మానవుడు తన మానవత్వమే మరచిపోతున్నాడా—ఇంతమంది చదువుకున్నవారు కాంగ్రెసు సభ్యులు, శాసనసభ్యులు అన్ని పార్టీలలోనివారు ఆందోళనలకుండా చేయలేకపోయామంటే తప్పు అందరిలోనూ ఉంది. తప్పు చేయనివారిదికూడ తప్పు. ఎందుకంటే పదిమందిలో ఒక మంచివాడుండి అది తప్పు అని చెప్పకపోవడంకూడ ఒక తప్పు: కాబట్టి ఇది మంత్రులదీకాదు, శాసన సభ్యులదీకాదు, దేశ ప్రజల ఖర్చు అనుకోవాలి. అనేక కళ్ళు దోపిడీలు జరిగాయి. ఆంధ్రప్రాంతంవారికి అన్యాయాలు జరిగాయి. మూవ్ మెంటు చేసేవారు ఐప్పులు తగలపెట్టడం, వ్యాపారాలకు దెబ్బతగలకుండా మూవ్ మెంట్ తెస్తే బాగుండేది. ఎవరూ కారవరు. పొరపాట్లు దిద్దుకోడానికి మార్గాలున్నాయి.

ప్రభువుల తప్పు అందరికీ తప్పు అని చెప్పాలి. తల్లెటి శాస్త్రీలుకూడ దొంగ బ్రతులే అని మోసాపాడుతుంది. ఈ తప్పు పది పన్నెండు సంవత్సరములనుంచి ఉంది. రానురాను యీ రూపం రాక్షసరూపంగా తయారయింది. దానిని నిర్మూలించడానికి బసవరాజుగారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. వారిదికూడ తప్పు. వారుకూడ నేనూ తప్పుచేసినవాడినే అని ఒప్పుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు జరిగిందో జరిగింది. ప్రాణాలు పోయినాయి, ఇళ్ళు లూటీలు జరిగాయి, పిల్లల చదువులు నాశనం అయిపోయినాయి ఇప్పుడు సర్దుకొనడం ఎట్లాగ? జరిగిన తప్పులు ఒకరిమీద ఒకరు చెప్పుకొనడమేనా లేక మంచిమార్గంగా నడిచే సాధన ఏదయినా ఉందా లేదా అనేది ఆలోచించాలి. పురాణాలు చూస్తే ఒకరిని ఒకరు చంపి రాజ్యాలు తీసుకున్న ఉదంతాలు ఉన్నాయి. బలహీనుణ్ణి బలవంతుడు చంపి రాజ్యం తీసుకున్న శాసనాలు అనేకమున్నాయి. తెలంగాణా వెనుకబడ్డప్రాంతం, అన్యాయాలు సవరించడానికి ఆంధ్రులు త్యాగాలు చేయాలన్నారు. చేస్తారు, తప్పు చేస్తారు, పొరపాటు సవరించుకోవాలి. పొరపాటు ఏమో చెప్పాలి. చెప్పేవారే లేకపోతే కొంతమందిని వెనకవేసుకుని నేనూ ఒక సాధనని ఆరాచకం చేసి ఇళ్ళు దోసిడిచేస్తే ఎట్లా రాజ్యం వస్తుంది. ఇంత హింసాకాండ జరిగిందంటే శాసనసభ్యులు, మంత్రులు అందరుకూడ చిత్రగుప్తుడు వ్రాసే లెక్కలలో యీ పాపం అందరికీ ఉంటుంది. మంత్రులుగాని శాసనసభ్యులుగాని అందరూ కలిసి ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే సమస్యలేకుండా అందరు కలిసి ఒక కూడలిగా తిరిగి...

శ్రీమతి ఎన్. విమలాదేవి :—పోలీసులున్నారుకదాండి.

శ్రీ పి. పిచ్చయ్య :—పోలీసులున్నారు. చంపితే చంపుతారు ఏమి పోయింది. ఎప్పటికీ మానవుడు చావడానికే పుట్టాడు గాని వందలసంవత్సరాలు రాజ్యం ఏలడానికి కాదు. తంతే తంతారు. ఈమధ్య నన్నూ తన్నారు. ఆంధ్రవారి ఇళ్ళకు పోతే నన్నూ తన్నారు. తంతే నాలుగు దెబ్బలు వడ్డాను. తరువాత వారే తెలుకున్నారు తప్పుచేశామని. కొత్తగుడెంలో ఇద్దరు చని పోయారు. నన్ను తిట్టారు కొట్టడానికి వచ్చారు. ఏమి చేస్తాం? ఖర్చు అనుకున్నాం. కాబట్టి అందరం కలిసి టర్పుతో సహనంతో అన్నిపార్టీలవారు కలిసి ఎట్లాగ దీనిని పరిష్కరించాలి అనేది ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. వా ప్రాంతం విషయాలు చెప్పుకోవాలనుకున్నాను. టైము లేదు. బడ్జటు సందర్భంలో విన్నవించుకుంటాను. శలవు తీసుకుంటాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగములో తెలంగాణా సమస్య, సైక్లోన్ సమస్యతోపాటు, నక్సలైట్లు సమస్యకూడా కొంత తీసుకొనిరావడం జరిగింది. అసలు, ఈ నక్సలైట్లు ఉద్యమం పేరుతో బలపడుతున్నటువంటి ఉగ్రవాదుల యొక్క సమస్య ఇది. వారిని ఈ పోలీసు అధికారులు అటు ఏదెన్నీ ప్రాంతాలలో కానివ్వండి. ముఖ్యంగా వరంగల్, ఖమ్మం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి సామాన్యప్రజానీకం మీద, అక్కడ ఉన్నటువంటి కార్యకర్తల మీద చాలా తీవ్రమైతటువంటి, ఎప్పుడు కని, విని ఎరుగనటువంటి చిత్రహింసలు చేయడం, దానితోపాటు ఎప్పుడూ విననటువంటి

సంఘటనలు ఈవేళ పెరిగిపోతూ ఒక పోలీసు రాజ్యంతో తాండవచేస్తూ ఉరుగు తున్నటువంటి సంఘటనలు మనము ప్రతికూలలో చూస్తున్నాము, వింటున్నాము అయితే ఈ సమస్యను లోతుగా పరిశీలించేముందు ఒక విషయం మనము అర్థం చేసుకోవలసిన అనుకొంటున్నాము. రాష్ట్రంలో, ముఖ్యంగా కర్నూలు, వరంగల్, శ్రీ కాకుళం జిల్లాలలో, ఈ ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో, అక్కడ ఉన్నటువంటి గిరిజనులు గాని, కోయ ప్రజలుగాని, పేదవారుగాని, వారికి ఉన్నటువంటి భూమి సమస్య, వారికి వెనకాల ఉన్నటువంటి కీలక మైనటువంటి ఆర్థిక రాజకీయ సమస్యను పరిష్కారం చేయకుండా వారిని అణచివేసే కార్యక్రమము తీసుకోవడం అనేటటువంటిది ఈ ప్రభుత్వముయొక్క వైఖరిగా కన్పడుతున్నది. అయితే ఈ సమస్య ఇప్పుడుమాత్రమే కాకుండా అనేకసార్లు మనము చర్చించుకుంటూ వచ్చాము. గిరిజనుల చరిత్ర మనము చూచినప్పుడు, ముఖ్యంగా ఈ కోయ ప్రజానీకానికి గాని గిరిజన ప్రజానీకానికి వ్యవసాయం అంటే ఏమో తెలియదు. వారికి దానిమీద మోజుకూడా ఉండేదికాదు అనేక సంవత్సరాల గా. కాని క్రమేపి. ఈ మధ్యకాలములో, దాదాపు 7, 8 సంవత్సరాల నుంచి, గిరిజనులకు, కోయ ప్రజానీకానికి ఆ ప్రాంతాలలో ఉండేటటువంటి భూములలో ప్రవేశించి వ్యవసాయము చేసుకోవాలి అనేటటువంటి తాపత్రయము, కుతూహలము, మోజు పెరగడం ద్వారా వారు వ్యవసాయ భూములలో ప్రవేశించారు. కాని వారు ప్రవేశించడం ద్వారా, స్థానికంగా ఉన్నటువంటి భూస్వాములు, పెన్షనెందార్లు, వారి ఏజెంట్లు గిరిజనులను తావులేకుండా చేయడంకోసం, అనేకమంది గిరిజనులను భూములు ఆక్రమించుకొని వ్యవసాయము చేసుకొంటున్నటువంటి గిరిజనులను, కోయ ప్రజానీకాన్ని ఈ 2, 3 జిల్లాలలో ఆ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి భూస్వామ్య వర్గము, కాంగ్రెస్ పార్టీ, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వము యొక్క మద్దతుతోటి, పోలీసుల మద్దతుతోటి అక్కడ భూముల నుండి వెళ్ళగొట్టినటువంటి సందర్భాలు అనేకసార్లు మేము ఈ సభలోకూడా తీసుకు రావడం జరిగింది. ఈవేళ అక్కడ సాగుచేసుకొంటున్నటువంటి అనేక గిరిజనుల మీద, కోయజనులమీద వందలకొలది కేసులు నడుస్తున్నాయి ఆరంగ్గా వరంగల్ జిల్లాలో నర్సంపేట తాలూకాలోగాని, ములుగు తాలూకాలోగాని, ఖమ్మం జిల్లాలో భద్రాచలం ఏజెన్సీలోగాని, శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో గాని వేలకొలది గిరిజనులయొక్క, కోయప్రజలయొక్క భూసమస్యలు పరిష్కారము కాకుండా ఉన్నటువంటి పరిస్థితి మనకు తెలుసు. అయితే దీనిలో ప్రభుత్వ పాలన ఏమిటి? నేను అనుకోవడం, అలవాటు లేనటువంటి, చైతన్యం లేనటువంటి అమాయకపు గిరిజన ప్రజానీకానికి వ్యవసాయ భూములు యిచ్చి ప్రోత్సహించి ఇచ్చిందా అంటే ఏమాత్రము ఇవ్వలేదు అని నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈ చెనుకబడినటువంటి ప్రజలు, పేదప్రజలు, కోయప్రజలు ఆ రకంగా వ్యవసాయ ములో అభివృద్ధి అవడం ద్వారా, అన్నివిధాలా చైతన్యముగా కావడం ద్వారా వారియొక్క పెత్తనం కొనసాగడం సాధ్యం కాదని తెలిసివుండే ఆ వర్గ స్వభావం తోటి, వారికి ఉన్నటువంటి ఆలోచనలతోటి, ఆవరగ్ని, పేదప్రజానీకాన్ని, గిరిజన సమస్యలను పరిష్కారం చేయడంలేదని నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచు కొన్నాను. ఈ సందర్భంలో అక్కడ ఉన్నటువంటి, మొన్నటివరకు మాలో ఒక ఖాళీగా ఉన్నటువంటి వాగిరెడ్డిగారి గ్రూప్, పార్టీ నుండి విడిపోయినవారి

యొక్క విధానాలతోటి మేము ఏకీభవించలేనటువంటి సంగతికూడా మీకు తెలుసు. అయితే ఈనాడు ప్రజలలో ఉన్నటువంటి అసంతృప్తి, ప్రజలు యింకా పోరాడడానికి ఆయన కారు కాకుండానే ప్రజలను వదలిపెట్టి వారు వ్యక్తిగతంగా దౌర్జన్యకాండతోటి లేదా అతివాద దుందుడుకు భావాలతోటి, అతివాద దుందుడుకు రాజకీయ కార్యక్రమాల ద్వారా వెళ్లడం ద్వారా ఈనాడు ప్రభుత్వానికి వారు ఈ నష్టాలై ట్ను అనుకొన్నటువంటి ఉగ్రవాదులు ప్రభుత్వానికి ఒక చక్కని ఆయుధాన్ని మూలము యిచ్చారు అనేటటువంటి బాధమాత్రం మాలో ఉంది. అయితే ఆ బాధ ఉన్నప్పటికీ ఈవేళ యీ కార్యక్రమాలలో ప్రభుత్వము తీసుకొనేటటువంటి, పోలీసులు తీసుకొనేటటువంటి కార్యక్రమం, నష్టాలై ట్నును అణచడంలోగాని ఏనాడుకూడా నాగరిక రాజ్యంలో, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వంలో ఉన్నదా అంటే ఒక సంఘటనకూడా జరగలేదు. ఎక్కడో మధ్యయుగములో అనాగరిక పరిపాలనలో ఫాసిస్ట్ పరిపాలనలో సాగుతున్న సంఘటనలు ఈనాడు మన ప్రభుత్వములో ఈ కాంగ్రెస్ రాజ్యంలో, పోలీసు రాజ్యంలో కొనసాగుతున్నాయి అంటే చాలా దారుణంగా ఉన్నది. ఈనాడు 1, 2 సంఘటనలు మీ ధృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. మన దేశంలో, రాష్ట్రంలో యీ ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో కోర్టులు, న్యాయస్థానాలు, చట్టాలు ఉన్నాయి. అటువంటిప్పుడు వారేమైనా తప్పులు పనివుంటే వారిని చట్టరీత్యా కోర్టులలో శిక్షించడానికి బదులు వారిని విచ్చిలవిడిగా ఏదోఒక పేరుతోటి, ఆ ప్రాంతాలను కల్లోలిత ప్రాంతాలుగా ప్రకటించి, ఖమ్మం జిల్లాలోగాని, శ్రీకాకుళం జిల్లాలోగాని, ఆ గిరిజన ప్రాంతాలలోగాని, అక్కడ ఉన్నటువంటి పార్టీ కార్యకర్తలను, కొంతమంది గిరిజనులను గురించి పత్రికలలో ఈవేళ వక్రంగా చిత్రించి ఒకరకంగా వస్తుంది. నష్టాలై ట్నుకు అక్కడ పోలీసులకు పెద్ద సంఘర్షణ జరిగినట్లు, ఆ సంఘర్షణలో పదిమంది నష్టాలై ట్ను మరణించినట్లుగా పత్రికలలో ప్రకటిస్తున్నారు. ఇదంతా వట్టి బూకమని, చాస్తవానికి విరుద్ధమని ప్రభుత్వానికి తెలుసు, పోలీసులకు తెలుసు. ప్రజలకు తెలుసు. కాని ముఖ్యంగా ఈ మధ్యకాలంలోనే అరకంగా కొంతమందిని కట్టివేసి, కాల్చివేయడమే కాకుండా, కొంతమంది యువకులను, విద్యార్థులను, కృష్ణాజిల్లా, సర్కారు జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి వారినికూడా తీసుకుపోయి తల్లి తండ్రులకు, అక్కడ ఉన్నటువంటి యజమానులకు ఎవరికి తెలియకుండా తీసుకుపోయి అర్ధరాత్రి అరెస్టు చేయడం, విద్యార్థులను తీసుకుపోవడము, అరెస్టు చేయడము, అటు ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో, కల్లోలిత ప్రాంతాలలో తీసుకుపోయి చెట్లకు కట్టి కాల్చివేసిన సంఘటనలు అనేకము ఉన్నాయి ఈ 2, 3 మాసాలలోనే దాదాపు 70, 80 మందివరకు సర్కారు జిల్లాలలోగాని, ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలోగాని కాల్చివేయడము జరిగింది. అంతేకాదు, ఇప్పటికీ కొన్ని వందలమందిమీద అక్కడ కేసులు పెట్టి, అక్కడ పోలీసు క్యాంపులో, పోలీసు స్టేషన్సులో చిత్రహింసలు చేసిన సంఘటనలు కన్పడుతున్నాయి. ఉదాహరణకు, విజయవాడలో డి. వెంకటరావు అనేటటువంటి యువకుని, ఆయన భార్యను, నారాయణరావు అనే అతనిని ఈమధ్య అరెస్టుచేసి పోలీసులు ఎవరికి చెప్పకుండా అర్ధరాత్రి ఎక్కడికో తీసుకుపోయారు. దాదాపు నెలరోజులు అయింది. ఇంతవరకు వారి ఆచూకీ లేదని వారి కుటుంబాలవారు అందోళన చేస్తున్నారు. బహుశా ప్రభుత్వానికి పిటిషన్లు వస్తూవుండవచ్చు. ఈవిధంగా అనేక కేసులు మా పార్టీ ఆఫీసులకుగాని, మాపత్రిక

అకుగాని పంపించడం జరుగుతున్నది. ఈ రూపములో ఇటువంటి రాక్షస చర్యలు మాత్రము మా కమ్యూనిస్టుపార్టీ వ్యతిరేకించక తప్పదు. అయితే దురదృష్టవశాత్తు, ఈవేళ ఒక అవకాశము యిచ్చారు ఈ ఉగ్రవాగులు. కాని ఈవేళ కాకపోయినా రేపుఅయినా ఈ ప్రభుత్వముయొక్క, ఈ భూస్వామ్య వర్గముయొక్క రాజకీయ విధానాలు ఓడించడంకోసం ఆయత్తం అవుతారు. దానికి తప్పనిసరిగా ప్రజానీకము యావత్తుకూడా ముందుకు వచ్చినప్పుడు కమ్యూనిస్టు పార్టీ తప్పక నాయకత్వము వహించి ఏదో ఒక రూపములో ఈ రాజకీయ, ఆర్థిక తప్పుడు విధానాలను ఓడించడం తప్పదు అనేది మాత్రం ప్రజలు తెలుసుకొంటారు. అయితే ఈవేళ ఇదే సందర్భంలో నక్సలైట్లు బెడద అనేది యిక్కడనే ఉందా? ఇక్కడికంటే ఎక్కువగా బెంగాల్ లో, కేరళలో ఉన్నాయిగాని ఆ ప్రభుత్వాల వైఖరి ఏమిటి, మన ప్రభుత్వ వైఖరి ఏమిటి అనేదికూడా మిద్యుష్టికి తీసుకురా దలచినాను. అక్కడ ఇక్కడికంటే ఎక్కువగా వారు పోలీసు స్టేషన్లమీద దాడి చేసినప్పటికీ, అక్కడ ఉన్న ఐక్యసంఘటన మంత్రివర్గము ఆ అతివాద దుందుడుకు రాజకీయ కార్యక్రమాలలో పని చేసినటువంటి కార్యకర్తలను ఆ రకంగా పోలీసు హింసాకాండలద్వారా కాకుండా రాజకీయంగానే పరిష్కారం చేయాలనే కారణంతోటి బాదాపుగా అక్కడ ఉన్నటువంటి నక్సలైట్లు కార్యకర్తలమీద ఉన్నటువంటి యావత్తు కేసులనుకూడా రద్దుచేసుకొని అక్కడ ఉన్నటువంటి కార్యకర్తలనందరిని వదలివేశారు. ఆ విధంగా వారిని విడుదలచేసి, వారు చేసింది అది తప్పు అవునా కాదా అనేది రాష్ట్రంలోని ప్రజానీకానికే వదలివేసింది ఐక్యసంఘటన మంత్రివర్గము. అట్లాగే బెంగాల్ రాష్ట్రంలో వందలాదిగా ఉన్నటువంటి నక్సలైట్లను వారిని క్లెయిన్ చేసి బయటికి పంపించి వదలివేసి వారియొక్క కార్యక్రమము తప్పుడు విధానము అనేది ప్రజలలో ఆచరణలో తెలుసుకొనేటటువంటి పద్ధతిగా ఆ ఐక్యసంఘటన ప్రభుత్వము తీసుకొన్నటువంటి కార్యక్రమము తీసుకోండి. దానికి ప్రత్యేకంగా పోలీసులమీద ఆధారపడి ఆరకంగా మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వము ఈ రకంగా చేయడం అనేటటువంటిది సరియైన పద్ధతి కాదు. ఇప్పటికైనా ఆ కార్యక్రమాన్ని విరమించి అప్రాంతంలో ఏ ప్రజలకైతే, ఏ గిరిజనులకైతే, ఏ కోయప్రజలకైతే భూసమస్య ఉన్నదో, ఆ భూసమస్యను వారికి పరిష్కారము చేస్తారనే ఆశమాత్రము మాకు లేదు అయినప్పుడు అక్కడ ఉండేటటువంటి గిరిజనులు, కోయప్రజలు అంతా ఐక్యతా పద్ధతులలోటి ఆయత్తమై, ఏదో వ్యక్తిగత దౌర్జన్యముతోటి, వ్యక్తిగత అవాంకారముతోటి కొట్టుకుపోతున్నటువంటి నక్సలైట్లు వెనకాల వెళ్ళకుండా తప్పదు. ఈవేళ కాకపోయినా, రేపు అయినా ఒక బ్రహ్మాండమైన తిరుగుబాటు ద్వారా, లేదా బ్రహ్మాండమైనటువంటి పోరాట పద్ధతులద్వారా మొత్తము ప్రజానీకం యావత్తు అంతా కదలివచ్చినప్పుడు ఈ ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడం తప్పదు. తద్వారా దేశంలో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాలు ఏర్పడక తప్పదు. ఆ రూపంలో ఈ ప్రభుత్వము చేస్తుంది అనే ఆశ లేదుకాబట్టి ఆ వైఖరికోసం ఎదురు చూస్తున్నామని ఆశిస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. వి. రమణయ్య :—గౌ. అధ్యక్షా, ఆంధ్రదేశంలో గత ఏడేనిమిది మూసాటుగా జరుగుతున్నటువంటి యీ సంక్షోభంగురించి చాలామంది పెద్దలు

ఇరువకాలనుండి మాట్లాడిన విషయాలు విన్నాము. చరిత్ర, భాష, సంస్కృతి యీ మూడింటి అధారంగా నాలుగుగోట్ల మంది ఆంధ్రప్రజలు ఇవాళ కోరుతున్నది సమైక్యత, ఈ 8 మాసాలుగా జరుగుతున్న పరిస్థితిచూస్తే తెలంగాణా ప్రాంత వాసులు తెలంగాణా వేరుగా కావాలంటున్నారు. మనమంతా ఆంధ్రులుగా ఉన్నప్పటికీ, ద రన్యప్రవాళు ఆంధ్ర అంటే సర్కారు రాయలసీమ జిల్లాలుగాను, తెలంగాణాను వేరుగాను మనం తరచు మాట్లాడటం జరుగుతున్నది. ఆంధ్ర శబ్దానికి తెలంగాణా, సర్కారు, రాయలసీమ అనే భావం కలుగకుండా ఉండేదానికి, తెలుగుభాష, తెలుగుప్రాంతం, తెలుగు సంస్కృతి కలిగినవారందరితో తెలుగునాడు—అని మనం రూపొందించుకొంటే సై కలాజికల్ గా ఏదైనా మార్పుకలుగుతుందేమో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు రాజుగారుచెప్పారు. ఆంధ్రులందరు ఒక రకమైన మార్పు పీనుకురావాలని చెప్పారు. మూడుభాగాలుగా మనం వింటున్నాము. రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్స్ కావాలని, సై కలాజికల్ ట్రీట్ మెంట్ ఇవ్వాలని, పాలిటికల్ సాల్యూషన్ కావాలని—యీ మూడువిధాలుగా పదేపదే చాలామంది చెబుతున్నారు. సై కలాజికల్ ట్రీట్ మెంట్ అంటే—పరిపాలనను తెలంగాణా వారికి ఇవ్వాలని రాజుగారు చెప్పటంజరిగింది. అయితే ఇది ప్రతిపక్షాలవారికి ఏమీ సంబంధం లేనటువంటిది. అది పూర్తిగా కాంగ్రెస్ పార్టీ వ్యవహారం. ఆంధ్రప్రజలకు ఏమాత్రం సంబంధించనటువంటి సమస్యలను, కాంగ్రెస్ పార్టీ యొక్క ఆంతరంగిక సమస్యలను రాజకీయంగా దీనికి ముడిపెట్టి యీనాడు సంజోభాన్ని సృష్టించిన బాధ్యత పూర్తిగా కాంగ్రెస్ పార్టీ వారిపై ఉన్నదని నేను ఖచ్చితంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి కేబినెట్ లో 17 మంది మంత్రులలో 9 మంది మంత్రులు తెలంగాణాప్రాంతానికి చెందినవారు ఉన్నారు. ప్రభుత్వశాఖలలో ప్రధానమైన భాగాలను నాలుగింట మూడు వంతుల భాగాన్ని తెలంగాణా మంత్రులు నిర్వహించారు. తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీ చైర్మన్ గా ఉన్నటువంటి ముగ్గురు దీనిని నిర్వహించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పటినుండి ముఖ్యమంత్రులుగా ఉన్న సంజీవరెడ్డిగారు, సంజీవయ్యగారు, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు—యీ ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులు కూడ దీనికి ప్రధాన బాధ్యత వహించాలి. అంతేతప్ప, ఏ ఒక్కరిమీద ఇది త్రోయటానికి పీలులేదని విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. ఈ సమస్యకు రాజకీయ పరిష్కారం కావటంకోసం లోకసభలో, రాజ్యసభలో చవాన్ గారు చెప్పారు. తెలంగాణా ప్రోవిజన్ ఎట్లా ఉన్నదని అడిగితే లోక్ పాజిషన్ లో ఉన్నదని అన్నారు. లోక్ పాజిషన్ అంటే, ఇక్కడ ఉన్న మిలటరీ, సిబ్బంది వల్ల వచ్చిన కొద్దిపాటి మార్పులను ఏదో తాత్కాలికంగా లోక్ పాజిషన్ గా ఆయన చెప్పి సంతృప్తి పడితే కేంద్రం తన బాధ్యతలను విస్మరించినట్లు అవుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. అసలు యీ సంజోభాన్ని ఎందుకు క్రియేట్ చేశారు? ఇవాళ ఆంధ్రప్రాంతంలో ప్రజలు ఆంధ్రశాసనసభ్యులను అడుగుతున్నారు. ఇంత గొడవ జరుగుతుంటే, ఆంధ్రులకు కేపిటల్ లో రక్షణ లేకుండా పోతుంటే, ఆంధ్రుల ఆస్తిపాస్తులకు ప్రాణాలకు రక్షణ లేకుండా పోతుంటే ఎంతోమంది ప్రాణాలు చేతిలో పెట్టుకొని ఆంధ్రప్రాంతానికి ప్రవాస ఆంధ్రులులాగా—బర్మాలో ఉన్న ఆంధ్రులు లాగా—వలస వస్తుంటే మీరు ఏమి చేస్తున్నారు అని ప్రజలు ఆంధ్రశాసన

సభ్యులను నిగ్గతీసి అడుగుతున్నారు. “మీకు ఇది కలిపి ఉంచుతారా? లేకపోతే విడగొట్టి చేస్తారా” అని ఎన్నో ప్రశ్నలు ఆ ప్రాంతంలో వస్తున్నవి. ఆంధ్రుల యొక్క త్యాగం, వారియొక్క సమగ్రమైన ఆలోచనగురించి మనవిచేస్తాను. మొట్టమొదటిసారిగా అమెండ్ మెంట్ తీసుకువచ్చి యీ సేఫ్ గార్డ్స్, ముల్కీ రూల్స్ ఇదు సంవత్సరాలు ఎక్స్ పైండ్ చేయాలన్నప్పుడు ఏ ఆంధ్రశాసనసభ్యుడు దానిని వ్యతిరేకించలేదు. ఈ సేఫ్ గార్డ్స్, జంటిల్ మెన్ ఎగ్రిమెంట్ పెట్టుకొన్నప్పుడు, ఇది హైకోర్టులో అవునని ఉన్నప్పుడు, సుప్రీమ్ కోర్టు దానిని కాదని అన్నప్పుడు ఆంధ్రదేశంలో పెద్ద ఉద్యమం రాలేదు. రంగాచారిని తగులపెట్టినపుడు ఆంధ్రప్రాంతంలో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు, వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు కొంత ఆందోళనచేశారు. చివరకు ఇతిరాజకీయ పరిష్కారం క్రింద మా రాజకీయవేత్తలకు సదలిపెడుతున్నామని చెప్పి, ఆ విశ్వవిద్యాలయాలకు చెందిన విద్యార్థులు కళాశాలలకు పోవడం జరిగింది. అంతకుమించి అక్కడ ఎటువంటి ఆందోళన రాలేదు. సుప్రీమ్ కోర్టు రిక్రూట్ మెంట్ ఎపాయింట్ మెంట్ ను కొట్టివేసే పట్టిక దానిమీద కూడ తీవ్రంగా ఎటువంటి అభిప్రాయం చెప్పకుండా ఒక రకమైన సాల్యూషన్ తీసుకువచ్చి దీనిని పరిష్కారం చేయాలనే భావమే మెజారిటీ సభ్యులలో ఉంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న విశ్వవిద్యాలయానికి ఉపాధ్యక్షులుగా ఉన్నటువంటి శ్రీ రావాడ న్యాయపరమార్థులు ఒక ఫ్లేటుమెంట్ ఇస్తూ రిలక్షల మంచి విద్యార్థులలో 45, 50 వేల మంది విద్యార్థులు మాత్రమే యాక్టివ్ గా యీ హ్యాప్ మెంటులో పాల్గొంటున్నారని, యీ 45, 50 వేలమంది విద్యార్థులకోసం రిలక్షల మంచి విద్యార్థులు ఎందుకు సఫర్ కావాలని—ఒకప్పుడు విద్యార్థులను వెనకాల పెట్టుకొని యీ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించిన యీ విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు ప్రకటన చేయటం గమనించాలని కోరుతున్నాను. విద్యార్థులలో, ప్రజలలో, ఎన్. జి. ఓ. లలో ఒక రకమైన సమరసభావం కలిగించాలని కోరుతున్నాను. రెండో టేబుల్ కాన్ ఫరెన్స్ పేరుపెట్టిగాని, మరొక రూపంగా గాని దీనిని పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను. అయితే—ఏదో ఆందోళన చేస్తేగాని, బస్సులు తగులపెడితేగాని, విప్లవాత్మకమైన పద్ధతులు తీసుకువస్తేగాని యీ ప్రభుత్వం ఏ సమస్యను పరిష్కారం చేయలేదు అనే భావాన్ని ప్రజలలో కల్పించకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. ఇవాళ తెలంగాణావారు కోరే సమస్యకు, భారతదేశంలో ఉన్న పెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్, పెడ్యూల్డ్ ట్రైబెస్, పీకర్ సెక్షన్స్ కు ఉండే సమస్యలకు ఏమాత్రం వ్యత్యాసంలేదని అంటున్నాను ఇవాళ జంటిల్ మెన్ ఎగ్రిమెంట్ ప్రకారం ఏదైతే మీరు కోరుతున్నారో అది 1949 వ సం. నవంబరు 28 వ తేదీన రాజ్యాంగం ఆమోదించినపుడు, జనవరి 28-50 నుండి అమలు జరుగుతున్నప్పుడు—అందులో నిమ్నజాతులకు కొన్ని రక్షణలు గ్యారంటీలు చేయబడినవి. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో మునిసిపాలిటీస్ జిల్లా పరిషత్ లు లాంటి లోకల్ బాడీస్ లలో—వారికి ఇచ్చినటువంటి కాన్ స్టిట్యూషన్ ల్ గ్యారంటీస్ ఎంతవరకు అమలు జరుపుతున్నారన్నది చూసినట్లయితే—ఏమీ జరగలేదని చెబుతున్నాను. అయితే అందుకు యీ విధంగా విధులలోపడి ఆందోళనచేసి, రక్తపాతానికి, చౌరస్యానికి సంబంధించిన కార్యక్రమానికి పురికొల్పే విధానానికి యీ 70, 80 లక్షల జనాభా కలిగిన ప్రజలు పూనుకోలేదు. వారికి ఎన్నో

అన్యాయాలు జరిగినవి. పార్లమెంటులో పెరుమాళ్లు కమిటీవేసి రిపోర్టు ఇచ్చారు వెయ్యి పేజీల రిపోర్టులో చాలా అన్యాయాలు జరిగినట్లు చెప్పారు. సర్వీసెస్ విషయంలో, సోషల్ ఎకనమిక్ యాస్ వెక్స్ విషయంలో, చాక్లను ఒక రకంగా సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా సమాజంలో ఎలివేట్ చేయటానికి అనేక రకాల సూచనలు ఇవ్వటం జరిగింది. ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ, పబ్లిక్ ఎకౌంట్స్ కమిటీ మొదలగా షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబెస్ కోసం ఒక పార్లమెంటరీ కమిటీ వేశారు. అదే విధంగా స్టేటు లెజిస్లేషన్ లో కూడా వేయ వచ్చునని హోమ్ డిపార్టుమెంటు సర్క్యులర్ జారీ చేసినప్పటికీ ఇంతవరకు ఆ జని చేయలేదు. 19, 20 సం. లుగా యీ కాన్స్టిట్యూషన్ లో సేఫ్ గార్డుస్ అనేవి ఎంతవరకు అమలు జరిపారు. వీరి కోర్కెలు ఏమిటి, న్యాయమైనవా, కావా, రాజ్యాంగరీత్యా వారికిచ్చిన సౌకర్యాలైనా అమలు జరుపుతున్నారా లేదా అన్నది పరిశీలించటానికి పశుపతి కమిటీలాంటిది ఒక లెజిస్లేచర్ కమిటీ పేయాలని హోమ్ డిపార్టుమెంటు మన గవర్నమెంటుకు ఇచ్చిన సర్క్యులర్ ను దూరంచేసి, వ్యవహరిస్తున్నారు సర్వీసెస్ విషయంలో అనేక అన్యాయాలు జరుగుతున్నవి. గుంటూరు జిల్లాలో భీషవరం గ్రామంలో జరిగిన దారుణమైన దుర్ఘటన గమనించండి. నిమ్మజాతికి చెందినవాడైన పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసి డెంటును—ఒక న్యాయమైన పద్ధతిలో సివిల్ రైట్సులాగా అందరూ కామన్ పబ్లిక్ ట్రేంక్ లో నీరు తోడుకొనే పద్ధతిలో రి వెల్లింగ్ ఆ గ్రామంలో జరుగు తుంటే, యీ నిమ్మజాతులు వెళ్లి ఆ గ్రామంలో ఉన్న చెరువులో నీళ్లు తోడు కొంటే, దానికి నాయకత్వం వహించినందుకు భీషవరంలో చిన్న సుబ్బారాయుడు అనే అతన్ని దారుణంగా హత్య చేసిన సంఘటనలు—కంచీచర్ల సంఘటనకు మించిన సంఘటనలు జరిగినవి. అక్కడ వంద మందిని దారుణంగా కొట్టటం యీ సుబ్బారాయుడితోపాటు మరొకరిని చంపటం ఇదంతా చూస్తే యీ దేశంలో కాన్స్టిట్యూషన్ సేఫ్ గార్డుస్ అన్నవి నామమాత్రంగా ఉపన్యాసాలు చెప్పే పద్ధతిలో ఉన్నవి తప్ప అమలు జరగటంలేదని నేను ఖచ్చితంగా చెబు తున్నాను. కుల మతవర్గ భాష భేదాలులేకుండా నాలుగు కోట్లమంది ఆంధ్రులు సమైక్యతగా వర్దిల్లడానికి ఏ మార్గం అయితే సముచితంగా ఉంటుందో దానిని మనము అందరం ఆలోచించి దానిని సాధించాలని కోరుతూ సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా! గవర్నరుగారి address చూసిన తరువాత ఈ సంవత్సరం చాల నిరాశజనకంగా కనిపిస్తున్నది. కృష్ణా, గుంటూరు ఖమ్మం, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో పెనుతుఫాను వల్ల విపరీతంగా ప్రాణనష్టం, పశువుల నష్టం జరిగింది. ఆస్తులు చాల నష్టపోయారు. ఆ తుఫాను భీభత్సం వల్ల చాల హృదయవిదారకమైన పరిస్థితులు ఏర్పడి అక్కడ ఉన్న ప్రజలు ఎంతో భీతిభీషపోయారు. అయితే ప్రభుత్వం చేస్తున్న సహాయము పూర్తిగా యిప్పటికి యింకా అందనటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. తుఫాను నందర్భంగా రైతులకు అప్పులు యిస్తామని ప్రభుత్వంచారు ప్రకటించారు. Special కాన్సిల్లార్లను వేసి ఏదో సర్వే చేస్తున్నారు. ఇంతవరకు ఆ అప్పు రైతులకు అందలేదు. కొంత మందికి ఈ అప్పు తీసుకోవాలంటే జాయింటు వట్టాలు ఉన్నాయి. లేకపోతే

లోగడ L. M. B. లో loan తీసుకొని ఉన్నావు అని objections పెడుతున్నారు. కలెక్టరుగారిని అడిగితే మాకు రెవెన్యూ బోర్డు instructions అవి. మేము రెవెన్యూ బోర్డుకు వ్రాసి తెలుసుకుంటాము అని చెబుతున్నారు. తుఫాను వచ్చి అస్తులు పోయి, పంటలు పోయి నానా విధాల ప్రజలు ఫీజిలిపోయిన పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం అందజేయవలసిన సహాయాన్ని సకాలంలో అందజేయలేదు. ఇది వాస్తవ పరిస్థితి దీనిని గురించి ప్రభుత్వంవారు యిప్పుడైనా ఆలోచన చేసి తుఫాను వల్ల నష్టపడినవారందరికీ యిచ్చే loans సకాలములో అందేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే ఉద్యమము బయలుదేరి రిమాసాలు పైన అయింది. చాలమంది సభ్యులు ఈ విషయము ప్రస్తావన చేసినారు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పాటు చేసుకొని యంతకాలం వచ్చిన తరువాత ఆంధ్రులు వేరే, మమ్మల్ని అన్యాయం చేస్తున్నారనే భావన కలుగజేసుకొని గోరతలు కొండంతలు చేసి పెద్ద విప్లవం తీసుకువచ్చారు. ఇక్కడ ఉన్న ఆంధ్రులు ఉద్యోగాలు చేసేవాళ్ళుగాని, వ్యాపారంచేసుకొనేవాళ్ళుగాని, వ్యవసాయం చేసుకొనేవాళ్ళుగాని ఈ మధ్యకాలంలో వందలు జేలమంది రైల్వేస్టేషన్ లో దిగిపోయినారు. సామాన్య పౌర జీవితం గడుపుకొనే అర్హత లేకుండా కోల్పోయారు. ఈ ఉద్యమము నడిపించిన పెద్దలు వారికి రక్షణ కల్పించి వారికి కావలసిన safeguards implementation లో పూర్తిగా సహకారము యిచ్చి చేసి ఉన్నట్లయితే బాగా ఉండేది. అట్లా చేయకుండా ఏదో ఉద్యమము తీసుకువస్తూ హింసాత్మకమైన చర్యలు యిక్కడ ఉండే సామాన్యప్రజల మీద తీసుకున్నంత మాత్రాన అది ఉద్యమము అనే భావన చేస్తే మంచిది కాదు. న్యాయము జరగాలి అనుకొన్నప్పుడు సమైక్యమైన పద్ధతితో సమైక్యత కోసము పాటుపడాలిగాని ఇక్కడ ఉండే ఆంధ్రులను అవమానముగా చూడడము మంచిది కాదు. జైవాడ నుంచి యిక్కడికి వస్తూ ఉంటే దోపిలో బస్సులు ఆపి డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. అలాంటి పద్ధతి అవలంబించడము మంచిది కారని ఉద్యమము నడిచే నాయకులకు సలహా చెబుతున్నాను. ఆంధ్రీ మహిళలను గురించి గోడల మీద విపరీతమైన, అరాచకమైన పేర్లన్నీ వ్రాశారు. ఇది సభ్యులకు? మనకు ఎన్నో ఉద్యమాలు నడిచివాయి. ఆ ఉద్యమము నడిపించిన పెద్దలు చాలమంది ఉన్నారు. ఈరకమైన హింసాయుత చర్యలు, అనభ్యక్తరమైన వ్రాతలు, దోపిసపోయేవారికి రక్షణలేనటువంటి పరిస్థితులు చేయడం న్యాయం కాదు. మీకు కావలసిన safeguards విషయములో మిశ్రులు రమణయ్యగారు మనవి చేసినట్లు 5 సంవత్సరాలు, 10 సంవత్సరాలు యింకో 5 సంవత్సరాలు పెంచినందుకు ఏ ఆంధ్రీ కాసన సభ్యుడు, ఆంధ్రులు ఎవరు న్యాయము కాదని అనలేదు. మీరు మా ఆంధ్రుల యొక్క మంచితనాన్ని గమనించాలి, సహనాన్ని గమనించాలి. మీకు మాకు అభిప్రాయ భేదాలు ఉండవచ్చు. సమైక్యత కోసం ప్రయత్నము చేస్తే మంచిది. మనం భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పాటుచేసుకొని ఒక భాష మాట్లాడే వారందరము ఒకే సంస్కృతి క్రింద ఒకచోట ఉండాలి అని మనము ఒక రాష్ట్రముగా ఏర్పడాలి అని అనుకొన్న తరువాత మరల ఈ భావన కలగడం, హింసాయుతమైన చర్యలు చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఆ ఉద్యమం నడిపిన పెద్దలందరు యిది గ్రహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. జైవాడ నుంచి మేము వస్తూఉంటే నార్కట్ పల్లి చాటిన తరువాత మా ముందు టాక్స్ ఆపారు.

అతను అవసందుకు రాళ్ళు పెట్టి కొట్టారు. మేము వెనకాల వస్తున్నాము. మా దగ్గర డబ్బులు వసూలు చేశారు. ఇది తప్పు ఇలా ఉద్యమము చేయడము న్యాయము కాదని ప్రజాసమితి నాయకులు ఎవరూ వారికి సలహా ఇచ్చినవారు లేరు. ఇటువంటి ఘోరాలు ఎన్నో జరిగినాయి. అట్లా చేయడము మంచిది కాదని సలహా ఇవ్వడము మంచిది. సమైక్యత కోసం కృషి చేసి మీకు కావలసిన న్యాయము ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురండి. అందరు కలిసి కూర్చుని మాట్లాడండి. గాని ఇటువంటి ఆరాచకమైన పనులు చేయడము మంచిది కాదు. ఎంతో సహనముతో మీ న్యాయమైన కోరికల కోసము మేము కూడ మీతో కలిసిమెలిసి ఉంటామని చెబుతున్నాము. మా ఓర్పును మీరు అసమర్థతగాను లేకపోతే యింకో రకంగా తీసుకుంటే మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. సమైక్యత కోసము కృషి చేయడము చాల న్యాయము. ఈ విధముగా చేస్తున్న చర్యలకు ప్రజలు ఖేదంతో పోతున్నారు. ఈ రోజున అసెంబ్లీ దగ్గరకు రావడానికి కూడ రక్షణ లేనటువంటి పరిస్థితులు తీసుకువస్తున్నారు. ఏదైనా ఒక ఉద్యమము నడుపు తున్నప్పుడు హింసాయుతమైన చర్యలు మానమని మనవి చేస్తున్నాము. హింసాయుత చర్యల వల్ల ప్రజలకు ప్రాణ నష్టము కలుగుతుంది. మీ ఉద్యమము, మీ పోరాటము నడుపుతున్నందుకు ఎవరు ఏమి వ్యాఖ్యానించడము లేదు. హింసాయుతమైన చర్యలు, హింసాయుతమైన వద్దతులు మాన్పించండి. అందుకు ప్రభుత్వము తగిన కృషి చేయడము చాల అవసరము. హింసాకాండను మాని నవ్వుడుగాని ప్రజలకు రక్షణ లేదు. ఎంత పోలీసు బందోబస్తు పెట్టినా ప్రజలలో ఒక విధమైన మార్పు రావాలి. ఈ హింస చేస్తున్నాము. హింసించడము తప్పు అనే భావము రావాలి. Gandhi Centenary Year లో ఏదో పథకాన్ని పెట్టి ప్రభుత్వం ఏదో పెద్ద కార్యక్రమం చేస్తామని చెప్పారు. కాని అనుకొన్నట్లు ఈ కార్యక్రమము సంతృప్తికరంగా Gandhi Centenary Year లో జరగలేదు. చాలమంది బీదప్రజలు ఉండడానికి ఇల్లు తినడానికి తిండిలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. సరైన తిండి లేకపోయినా ఉండడానికి గృహ నిర్మాణం చేసుకోడానికి కనీసం ఇళ్ళ స్థలాల్లానా ఇప్పిస్తే బాగా ఉంటుంది. ఒక్క కృష్ణా జిల్లాలోనే నేను లెక్కలు చూశాను. Acquisition చేసినటువంటి 103 ఊళ్లలో 18, 19 లక్షలు అంచనా వేశారు. ఇదేదో చేస్తున్నామని normal గా చేస్తే కాదు. ఇళ్ళ స్థలాల సమస్యలలో పూర్తి సహకారం ఇచ్చి ప్రభుత్వం ఈ Gandhi Centenary Year లో దానిని పరిష్కరించడానికి పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకు చాల మంది పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజనాలు పెట్టారు. ఇప్పుడు అది తీసివేశారు. దానికి ఎంతో ఖర్చు ఉండదు. బీద వాళ్ళకు తమ పిల్లలను చదివించుకోవాలని ఆసక్తి ఉన్నప్పటికీ తినడానికి తిండిలేని బీదవాళ్ళందరూ కూలి నాళి చేయించుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. స్వాతంత్ర్యంవచ్చి 20 సంవత్సరాలైన తరువాతకూడ ఈ కార్యక్రమాలు తీసుకోకపోతే సామాన్యమానవునియొక్క ఆర్థికస్థాయి పెరగదని మనవి చేస్తున్నాను. సామాన్యమానవునియొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపరచాలని అనుకొన్నప్పుడు భారీపరిశ్రమలు పెట్టి ఎప్పుడో అంటే కాదు. ప్రైవేటు రంగం లోను పబ్లిక్ రంగంలోను పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలు పెట్టి డబ్బునంగా కేంద్రీకృతం చేసి కొద్ది మంది చేతులలో పడితే కాదు. ఈ ఫ్యాక్టరీలు మొదలైనవన్నీ

వికేంద్రదీక్షరణ జరగాలి. అటువంటి పద్ధతులు జరిగినప్పుడే ఈ ఆర్థిక విధానం సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంటుంది. చదువు లేనందున అక్కడ ఆర్థిక విధానం లేకుండాపోతున్నది. అతను చదువుకొని ఉద్యోగం చేసుకొన్నప్పుడు అతనికి ఆర్థిక విధానం వస్తుంది. ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన ఉచిత విద్యావిధానంతో చాలా లోపాలు ఉన్నాయి. దానిని గురించి చెప్పాలంటే చాలా వివరాలలోకి పోవలసియుంటుంది ఈ గాంధీ Centenary Year లో ప్రభుత్వం చేస్తున్న సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో కొన్నిటిపై నా రూపొందించబడినందున మనవి చేస్తూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయడు :—అధ్యక్షా, ఈ నాడు మన రాష్ట్రము, మన దేశము అత్యంత క్లిష్ట పరిస్థితులలో ఉన్నవని చెప్పడంలో ఎవరికి ఎటువంటి భేదాభిప్రాయమూ ఉండదని అనుకుంటున్నాను. ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ, ఏదో ఒక ఉద్యమము, ఏదో ఒక రూపంలో ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రమాదం వాటిల్లి విధంగా వుండడం, ప్రజాశీవితంలో శాంతిలేకపోవడం మనం యీ నాడు చూస్తున్నాం. దీనికి బాధ్యత ఎక్కువగా తీసుకోవలసినది యిన్ని సంవత్సరాలు దేశాన్ని పరిపాలించిన కాంగ్రెసు పార్టీయేనని భావించేవారిలో నేను మొదటి వాడిని. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించడంలో ప్రముఖపాత్ర కాంగ్రెసు పోషించినప్పటికీ, యీ నాడు బీద ప్రజలను, దేశాన్నంతా దోచుకునేవారు కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉన్నారు. ప్రజాసేవకంటే, ప్రజాస్వామ్యమంటూ ఎక్కువగా ఉన్నవారు కాంగ్రెసు నిండా నిండిపోయి, ఆ పార్టీ ఒక పాలనాతీకుండా తయారయింది అస్థవ్యస్థంగా పరిపాలన సాగించడంవలననే కాంగ్రెసు పార్టీ దేశాన్ని యీ స్థితికి తీసుకువచ్చినది. ఇందాక వి. వి. రాజగోపాల్ చెప్పినట్లుగా రాజకీయ పార్టీలలో నీతి లేనప్పుడు, రాజకీయ పార్టీలకు ఒక గమ్యం లేనప్పుడు, ఒక సిద్ధాంతం లేనప్పుడు ప్రజాస్వామ్యానికి మనుగడ ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ నాడు ఏ రాజకీయ పార్టీలలోను ప్రజలకు సేవచేద్దామనుకునేవారు లేరు. నూటికి 99 ప్రజలను దోచుకుంటామనుకునేవారే ఉన్నారు. పదవులలోకు ఎగబడడం తప్ప వారి దృష్టిలో ప్రజలులేరు. దేశాన్ని యింతటి అధోగతికి తీసుకువచ్చిన కాంగ్రెసు పార్టీ పోషించవలసివుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే ప్రజలతో సన్నిహిత సంబంధం, ప్రభావం ఆయా పోలిటికల్ పార్టీస్ కు ఉన్నప్పుడే ప్రజాస్వామ్య విధానం సఫ్టేస్ ఫుల్ అవుతుందని, లేకపోతే సఫ్టేస్ కాలేదని మనవి చేస్తున్నాను. యీ నాడు ఆయా రాజకీయ పార్టీలు ప్రజా సమస్యలను చక్కగా అవగాహన చేసుకుని, వాటిని పరిష్కరించడానికి పూనుకోవడంగాకుండా, వారికి అనేక మైన అవినీతికరమైన ఎరలనుచూపి, తమ స్వలాభాల కోసం ఉద్యమాలను లేవదీసిన ఫలితంగా యీ నాడు, దేశ సమైక్యతకే భంగము వాటిల్లినదని, ప్రజాస్వామ్యపు మనుగడకే ప్రమాదం వాటిల్లినదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్యం చక్కగా అమలు జరుగవలెనంటే రెండు భావాలు కలిగిన పోలిటికల్ పార్టీలు, వ్యక్తులు, సమగ్రమైన సిద్ధాంతాలు కలిగినవారు. ప్రజాసేవకే తమ జీవితాలను ధారపోసేవారు ఉన్నప్పుడే ప్రజాస్వామ్యం సఫ్టేస్ ఫుల్ అవుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ నాడు ప్రజలు ఏ పార్టీ చేతుల్లోనూ చేయని మాటికి 99 మంది రాజకీయ పార్టీలకు దూరంగా ఉన్నారు. రాజకీయ

ప్రభావం స్రవల్పం తేనప్పుడు ప్రజాస్వామ్యం మనుగడ లేదని మనవిజేస్తున్నాను. యీ నాడు రాజకీయ పార్టీల పద్ధతి వేరుగాను, ప్రజలయొక్క పద్ధతి వేరుగాను ఉన్నది. అందువలననే రాష్ట్రంలోను, దేశంలోనుకూడా పరిస్థితులు అత్యంత అల్లకల్లోలంగా ఉన్నాయి. అందువలన, దేశంలో ప్రజాస్వామ్యపు మనుగడకే, దేశనిమైకృతకే భంగంవాటిలే ప్రమాదంవచ్చినదని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఒక నిషయం చెప్పారు. జాకిర్ హుస్సేన్ గారి మరణం మన దేశానికి చాలా నష్టం అన్నారు. ఆయన చనిపోవడం మన దేశంయొక్క ఇంటిగ్రెటీకే చాలా నష్టం అని భావించేవారిలో నేనుకూడా ఒకడిని. కాని, వెన్న జరిగిన ప్రెసిడెన్సీయల్ పద్ధతివలన మాత్రం మనం దేశం ఒక కొత్తరూపం దాల్చుబోతున్నదని నాకు అనుపించినది. ఎప్పుడూలేని ఒక సిద్ధాంతమై, ఒక ప్రిన్సిపుల్ పై యీ ఫైట్ జరిగినదని నేను భావిస్తున్నాను. ఒక పార్టీ జేసిప్ పైగారుండా, ప్రోగ్రెసివ్ శక్తులన్నీ ఒకవైపున, కన్ సర్వేటివ్ మైండ్స్ అన్నీ ఒకవైపున పొల్లొనగా మొన్న ప్రెసిడెన్సీయల్ ఎలక్షన్ జరిగినది. అనేక పార్టీలు ఉండడంవలన దేశంయొక్క సమగ్రతకు, ప్రజాస్వామ్యానికి నష్టం ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్యం సర్వైఫుల్ కావాలంటే, రెండు భావాలు గలిగిన పార్టీలు, న్యక్తులు ఉండడం అవసరం. ఆ సందర్భంగా మొన్నటి ప్రెసిడెన్సీయల్ ఎలక్షన్ జరిగిన పద్ధతి ఒక శుభ సూచకమని నేను భావిస్తున్నాను. అనేక భావాలు కలిగినవారు ఒక పార్టీలో ఉండడంకంటే, ఒకేభావంగలిగిన వారు ఒకే పార్టీలో ఉండడం ప్రజాస్వామ్యం మనుగడకు అవసరం. ఫ్రెంచి పార్లమెంటులో జరిగిన ఒక సంఘటన చెబుతూఉంటారు? పార్లమెంటు సమావేశం జరుగుతూవుండగా, ఒక మెంబరు నిద్రపోతూఉన్నాడట, ఆ ప్రక్కనే కూర్చున్న సభ్యుడు కొంత సేపయినతరువాత అతన్నిలేపితే 'ఇప్పుడు ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారాయి? ఎంతమంది మంత్రులు మారారు?' అని అతన్ని అడిగాట. అదేవిధంగా మనదేశంలోకూడా ఏ ప్రభుత్వం ఎంతకాలం ఉంటుందో, ఏ మంత్రి ఎంతకాలం ఉంటాడో చెప్పలేని పరిస్థితులు యీ మధ్యవచ్చాయి. అది ప్రజాస్వామ్యానికి నష్టం. ప్రైవేటీటీగలిగిన బొలిటికల్ పార్టీ అధ్వర్యంలో దేశం ముందుకు వెళ్ళడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దానికి ప్రెసిడెన్సీయల్ ఎలక్షన్ నాందిగా నేను భావిస్తున్నాను. ఒకేరకమైన ఆలోచనావిధానం ఉన్నవారు పరిపాలనలోఉన్నప్పుడు కన్ స్ట్రక్టివ్ యాక్టివిటీ జరగడానికి అవకాశముంటుంది. మొన్నటి ఎలక్షన్ ఒక మంచి సాంప్రదాయానికి, నిర్మాణాత్మకమైన వైఖరికి ఉపయోగపడితే సంతోషించేవారిలో నేను మొదటివాడిని.

ఇంక, మన రాష్ట్రంవైపునాస్తే, ప్రత్యేక తెలంగాణా అంటున్నారు. ఆ విషయంలో నేను కొన్ని మాటలు చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ రోజున, తెలంగాణా ప్రాంతంవారికి కొన్ని అన్యాయాలు జరిగినవి అంటున్నారు. కాదనేవారు ఎవరూలేరు. కాని, ఆ విషయం మాకు తెలియదు. మేము కొత్తగా వచ్చినవారము పుర్వపు ప్రభుత్వాలనాయాములో తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఏమైనా అన్యాయాలు జరిగినట్లయితే వాటిని తప్పకుండా నవరించాలి, ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధికి అంతా కృషిచేయాలి, అందులో ఎటువంటి అభ్యంతరముం ఎవరికీ ఉండదని మనవిజేస్తున్నాను. తెలంగాణా అభివృద్ధి

కాకూడదని ఎవరూ అన్నారు. కాని, సేఫ్ గార్డ్స్ కొరకు మొదలుపెట్టిన యీ ఉద్యమం, ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలనే కోరికగా మారింది. ప్రత్యేక తెలంగాణాపై యిక్కడవున్న నిరుద్యోగ సమస్యను తీర్చగలరా? అని నేను ప్రత్యేక తెలంగాణాకోరిక నాయకులనుగాని, మరొకరినిగాని సూటిగా అడుగు తున్నాను. వారేగనుక ఆ హామీని యిచ్చినట్లయితే ఆంధ్ర ప్రాంతమునుండి వచ్చిన సభ్యులందరూకూడా ప్రత్యేక తెలంగాణాకోరిక. ఆ ప్రాంతాన్ని సస్యశామలం చేస్తామనే వారి నాయకత్వాన్ని మొత్తం రాష్ట్రానికి తప్పుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. నిరుద్యోగ సమస్యను వారు తీర్చగలరా? తిండి సమస్య తీర్చగలరా? నిరుద్యోగ సమస్య ఉన్నది ఒక్క తెలంగాణా ప్రాంతం లోనేకాదు; అటు కన్యాకుమారినుండి, యిటు హిమాలయాలవరకూ, దేశమంతా వ్యాపించివున్నటువంటి సమస్య యిది. కాకపోతే వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేయడంలో అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాలు తప్పుకుండా సహాయపడాలని అందుకు కృషిచేయాలని అనేదానికి ఎవరూ అభ్యంతరం చెప్పరు. తప్పుకుండా అందుకు కృషిచేయవలసినదే. అయితే అది చేయవలసిన బాధ్యత ముఖ్యంగా ఎవరిపైన ఉన్నది? తెలంగాణానుండి వచ్చిన నాయకులపై ఆ లయబిటిటీ ముందుగా ఉంటుంది. తెలంగాణా నాయకులమని చెప్పుకుంటున్నవారు, తెలంగాణా ప్రాంతమునుండి వచ్చిన శాసన సభ్యులమని చెప్పుకుంటున్నవారు, ఎవరైతే పదవులలో ఉన్నారో, వారు యీ బాధ్యతనుండి తప్పుకుంటూ ఆంధ్ర ప్రాంతంనుండి వచ్చినవారు పెత్తనం చేస్తున్నారనడం ప్రజలను తప్పుదారి పట్టించడమే అవుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. ఇంతకాలమూ అధికారములో ఉండి, శాసన సభ్యులుగావుండి, పదవులలోవుండి, తెలంగాణాకు అన్యాయాలు జరుగుతూవుంటే ఎందుకు చెప్పలేదు? ఎందుకని వాటిని సవరించడానికి ప్రయత్నించలేదు? మొట్టమొదటి బాధ్యత తెలంగాణా ప్రాంతమునుండి పదవులలోకి వచ్చినవారిపై ఉన్నదని మనవిజేస్తున్నాను. అది ఒప్పుకోకుండా. ప్రజలను తప్పుదారి పట్టించే విధంగా అవతలి ప్రాంతంవారిపై అంతా త్రోసివేసే విధానం న్యాయమైనది? కాదని మనవిజేస్తున్నాను. వెనుకబడిన ప్రాంతం అభివృద్ధిచెందాలని చెప్పడంలో ఎవరికీ అభ్యంతరంలేదు; ఎవరూ దానిని కాదనరు. తమ స్వలాభాలను తీర్చుకోవడంకోసం ప్రజలను తప్పుదారి పట్టించడం బుర్రకాదు. దేశ సమగ్రతకు అది ఉపయోగపడదు. అభివృద్ధిచెందకపోతే, అన్యాయాలు జరిగితే అంతా కలిసిమెలసి వాటిని సరిదిద్దుకొనడానికి కృషిచేయాలి. ఆ ప్రయత్న మేమీలేకుండా ప్రత్యేక తెలంగాణాపై స్వర్గం చేస్తాం అంటేమాత్రం అది నమ్మదగినదికాదు. పూర్వం ఎందుకుచేయలేదు? విడిపోయినంత మాత్రం చేత ఒక్కసారిగా తెలంగాణా స్వరధామం అయిపోతుందనుకోవడం పగటికలలే నని మనవిజేస్తున్నాను.

మరొక విషయంకూడా యీ సందర్భంలో చెప్పవలసిఉన్నది. రెండు మూడు మాసాలక్రిందట ఆంధ్ర ప్రాంతంలో గుంటూరు, కృష్ణా, పెన్నగోదావరి జిల్లాలలో అధికవరాలవలన రైతులు చాలా నష్టపడ్డారు. చీఫ్ మినిస్టర్ గారు, సీన్ సెక్రటరీగారు యింకా చాలామంది వచ్చి చూశారు. రైతాంగానికి చాలా హామీలను యిచ్చారు, కాని అవేమీ అచరణలో కనబడలేదు.

ఈ ప్రభుత్వంవలన సమీయంపొందుతామని అక్కడ ఎవరూ అనుకోవడంలేదిప్పుడు కాబట్టి, యిప్పటికైనా ప్రభుత్వం వారుతాముచెప్పినవాటినిచేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ పేలపుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేదు):—అధ్యక్షా, నిన్నటినుండిజరుగుతున్న ఉపన్యాసాల ధోరణి శ్రద్ధగా గమనిస్తున్నాను. ఎందుకంటే—గతఎనిమిది మాసాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో జరుగుతున్నవిప్లవం, ఆసంతృప్తి, ప్రజానీకంలో వున్న భయాందోళనలు, యీశాసనసభలో కాస్తో, కూస్తో దానికి ఒక సాల్వేషను కనబడుతుందని. యిది సమసిపోయి ఓరికొరికి ఆవివాదావసంబంధాలు ఏర్పడి. సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వానికొకమార్గం కనబడుతుందని అటువంటి అవకాశం ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుందని ఆశించాము. ప్రజాప్రతినిధులంతా ఏకమై సమన్యమ పరిష్కారము చేయడములో ప్రభుత్వానికి దైర్యం లేకుండాపోయిందనే భాదపడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది. ఈమూడురకాల విప్లవాలు ఆంధ్రరాష్ట్రానికి రావడానికి కారణమేమిటని ఆలోచిస్తుంటే నాకుఒకటి వస్తున్నది ఇది ప్రభుత్వంచేస్తున్న భూమిహక్క్యా మహాపాతకానికి ఫలితం అనడానికి నేను సాహసిస్తున్నాను. తెలంగాణా విప్లవంతో కొన్నివందలమందిబిడ్డలు చనిపోవడం, వరదలవల్ల 5-6 వేలమంది సర్వనాశనం కావడం కోస్తాప్రాంతములలోను, చిత్తూరుజిల్లావంటి రాయలసీమ ప్రాంతములలోను కరువుకాటకాలు రావడం—తాగడానికి నీరు కూడా లేని స్థితిలో ప్రకృతి భాదపెట్టడం, విశాఖక్రికాకుళం జిల్లాలో నక్కలెట్లపోరాటం జరుగుతోంది. ఇవన్నీచూస్తుంటే అనాథాను తగ్గించేపరిస్థితులు ప్రభుత్వం తీసుకురావడానికి బదులు ప్రకృతే చేస్తోందని అనమానపడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. అసలు తెలంగాణాపోరాటం ఎందువల్ల వచ్చింది? ఎక్కడ కలిగింది యీ ఆసంతృప్తి అని ఆలోచిస్తే, ముఖ్యంగా సర్వీసెస్‌లో—నిరుద్యోగులుగావున్నవారిలో నిరాశ, ఉద్యోగాలలో వున్నవారిలో ప్రమోషన్స్ విషయములో న్యాయం కలగలేదనే నిరాశ. రిటైరయిన గెజిటెడ్ అఫీసరులలో కలిగిన సంక్షోభం అని తెలుస్తోంది. ఇదంతా రిటైరయిన గెజిటెడ్ అఫీసరులు ఎన్. జి. ఓ. సంఘానికి యిచ్చిన ఒకవిధమైన తప్పుడువంధా అని తెలుస్తోంది. నైజాముప్రభుత్వంలో దరిదాపు చనిపోయేటంతవరకు ఉద్యోగం వుంటే ఇప్పుడు సర్వీసుకు లిమిటెడ్‌పెట్టి రిటైర్‌చేసినవరువాత, అదిగో ఆ డిపార్టుమెంటులలో ఆంధ్రులు చాలమంది వున్నారు, వారందరినీ తీసేస్తే ఆ ఉద్యోగాలన్నీ మనకు వస్తాయనే దురభిప్రాయం కలిగించి ఎన్. జి. ఓ. సంఘంలో ఒకవిధమైన విప్లవం చెలరేగింప చేశారు. అసలు ఆంధ్ర ఎన్. జి. ఓ. లు తెలంగాణా ఎన్. జి. ఓ. లకు వేరు వేరు విధానాలను కలిపించిందికూడా ప్రభుత్వమేనని నేను చెబుతున్నాను. విడదీసి పరిపాలన చేయడం మొదలుపెట్టే వద్దతిలో మనప్రభుత్వంచేసింది. బజారులో దైనందిన వస్తువుల వెలలు విపరీతంగా పెరిగిపోతుంటే జీవించలేని ఎన్. జి. ఓ. లు మాకు జీతాలు పెంచండి, డి. ఏలు పెంచండి అని అడుగుతూ వుంటే వారంతా ప్రభుత్వంలోవుంటే ప్రభుత్వంతా స్థంభించిపోతుందనే ఉద్దేశంతో, ప్రభుత్వం

వారిని చీలిస్తే మంచిదని తెలంగాణా ఎన్. జి. ఓలను ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ప్రోత్సహించింది. ఇంకొకవిషయం, స్టూడెంట్సును విజ్ఞాన వంతులుగా చేయవలసిన మనప్రభుత్వం—ఇకరదేశాలలో విజ్ఞానంలో ముందుకు సాగిపోతూ యీనాడు చంద్రమండలంలో కాపురం చేయగలిగిన స్థితికూడా వస్తుంటే—మన బిడ్డల పురోభివృద్ధిని గుర్తించకుండా వారిని రాజకీయ వాలంటీర్లుగా ఉపయోగించుకొని, వారికి రాజకీయపురంగు పూయడానికి ప్రయత్నంచేయడం తటస్థించింది. లేకపోతే, మొన్న స్టూడెంట్లు కాంగ్రెస్ సెషన్ ప్రారంభించ వలసిన పరిస్థితి మనప్రభుత్వానికి ఏమివట్టిందని అడుగుతున్నాను. మన నాయకులు విద్యార్థి కాంగ్రెస్ సెషను ప్రారంభించి, ఇక్కడ ఒక వర్గం చెలరేగించడం జరిగింది. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ స్టూడెంట్సు నాయకుల ఎన్నికలలో వీరు జోర్యం కలుగజేసుకోవడంవల్ల యివన్నీ కలిగాయని కళ్ళకు కట్టినట్టు తెలిసిన విషయమే. ఏదో జరిగిపోయింది. అసం తృప్తి పెరిగిపోయింది. అంతా, సెవరేట్ తెలంగాణా జంటున్నారు అంటారు. మేము సామాన్య ప్రజలు వుండే మూలనూడెం వంటి కొన్ని తెలం గాణాలోని ప్రాంతాలకు వెళ్ళి విషయాలు తెలుసుకున్నాము. మీకు ఏలాంటి ప్రభుత్వం కావాలి, ఇదివరకు బాగుండా, ఇప్పుడు బాగుండా అని అడిగితే, ఆ దున్నుకుని బ్రతికేవారు చెప్పారు. మొన్నటివరకు నైజాము ప్రభుత్వంలో ఉదయంనుంచి 12.00, 1.00 వరకు పనిచేస్తే నాలుగు చుక్క రొట్టెలు, ఇంత నువ్వులు వచ్చడి పెట్టేవారు. మళ్ళా వెంటనే పని ప్రారంభించేవారు. సాయం త్రం మూడు గంటలకు కలు సీసా యిచ్చేవారు, తరువాత అర్థ రూపాయి యిచ్చేవారు, ఆ మైకంలో అదికూడా త్రాగి రొట్టెలు నానబెట్టుకొని తినే స్థితిలో వుండేవారము, ఇప్పుడు ఆంధ్రులు వచ్చిన తరువాత అనేక రకాల భూములను సాగులోకి తెచ్చారు, సరైన పంటలు పండిస్తున్నారు. మేము మా కుటుంబాలతో సుఖింకంగా జీవించే స్థితికి వచ్చాము. మూడు రూపాయలనుంచి 5 రు. ల వరకు కూలి తెచ్చుకుంటున్నాము. యిలాంటి ప్రభుత్వమే మాకు కావాలి అని చెప్పారు. ఈనాడు తెలంగాణా కావాలని ఉద్యమం చెలరేగింప జేసిన నాయకులు వారివారి నియోజక వర్గాలలో అట్టడుగునవున్న ప్రజాసేకానికి న్యాయం చేకూరుస్తున్నారా? ఉమ్మడిగా వుండి, ప్రభుత్వం బలంగా వున్నప్పుడే రక్షణలు యివ్వలేనప్పుడు విడిగావున్నప్పుడు వారి పరిస్థితి ఏమవుతుంది? ఇదంతా పదవీ వ్యామోహంతో చేస్తున్న పని. ఆందోళన చాల తీవ్రంగా చేసి బస్సులు కాల్చేవారు. అంతా చప్పగా చల్లారిపోయింది ఉన్నట్లుండి. కారణమేమిటా అంటే—మంత్రివర్గ విస్తరణ. దీనినిబట్టి తెలంగాణా పోరాటం యీ పదవీ వ్యామోహంవల్లనే వచ్చిందని మాకుకూడా అనుమానం వచ్చింది. సర్వీసెస్ లో అసంతృప్తి వున్నదన్నారు. ఇంచాక విమలాదేవిగారు, పి. బి. రాజుగారూ మాట్లాడుతూ ఆంధ్రులు ఏమీ పలకడం లేదు. శ్యాగాలు చేయాలి అన్నారు. నిజమే. కాని, అన్యాయాన్ని అన్యాయమని ప్రతిపక్షాలవారు ఎత్తి చూపెట్టుతూ వుంటే వారు తెలిసి, మనసారా బాధపడుతూకూడా పాలసీ మంటారు అని, డిపెయినుకు కట్టుబడో మెజిరిటీ ప్రజాసేకానికి వ్యతిరేకమైన బిల్లులనుకూడా డ్రెండు చేతులూ ఎత్తి పాస్ చేస్తున్నారు కాని ఇటువంటి విషయాలలో ప్రతి

పజాలతో వారు సహకరిస్తున్నారా? ఇట్టి పరిస్థితులలో, యీ ప్రశ్నెంటు పెటన్ ఫున్నంత కాలమూ న్యాయం జరగదు. ఆంధ్ర, తెలంగాణలలో ఒకవిధమైన భేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడ్డాయి. అక్కడివారు ఇక్కడకు వచ్చి త్రాగి తందనా లాడి డబ్బు విరజిమ్ముతున్నారు—కొల్ల జెట్టుతున్నారు అన్నారు. అట్లాగ ప్రభుత్వానికి అండగా ఉన్నవారు, డబ్బున్నవారు మాత్రమే వస్తున్నారు. ఆ వ్యక్తి ఉన్న ప్రాంతానికి వెడితేకూడా తినడానికి తిండి, బట్ట, ఇల్లు లేని స్థితిలో వేల మంది ఉంటారు. పొట్టి శ్రీరాములుగారు ప్రాయోగవేళం పూనడం జరిగి, ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేసుకుంటే మా సత్యవీడు తాలూకా ఇందులో చేర కుండా మధ్యగా ఉంటే మదరాసుతో తగవులాడి యిక్కడకు వస్తే ఇప్పటివరకు మాకు త్రాగడానికి నీళ్ళు లేవు. 56 వ సంవత్సరంలో టీచరు ట్రయినింగు పాసయినవారు ఉద్యోగాలు లేక ఇంకా వీధులలోనే తిరుగుతున్నారు. రీతిలో పాసైనవారికి ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషను ఉంది. అదంతా రాజకీయ పక్షపాతం అనుకోండి. అందువల్ల, ఆంధ్ర, తెలంగాణలు విడిపోయినంతమాత్రాన సమస్యలు తీరిపోవు. ప్రజలు చాలమంది ఉన్నారు. సర్వీసెస్ కు న్యాయం చేకూర్చాలంటే సెవరేట్ సర్వీస్ కమిషన్ కోసం, ప్రత్యేక సెక్రటేరియటు కోసం పోరాడాలి. ఇమ్మిడియేట్ గా రౌండు టేబిల్ కాన్ఫరెన్సు అయినా ఓవల్ షేప్ టేబిల్ కాన్ఫరెన్సు అయినా అందులో ఏమీ జరగదు. ఉదాహరణకు రాయలసీమ క న్యెన్షను జరిగినప్పుడు ఎంతో ఉద్రేకంతో మాట్లాడిన నాయకులంతా బ్రహ్మనందరెడ్డి కమిటీ హాల్ దగ్గరకు వెళ్లేటప్పటికి చప్పగా చల్లారిపోయి వచ్చే శారు. అలాంటి మనస్తత్వం కాంగ్రెసువాదులలో ఉంది. వెంటనే డెట్యూలను విడుదల చేయాలి, అందరూ ఏకమై కష్టనష్టాలు చూచుకొని ఏదో చేయకపోతే మనం ప్రజలతో నాయకులుగా తిరగవలసిన అవసరం లేదు. వెంటనే ఇక్కడే యీ సమస్య పరిష్కారం కావాలి. న్యాయాన్ని ఎవరు ఎత్తి చూపెట్టితే వారి వంక తిరగగలిగినప్పుడే అది త్యాగమవుతుంది. పదవులకు రిజైన్ చేసినంత మాత్రాన త్యాగం కాదు. సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులకు వంద రూపాయలు యిస్తున్నారు, వారితో సమానంగా ప్రావిన్షియలు గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులకు యివ్వండి అంటే అది న్యాయం కాదా? నిజంగా హృదయం ఉన్నవాడైతే అలాడు మమ్మలను ఎందుకు సపోర్టు చేయలేదు? కాంగ్రెసు వారంతా వ్యతిరేకంగా ఓటు చేసినందువల్ల నష్టపడింది సర్వీస్ పీపుల్ కదా. అందరూ ఏకమైనప్పుడే న్యాయం జరుగుతుంది. ఒక వంక ఫైట్ చేస్తున్నారు, రకరకాల గోల జరుగుతోంది. యీనాడుకూడా బస్సులు తగులజెట్టారు—మళ్లా అటునుంచి నాయకులు పదవులకు తయారయ్యారు. అంతా ఏకమైతే—ఏ ప్రాంతమైనా పరే మేమంతాకూడా ప్రజలలోకి చొరబడతాము.

The House then adjourned till Half-Past-Eight of the Clock on Wednesday, the 20th August 1969.

